

Pihakatu.

p — Pysäköimispaikka.

(2004, 1) — Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

sr-8 — Suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

s-12 — Suojeltava alueen osa. Alueella olevien rakennusten ja piha-alueiden kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliselta kannalta arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Uudisrakentamisen yhteydessä ja julkisivukorjauksia tehtäessä tulee käyttää alueen ympäristön luonteeseen soveltuvia materiaaleja. Uudisrakentaminen tulee sovittaa olemassa olevaan rakennuskantaan.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Päärakennuksen etäisyys naapurin rajasta tulee olla vähintään 4 m. Olemassa olevia rakennuksia voi kunnostaa tai laajentaa tontin rakennusalan suuntaan edellä olevasta etäisyysvaatimuksesta huolimatta. Rakennusten ja rakennelmien etäisyys olemassa olevaan rakennuskantaan tulee varmistaa riittäväksi ajantasaisten paloturvallisuusmääräysten mukaan.

Rakennukset tulee rakentaa rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys).

Rakennettaessa viemäröityjä tiloja padotuskorkeuden alapuolelle tulee jäteveden pumppaus järjestää kiinteistökohtaisesti.

Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna. Tontilla tulee säilyttää ja istuttaa puita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m2 kohti. Tontin pihasuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Hulevedet

Hulevedet tulee imeyttää tontilla tai muulla virainomaisen hyväksymällä alueella.
Tontin hulevsisuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikoitus

Autopaikoitus tulee järjestää tontin sisällä tai sille erikseen osoitetulla autopaikkojen korttelialueella. Tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta piha-alueesta ja katualueesta istutuksilla. AR-korttelialueiden pysäköintilalueille saa toteuttaa pysäköintikatoksia, varastotiloja ja jätteidenkeräyspisteitä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- AO-, AP-, AR-tontit	2 ap/asunto
- AK-tontit	1 ap/75 k-m2
- liike- ja toimistotilat	1 ap/50 k-m2

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

AK — Asuinkerrostalojen korttelialue.

AP — Asuinpientalojen korttelialue.

AR — Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.

AO — Erillispientalojen korttelialue.

AL — Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

VP — Puisto.

VL — Lähivirkistysalue.

LPA — Autopaikkojen korttelialue.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen osa-alueen raja.

Tontin raja.

③ — Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

2006 — Korttelin numero.

5 — Tontin numero.

VESIMIEHEN — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

50 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

e =0.25 — Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.

1/2kII — Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

Iu1/2-I — Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

Iu1/2-II — Alleviivattu luku osoittaa ehdottomasti käytettävän rakennusoikeuden, rakennuksen korkeuden, kattokaltevuuden tai muun määräyksen.

Rakennusala.

t — Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

et — Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitteiden rakennusala.

Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

dB — Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava sellainen, että melutaso sisällä alittaa valtioneuvoston päätöksen n:o 993/92 mukaiset ohjearvot.

lu — Niittynä tai luonnollisena aukeana ylläpidettävä alueen osa.

le — Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

Istutettava alueen osa.

hule-3 — Hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen varattu alueen osa.

Katu.

pp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

pp/h — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

pp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

pp/t — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.

ÄÄNEKOSKI

Diaarinumero

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Mittakaava 1:2000

EHDOTUS

Kaupunginosa:
2. Pukkimäki

Asemakaavan muutos koskee:
2. kaupunginosan kortteleita 2004-2006 ja 2008, osaa kortteleista 2002 ja 2003 sekä puisto-, katualueita.

Asemakaavalla muodostuu:
2. kaupunginosan korttelit 2004-2006, 2008 ja 2009, osat kortteleista 2002 ja 2003 sekä puisto-, katualueita.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään:
Sitova tonttijaon muutos 2. kaupunginosan
korttelin 2003 tonteille 16 (TJNRO 992 1198), 17 (TJNRO 992 1204), 21 (TJNRO 992 1195) ja 22 (TJNRO 992 1196),
korttelin 2004 tonteille 15-18 (TJNRO 992 1199) sekä tonteille 14 ja 19 (TJNRO 992 1200),
korttelin 2005 tonteille 4 ja 5 (TJNRO 9921201),
korttelin 2008 tonteille 9 ja 10 (TJNRO 9921197) sekä
tonttijako korttelin 2006 tonteille 5 ja 6 (TJNRO 9921194) ja
korttelin 2009 tontille 1 (TJNRO 9921193).

Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset.
25.8.2026
Maanmittausinsinööri Jaakko Hirvonen

KÄSITTELYT

Vireilletulo 26.6.2012
MRA 30 § nähtävilläolo 7.1. - 31.1.2014
MRA 27 § nähtävilläolo
Hyväksyminen
Voimaantulo

Päiväys 14.9.2026
Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus

Kaavasuunnittelija Carita Kosonen

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi

Tämä kaavakartta on Äänekokosken kaupungin_____ __.__.2026 §__ hyväksymän päätöksen mukainen.

Äänekoskella __.__.2026 Hallintosihteeri Tuula Ruuska

Asemakaavatunnus
992 2/36

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

KAAVASELOSTUS (EHDOTUS)

14.9.2026

KAUPUNGINHALLITUS HYVÄKSYNYT: __.__.2027

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

Vaihde: 020 632 2000
www.aanekoski.fi
kirjaamo@aanekoski.fi

ASEMAKAAVAN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 14. PÄIVÄNÄ SYYSKUUTA 2026 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee Äänekosken 2. kaupunginosan kortteleita 2004-2006 ja 2008, osaa kortteleista 2002 ja 2003 sekä katu- ja lähivirkistysalueita.

Asemakaavalla muodostuu 2. kaupunginosan korttelit 2004-2006, 2008 ja 2009, osat kortteleista 2002 ja 2003 sekä katu- ja lähivirkistysalueita.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.

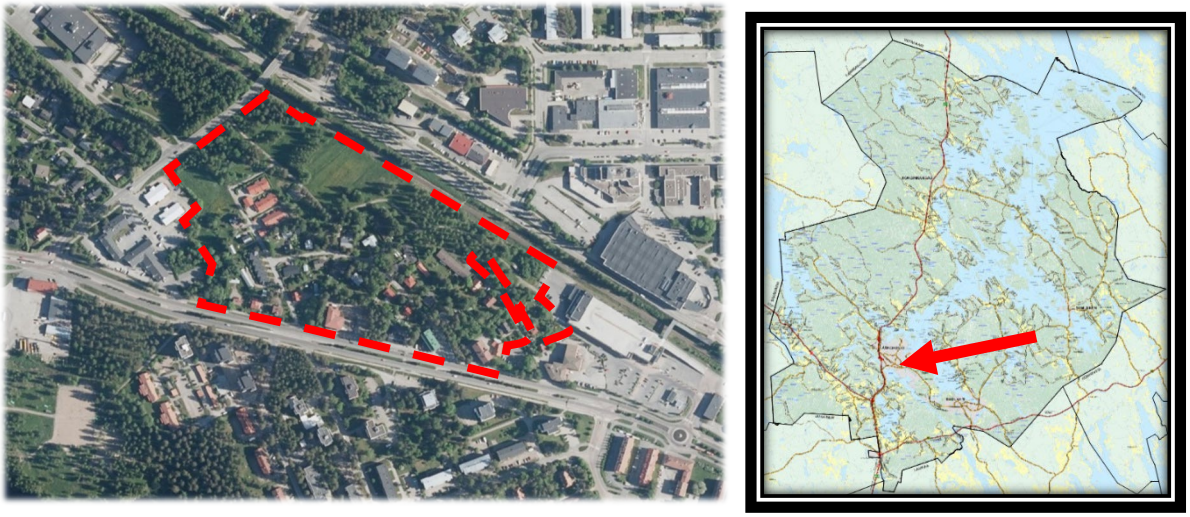
Asemakaavan yhteydessä hyväksytään:

Sitova tonttijaon muutos 2. kaupunginosan korttelin 2003 tonteille 16 (TJNRO 992 1198), 17 (TJNRO 992 1204), 21 (TJNRO 992 1195) ja 22 (TJNRO 992 1196), korttelin 2004 tonteille 15-18 (TJNRO 992 1199) sekä tonteille 14 ja 19 (TJNRO 992 1200), korttelin 2005 tonteille 4 ja 5 (TJNRO 9921201), korttelin 2008 tonteille 9 ja 10 (TJNRO 9921197) sekä tonttijako korttelin 2006 tonteille 5 ja 6 (TJNRO 9921194) ja korttelin 2009 tontille 1 (TJNRO 9921193).

Kaavan nimi	**Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutos**
Kaavan päiväys	14.9.2026
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki, Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Kaavan vireilletulo	Asemakaavan laatimisesta on päätetty kaupunginhallituksessa 25.6.2012 § 197. Ilmoitus vireilletulosta 6.7.2012 (*Sisä-Suomen lehti*) sekä 18.7.2012 (*Äks Äänekosken kaupunkisanomat*).
Kaavan nähtävilläolot	Kaavaluonnos 7.1. – 31.1.2014 (MRL 30§). Kaavaehdotus __.__ – __.__.2026 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __.__.2027

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Äänekosken keskustan välittömässä läheisyydessä. Alue rajautuu eteläosastaan Äänekosken eteläiseen sisääntuloväylään, Kotakennääntiehen ja länsiosasta Hämeentiehen sekä pohjoisosasta rautatiehen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 9 ha. Suunnittelualueen rajaus ja sijainti on esitelty alla olevissa kuvissa.

Kuva. *Suunnittelualueen rajaus (vasemmalla) ja sijoittuminen Äänekoskelle (oikealla).*

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Asemakaavan nimi on *Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutos*.

Kaavamuutoksen tavoitteena on luoda edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, minkä lisäksi vanhentuneita kaavamääräyksiä tarkistetaan.

Asemakaavan sisältöä on nähty tarpeelliseksi arvioida uudelleen alueen sijaitessa pääväylän varrella keskustan kupeessa. Maankäyttö ei ole toteutunut usean tontin osalta ja nykyisissä liittymä- ja pihajärjestelyissä on muutostarpeita. Lisäksi voimassa olevat kaavamääräykset on paikoin katsottu olevan väljiä ohjatakseen riittävästi alueelle mahdollisesti sijoittuvaa rakentamista. Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi on tarkoituksenmukaista myös sisääntuloväylän kaupunkikuvallisen merkityksen korostamisen johdosta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT ... 1
1.1. Tunnistetiedot ... 1
1.2. Kaava-alueen sijainti ... 2
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus ... 2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista ... 4
1.5. Luettelo kaava-aluetta koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista ... 4
2. TIIVISTELMÄ ... 5
2.1. Asemakaava ... 5
2.2. Kaavaprosessin vaiheet ... 5
2.3. Asemakaavan toteuttaminen ... 5
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT ... 6
3.1. Alueen yleiskuvaus ... 6
3.2. Luonnonympäristö ... 6
3.3. Rakennettu ympäristö ... 10
3.4. Maanomistus ... 18
4. SUUNNITTELUTILANNE ... 19
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ... 19
4.2. Maakuntakaava ... 19
4.3. Yleiskaava ... 20
4.4. Asemakaava ... 20
4.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat ... 21
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET ... 22
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve ... 22
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset ... 22
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö ... 22
5.3.1. Osalliset ... 22
5.3.2. Vireilletulo ... 22
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt ... 23
5.3.4. Viranomaisyhteistyö ... 25
5.4. Asemakaavan tavoitteet ... 25
5.4.1. Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet ... 25
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen ... 25
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu ... 26
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS ... 28
6.1. Kaavan rakenne ... 28
6.1.1. Mitoitus ... 28
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 30
6.3. Aluevaraukset ... 31
6.4. Yleismääräykset ... 32
6.5. Nimistö ... 33
7. KAAVAN VAIKUTUKSET ... 34
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön ... 34
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne ... 34
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö ... 35

7.4. Liikenne 37
7.5. Sosiaaliset vaikutukset 37
7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen 37
7.7. Taloudelliset vaikutukset 38
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 38

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake
3. Luontoselvitys 2017
4. Rakennusinventointi 2026
5. Vuorovaikutusraportti
6. Tonttijaot ja tonttijaon muutokset

1.5. Luettelo kaava-aluetta koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

1. Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
2. Kotakennääntien saneeraus välillä Vaasantie – Matkakatu, Ramboll 2018
3. Luontoselvitys (Vartija, N. 2017)
4. Äänekosken liikenneselvitys (Wallin, K. Laaksonen, J. Haapamäki, J. ja Kärkinen, T. WSP Finland Oy, 2015)
5. Melutarkastelu Äänekosken Kotakennääntiellä (Niskanen, I. ja Lappalainen, S. WSP Finland Oy, 2014)
6. Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
7. Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Väisänen, J. Keski-Suomen museo, 2006)

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Asemakaava

Asemakaavan muutos koskee Kotakennääntien pohjoispuoleista Pukkimäen aluetta rajautuen lännessä Hämeentiehen, pohjoisessa rautatiehen ja itälaidasta Hotelli Hirven ja S-marketin alueeseen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 9 ha. Suunnittelualueesta noin 65 % on kaupungin omistuksessa.

Kaavaratkaisu luo edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, minkä lisäksi vanhentuneita kaavamääräyksiä on tarkistettu. Kaavassa huomioidaan alueen keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa ja vaikutukset taajamakuvaan.

Rakentamiseen varattuja korttelialueita on kaavaratkaisussa osoitettu yhteensä noin 4,7 ha, jotka on osoitettu asumisen tarpeisiin. Uutta asuinrakentamisen alaa kokonaismäärästä on noin 0,5 ha. Virkistysalueita ratkaisussa muodostuu noin 3,5 ha ja katualueita noin 0,6 ha, josta uutta noin 0,18 ha.

Erilaisia pientalotontteja kaavaratkaisulla muodostuu 30 kpl: erillispientaloja (AO) 20 kpl, pientalotontteja (AP) 6 kpl, rivitalotontteja (AR) 4 kpl. Asuin-, liike- ja toimistorakennusten tontteja (AL) kaavalla muodostuu 2 kpl ja asuinkerrostalotontteja 2 kpl. Tonteista suurin osa on rakentuneita. Asuinkerrostalotonteista toiselta on purettu nuorisotila Spotti ja toisella tontilla sijaitsee liike -ja toimistorakennus. Kokonaan uutta rakentamisen aluetta muodostuu yhden rivitalotontin verran Runebergin puiston leikkialueen viereen.

Asuinrakentamiselle on osoitettu kaavaratkaisussa kerrosalaa noin 17000 k-m^2. Uutta kerrosalaa tästä on noin 3000 k-m^2, joka pääosin sijoittuu Kotakennääntien varrelle muodostuvaan uuteen asuinkerrostalokortteliin ja uudelle rivitalotontille. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu tonttitehokkuudella e=0.25 tai kerrosneliömetreinä. Kerroskorkeudet vaihtelevat I-IV välillä. Alueella on erillinen sitova tonttijako.

2.2. Kaavaprosessin vaiheet

Kaavahanke on käynnistetty ja saatettu vireille kaupunginhallituksen päätöksellä 25.6.2012 § 197. Vireilletulon yhteydessä on julkaistu hanketta kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen edetessä.

Kaupunginhallitus päätti 16.12.2013 § 400 asemakaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavan luonnosaineisto asetettiin julkisesti nähtäville 7.1. – 31.1.2014 väliseksi ajaksi Äänekosken kaupungintalolla ja kaupungin kotisivuilla.

Kaupunginhallitus päätti __.__.2026 § ___ asemakaavan ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotusaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä __.__. – __.__.2026 välisen ajan Äänekosken kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon aulassa.

Kaupunginhallitus päätti esittää asemakaavan hyväksymistä kaupunginvaltuustolle kokouksessaan __.__.2027 § __. Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2027 § __.

2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman. Alueelle ei ole laadittu erillisiä rakentamistapaohjeita. Alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään sitova tonttijaon muutos 2. kaupunginosan korttelin 2003 tonteille 16 (TJNRO 992 1198), 17 (TJNRO 992 1204), 21 (TJNRO 992 1195) ja 22 (TJNRO 992 1196), korttelin 2004 tonteille 15-18 (TJNRO 992 1199) sekä tonteille 14 ja 19 (TJNRO 992 1200), korttelin 2005 tonteille 4 ja 5 (TJNRO 9921201), korttelin 2008 tonteille 9 ja 10 (TJNRO 9921197) sekä tonttijako korttelin 2006 tonteille 5 ja 6 (TJNRO 9921194) ja korttelin 2009 tontille 1 (TJNRO 9921193).

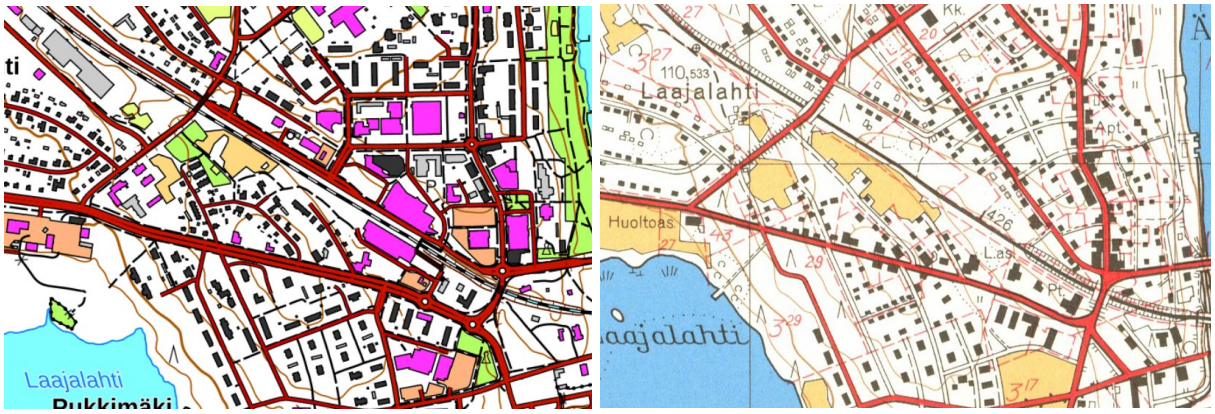
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee keskustan läpi kulkevan radan eteläpuolella hotelli Hirven ja S-marketin vieressä. Radan varren ja pientaloasutuksen väliin sijoittuu Runebergin puisto, jonka läpi kulkee sorapintainen valaistu kevyen liikenteen yhteys Hämeentieltä S-marketille ja asuinalueelle.

Äänekosken pääsisääntuloväylä, Kotakennääntie, rajautuu suunnittelualueen eteläreunaan. Kaavaratkaisun mahdollistamat muutokset vaikuttavat huomattavasti kaupungin sisääntuloväylän olemukseen. Rakentuneet rappauspintaiset pienkerrostalot, joiden ensimmäisessä kerroksessa on liiketiloja, sijoittuvat kulmittain Kotakennääntiehen nähden ja luovat osaltaan jämäkkyyttä kaupunkikuvaan. Muutoin kadunvarrelta löytyy paikoin jäsentämätöntä rakennuskantaa ja osin pusikoituneita maa-alueita.

Suunnittelualueen keskiosa on pientalovaltaista rakentunutta aluetta, jonka kasvisto on runsasta. Rakennuksista noin viidesosa on rivitaloja. Useimmat pientalot ovat puolitoistakerroksisia. Rakennuskanta on luonteeltaan pienipiirteistä ja pistemäistä sekä kadut kapeita ja asfalttipintaisia.

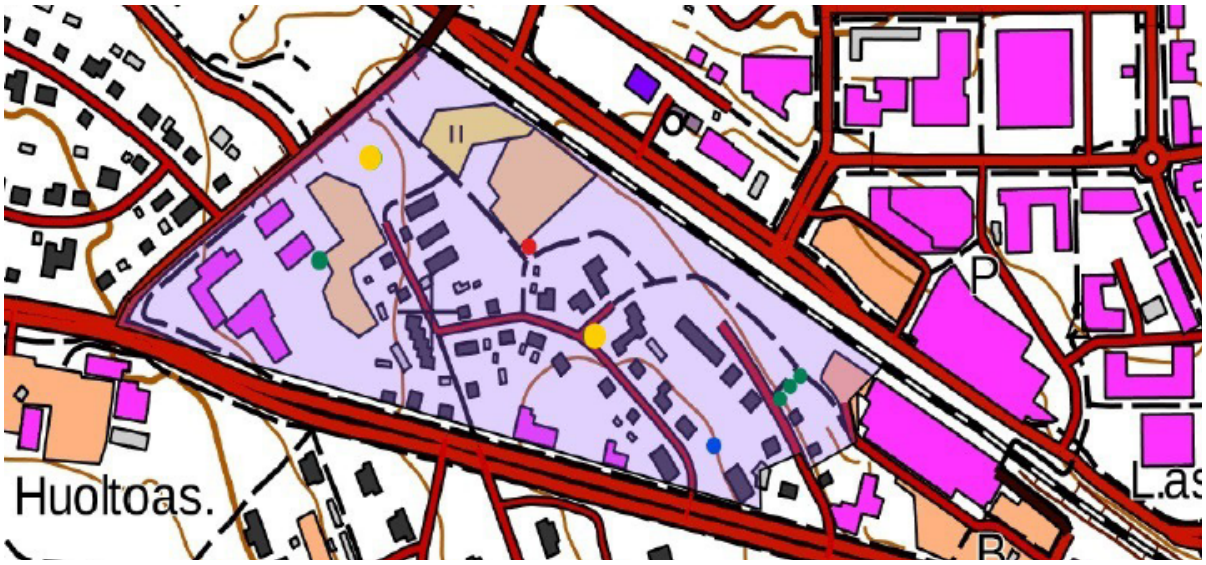

Kuva. *Vasemmalla peruskartta-aineistoa vuodelta 2025 ja oikealla vuodelta 1967. Peruskartalla näkyy suunnittelualueen ja sen lähialueiden rakennettua ympäristöä. Suunnittelualue on pääosin rakennettua pientaloaluetta (Peruskartta, Maanmittauslaitos).*

3.2. Luonnonympäristö

Suunnittelualueelle tehtiin luontoselvitys kesällä 2017 (Luontoselvitys Äänekosken Pukkimäessä. Agri-borealis osk, Vartija, N. 2017). Selvityksessä kartoitettiin alueella mahdollisesti olevat liito-oravien elinpiirit sekä muut huomionarvoiset kohteet. Maastokartoitus tehtiin 11.6.2017 biologi Noora Vartijan toimesta. Alueelta löydettiin yksi liito-oravalle soveltuva kolopuu sekä neljä liito-oravalle soveltuvaa ruokailu- tai levähdyspaikkaa. Liito-oravan papanoita ei löydetty lainkaan. Selvitysalue on pääosin rakennettua kaupunkialuetta. Alueen valtapuustona on koivu ja mänty, eikä liito-oravan suosimia varttuneita kuusikkoalueita ole. Maastokäynnin perusteella voitiin todeta, että Pukkimäen alueella ei ole liito-oravalle optimaalista elinpiiriä. Liito-oravalle sopivia ravintokasveja eli lehtipuita sekä yksittäisiä hieman järeämpiä haapoja ja kuusia levähdyspaikkoina voi tarkkailla myöhemmin papanalöydösten varalta. Lähimmät liito-oravahavainnot on tehty suunnittelualueesta luoteeseen Hämeentien toiselta puolelta.

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppejä eikä luontodirektiivin luontotyyppejä. Kasvilajisto on tavanomaista piennarkasvustoa, levinneitä puutarhakasveja sekä pienialaisen peltoaukean ja niityn lajistoa. Uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja ei luontoselvityksen maastokäynnillä havaittu. Kukkiva niittyalue (Runebergin puistossa) on tärkeä mm. pölyttäjähyönteisille sekä perhosille. Monimuotoisuuden lisäämiseksi selvitys suosittaa säästettäväksi vanhempia puuyksiköitä sekä lahopuuta.

Kuva. *Luontoselvityksen maastokäynnillä havaittu kaukasianjättiputken esiintymä (sininen piste), liito-oravalle soveltuva kolopuu (punainen piste), sekä liito-oravalle soveltuvat ruokailu- tai levähdyspaikat (vihreät pisteet_kuusia, keltaiset pisteet = haapoja) (Agriborealis osk, Vartija, N. 2017).*

Maisemarakenne ja kaupunkikuva

Suomen maisemamaakuntaluokituksen mukaan suunnittelualue kuuluu Keski-Suomen järviseutuun. Maasto viettää tasaisesti alas suunnittelualueella sijaitsevien liikerakennuksien kohdalta eri ilmansuuntiin. Alueen maisema koostuu Kotakennääntien varren kerrostaloista ja liikerakennuksista parkkialueineen, alueen keskiosan pientaloista pihapiireineen ja pohjoislaidalta Runebergin puiston alueesta. Kerrostalojen ja liikerakennusten kupeesta avautuu näkymät toisaalta Kotakennääntien varren kerrostalorakentamiseen ja keskustan liikealueisiin ja marketin pihaan päin, ja toisaalta Hämeentien puolelta Laajalahden pientaloalueeseen päin. Valtatien suunnassa taustalla häämöttää Tärttämäen puustoinen rinne.

Kuva. *Havainnekuva suunnittelualueen ympäristöstä alkuvuonna 2026.*

Suunnittelualueella sijaitsevalla pientaloalueella kadut ovat kapeita. Talot sijoittuvat osin hyvin lähelle katua luoden omanlaista tiivistä tunnelmaa alueelle. Pohjoispuolelta pientaloalue rajoittuu Runebergin puistoon. Runebergin puistoalue on osin avointa tai puoliavointa ruohokenttää, mikä korostaa rautatien ja Äänekoskentien maisemavaikutusta alueen pohjoislaidalla. Puiston laidoilta maisemasta löytyy puustoisempia alueita, jotka vähentävät näkyvyyttä pientaloalueelta liikennealueisiin ja keskustan markettialueisiin päin.

Hulevedet

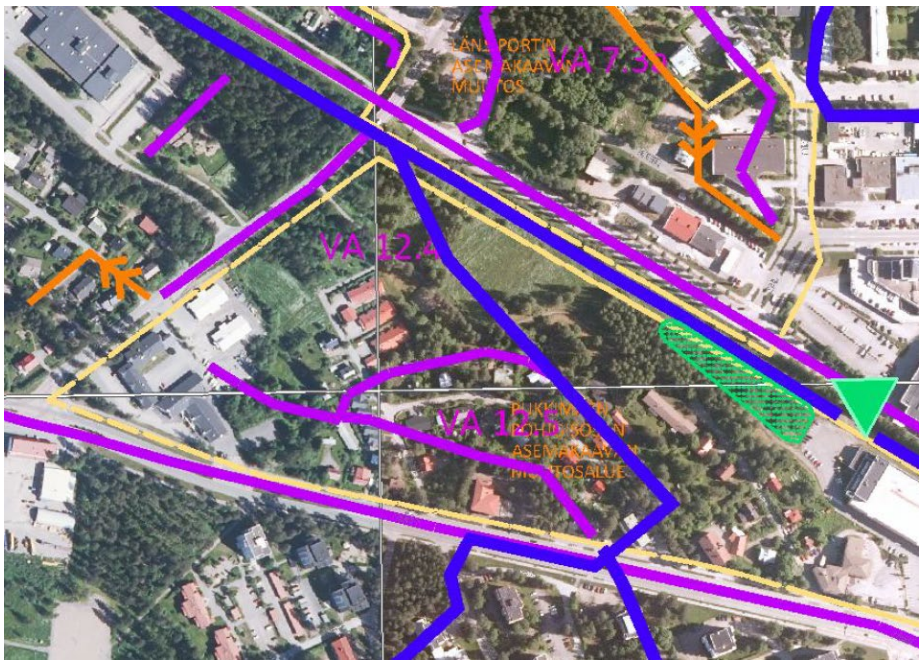
Hulevesien huomioimiseksi kaava-alueilla on huleveden pääreitit mahdollisuuksien mukaan hyvä pitää avonaisina uomina. Avouomat toimivat huleveden virtausta tasaavina ja eroosiosuojattuina (nurmetettuina) myös huleveden laatua parantavina elementteinä. Uusilla kaava-alueilla tulisi ainakin huleveden keskeisten pääreittien osuuksille tehdä riittävät aluevaraukset huomioiden uomien riittävän loivat luiskaukset. Lähtökohtaisesti hulevesien viivyttäminen tulee tapahtua tonttialueella.

Alueella voimassa olevassa asemakaavassa ei ole suoria määräyksiä hulevesiin liittyen. Kaavassa on kuitenkin määrätty säilyttämään tai istuttamaan tonteille puita ja pensaita, mikä tukee hulevesien hallintaa alueella.

Hulevesiselvitys 2020

Asemakaavan suunnittelualue sisältyy vuonna 2020 valmistuneeseen Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitykseen. Suunnittelualue jakautuu kahteen eri päävaluma-alueeseen (Tummansininen viiva) ja useampaan valuma-alueeseen (lila viiva). Selvityksen mukaan kaava-alueella päähulevesiviemäri kulkee alueella Runeberginkadun varrella. Hulevesiviemärin purku sijoittuu suunnittelualueen pohjoisosaan Runebergin puiston alueelle. Vesimiehenkadun ja Runeberginkadun risteyksessä hulevesitieto on osin puutteellinen.

Hulevesiselvityksen kehittämistoimenpiteinä Pukkimäen pohjoisosaan on esitetty Runebergin puiston koillisen kulman varaamista hulevesien mahdolliselle tulvimiselle (vihreä vinorasteri).

Kuva. *Ote Keskustan asemakaava-alueen hulevesiselvityksen liitekartasta Kehittämistoimenpiteet.*

Vesistöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu vesistöjä. Lähin vesistö suunnittelualueeseen nähden on Kuhnamo suunnittelualueen lounaispuolella. Etäisyyttä Kuhnamoon on lähimmillään noin 250 metriä.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle ei sijoitu pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Kovalanniemen pohjavesialue noin 3 km päässä koillisessa.

Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueella ei sijaitse ympäristönsuojelun kohteita eikä pilaantuneita maa-alueita. Alueelle on kaavoitettu melulle herkkiä toimintojen alueita, kuten asumisen alueita.

Melu

Suunnittelualueen keskeisimmät ympäristöhäiriötä aiheuttava tekijä on Kotakennääntien varren rekka-liikenteen aiheuttama melu. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko. *Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.*

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq}/ enintään	
Ulkona	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

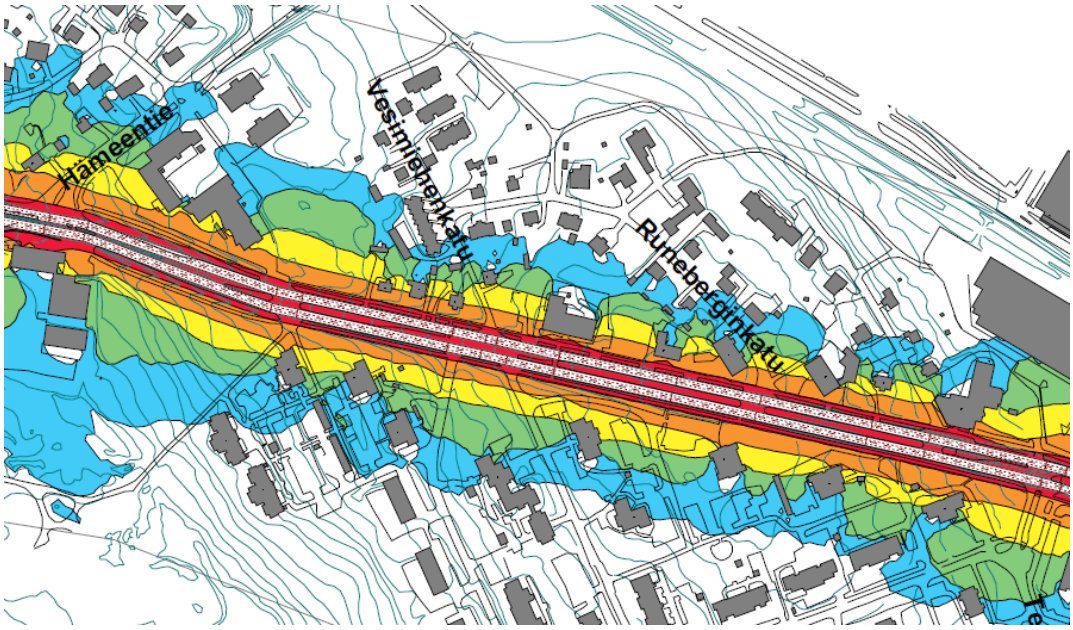
Suunnittelualuetta koskee **Kotakennääntien melutarkastelu**, joka on laadittu vuonna 2014. Tarkastelun on laatinut WSP Finland Oy. Laskennallinen meluselvitys tieliikenteen aiheuttamasta melusta kattaa koko Kotakennääntien osuuden valtatieltä 4 Viiskulman liikenneympyrään. Melutasoja laskettiin 10 metrin välein sijoitettuihin laskentapisteisiin kahden metrin korkeudelle maan pinnan tasosta. Laskennoissa maan pinta oletettiin pehmeäksi. Rakennusten julkisivuihin kohdistuvia äänenpainetasoja tarkasteltiin asuinrakennusten julkisivuihin sijoitettujen laskentapisteiden avulla.

Liikennemäärät perustuvat syksyllä 2014 toteutettuihin liikennelaskentoihin. Ennustetilanteen liikennemäärät perustuvat vuodelle 2035.

Selvityksen mukaisessa nykytilanteessa päiväajan 55 dB keskiäänitaso leviää noin 30 - 50 metrin etäisyydelle Kotakennääntien keskilinjasta. Yöajan 50 dB keskiäänitaso leviää noin 25 metrin päähän Kotakennääntiestä. Kotakennääntien varrella asuinrakennukset jäävät tieliikenteen aiheuttamalle meluvyöhykkeelle.

Ennustetilanteessa päiväajan 55 dB keskiäänitaso leviää noin 40 – 60 metrin päähän Kotakennääntien keskilinjasta. Yöajan 50 dB keskiäänitaso leviää noin 30 -40 metrin päähän.

Kotakennääntien varrella nykytilanteessa suurimmat äänenpainetasot (60 dB päiväajan keskiäänitaso) asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuu Peltokadun ja Vesimiehenkadun kohdalla sijaitseville asuinrakennuksille. Ennustetilanteessa julkisivuihin kohdistuvat äänenpainetasot ovat päiväaikana enimmillään 63 dB (Hotelli Hirven julkisivuun, suunnittelualueen ulkopuolelle) ja 62 dB kohdistuu asuinrakennuksiin.

Kuva. *Tieliikennemelun ennustetilanteen 2035 päiväajan keskiäänitaso. (Meluselvitys. WSP Finland Oy, 2014)*

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on pääosin pientaloista koostuvaa rakennettua ympäristöä. Alue rajautuu Äänekosken pääsisääntuloväylään Kotakennääntiehen. Pohjoisreunalta aluetta rajaa rautatie. Länsi- ja itäpuolelle on suunnittelualueen ulkopuolelle rakentunut liike- ja toimitilarakennuksia. Kotakennääntien eteläpuolelle vuorostaan sijoittuu kerrostalokortteleita ja lännessä liikerakennusten viereltä alkaa Laajalahden pientaloalue.

Kaavamuutosalueella Kotakennääntien varressa on pientaloja, toimitilarakennuksia sekä rapattuja pienkerrostaloja. Pienkerrostalojen ensimmäisessä kerroksessa on liiketiloja. Pienkerrostalot sijoittuvat kulmittain Kotakennääntiehen nähden ja jämäköittävät kaupunkikuvaa.

Kadun varren kerrostalo ja liikerakennusten takaa löytyy pientalovaltaista aluetta. Rakennuksista noin viidesosa on rivitaloja. Useimmat pientalot ovat puolitoistakerroksisia. Rakennuskanta on luonteeltaan pienipiirteistä sekä pistemäistä ja kadut ovat kapeita ja asfalttipintaisia.

Kapeiden katujen varsilta löytyy istutettuja pensasaitoja sekä valkoisia ja punaisia puuaitoja. Puuaidat ovat n. 1 metrin korkuisia tai sitä matalampia. Kasvillisuus katujen varsilla on runsasta koostuen puista ja pensaista. Runeberginkatu on kahdesta kohdasta kapea, sillä vanhoja mäntyjä ei ole kaadettu katurakenteiden tieltä, vaan niiden on annettu kasvaa katutilassa.

Kuva. Alueen rakennuskantaa ja katuympäristöä. Vasemmalla ylhäällä nuorisotilana käytössä ollut Spotti, jolle myönnettiin purkulupa 19.12.2025. Rakennus purettiin kesällä 2026.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Äänekoskella on Keski-Suomen museon toimesta laadittu seuraavat rakennettua ympäristöä koskevat inventoinnit:

- Uuden Äänekosken rakennusinventointi. Väisänen, J. Keski-Suomen museo, 2006.
- Äänekosken seutukunta, Äänekosken keskusta-alue, Suolahti, Sumiainen ja Konginkangas. Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012 – 2014 (Aada Mustonen ja Sini Saarilahti, Keski-Suomen museo 2014)
- Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Kohdeluettelo, Keski-Suomen museo 2016).

Keski-Suomen museon aiempia selvityksiä on täydennetty kaavahankkeeseen alueen koko rakennuskantaa koskeva rakennusinventointi (Vilhelmiina Schroderus, Äänekosken kaupunki 2026).

Inventointien perusteella suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Vuoden 2014 ja 2016 inventoinneissa ei ole nostettu esille alueella sijaitsevia kohteita. Suun-

nittelualueelle sijoittuu vuoden 2006 inventoinnissa todetut paikallisesti merkittävät kohteet Jousimiehenkatu (201), Kotakennääntie (207) ja Ritasten talot (224). Edellä mainitut kohteet nousivat esille myös vuoden 2026 inventoinnissa, jonka tuloksia on esitelty myöhemmin tässä kappaleessa.

Rakennusperinnön inventointi vuonna 2006, Keski-Suomen museo

Kohde 201 Jousimiehenkatu

Kotakennääntieltä lähtevällä Jousimiehenkadulla monimuotoista rakentamistyyliä 1920-luvulta lähtien. Kadun päässä olevaa rivitaloa lukuun ottamatta kaikki rakennukset kiinnostavia.

Kulttuurihistoriallinen arvo: Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti moni-ilmeinen ja historiallisesti kerroksellinen asunto- ja pienimuotoisten liikerakennusten korttelialueita 1920-luvulta lähtien, esikaupunkityyppinen aluerakenne ja rakennusperintöä joka vähitellen ominaispiirteiltään muovautunut vuosien saatossa nykyiseen asuun.

Kohde 207 Kotakennääntie

Äänekosken keskustan yleisilmeen kannalta erittäin merkittävä nelikaistainen tie. Tiealue pitää sisällään monipuolista rakennuskantaa.

Kulttuurihistoriallinen arvo: Paikallisesti maisemallisesti (kaupunkikuvallisesti) ja rakennushistoriallisesti (myös arkkitehtonisesti) sekä kaupunkihistoriallisesti merkittävä Äänekosken keskustaan johdattava tulotie ja katualue, jonka varteen sijoittuu monipuolinen ja rikas kaupunkirakentamisen eri vaiheista kertova rakennettu ympäristö 1900-luvun alkupuolelta 1970-luvulle asti.

Kohde 224 Ritasten talot

Kotakennääntien varressa sijaitsee kolme Erland Ritasen ja hänen poikiensa rakentamaa taloa 1900-luvun alkupuolelta. Yksi taloista on purettu. Näyttävin taloista on Erland Ritasen vuonna 1931 rakentama yli 400 ikkunaruutua sisältävä hirsitalo.

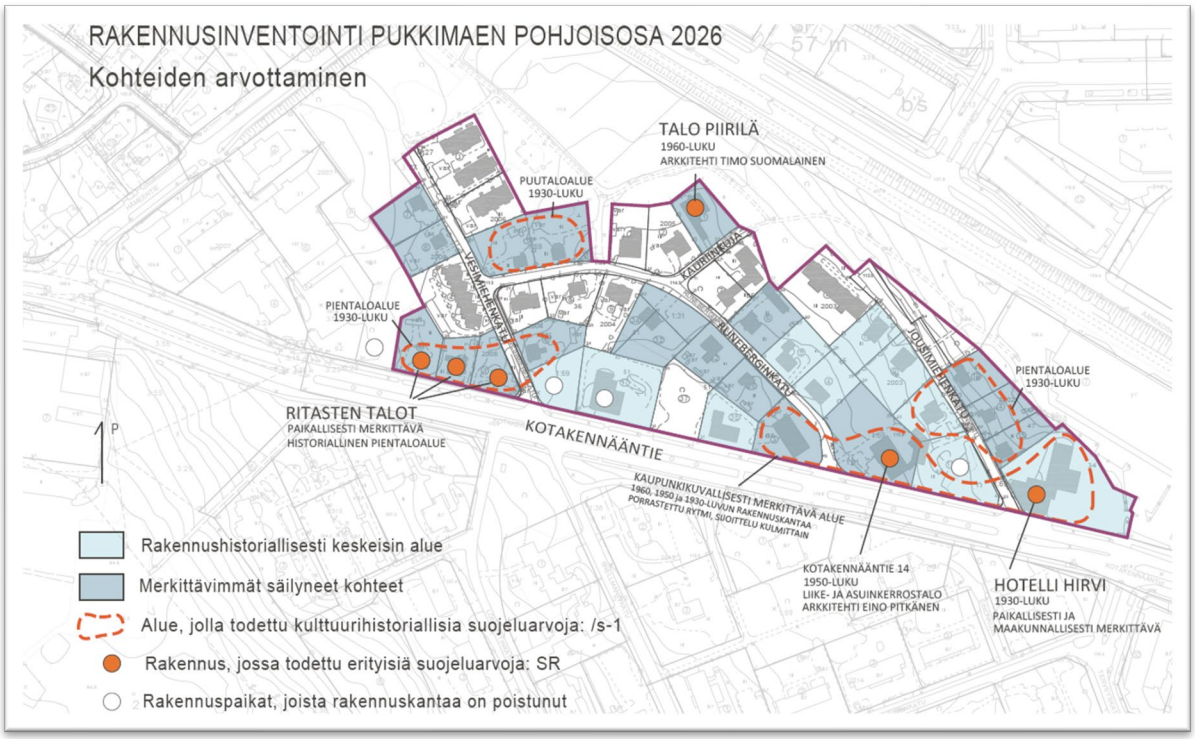
Kulttuurihistoriallinen arvo: Paikallisesti maisemallisesti, rakennushistoriallisesti ja asutushistoriallisesti merkittävä omakotitaloaluekokonaisuus 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä Äänekosken sisääntulon Kotakennääntien maisemassa.

Kuva. *Ritasten talot kuvattuna Kotakennnääntien varrelta vuonna 2006 (Keski-Suomen museo 2006).*

Rakennusinventointi vuonna 2026, Äänekosken kaupunki

Suunnittelualueen ympäristöön vuoden 2026 aikana valmistuneessa inventoinnissa arvotettiin alueelle 5 rakennusta, joissa on todettuja erityisiä suojeluarvoja ja 4 aluetta, joilla on todettuja kulttuurihistoriallisia suojeluarvoja. Näiden lisäksi inventointiin suunnittelualueen ulkopuolelle jäävä Hotelli Hirvi, joka on arvioitu paikallisesti ja maakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi kohteeksi. Rakennusinventointi on kokonaisuudessaan selostuksen liitteenä 4.

Kuva. *Kartta vuoden 2026 inventoinnin (Vilhelmiina Schroderus, Äänekosken kaupunki) tuloksista.*

Suunnittelualueen rakennukset, jossa todettu erityisiä suojeluarvoja (5 kpl): Ritasten talot (3 kpl), Talo Piirilä sekä Kotakennääntie 13.

Kuvia. *Talo Piirilä ja Kotakennääntie 13. Inventointi suosittelee rakennuksille suojelua sr-merkinnällä (Rakennusinventoinnin tausta-aineisto 2026, Äänekosken kaupunki).*

Alueet, jolla todettu kulttuurihistoriallisia suojeluarvoja (4kpl): Puutaloalue 1930-luku (2 kpl), pientaloalue 1930-luku (1 kpl) sekä yksi kaupunkikuvallisesti merkittävä alue. Puutaloalueista yksi sijoittuu Kotakennääntien tuntumaan sisältäen Ritasten talot ja toinen nykyisten Runeberginkadun ja Vesimiehenkadun risteykseen. Pientaloalue 1930-luvulta sijoittuu Jousimiehenkadun varteen. Yhteensä esille nostetut 1930-luvun kohteet kattavat 9 asuinpientalorakennusta suunnittelualueelta. Kaupunkikuvallisesti merkittävä alue kattaa suunnittelualueella sijaitsevat kerrostalot. Kaupunkikuvallista merkittävyyttä rakennuksissa antaa niiden sijoittelu kulmittain luoden kadunvarteen porrastettua rytmiä.

Kuvia. *Rakennusinventoinnin 2026 yhteydessä esille nousseet 1930-luvun puutalo- ja pientaloalueiden rakennukset (Rakennusinventoinnin tausta-aineisto 2026, Äänekosken kaupunki).*

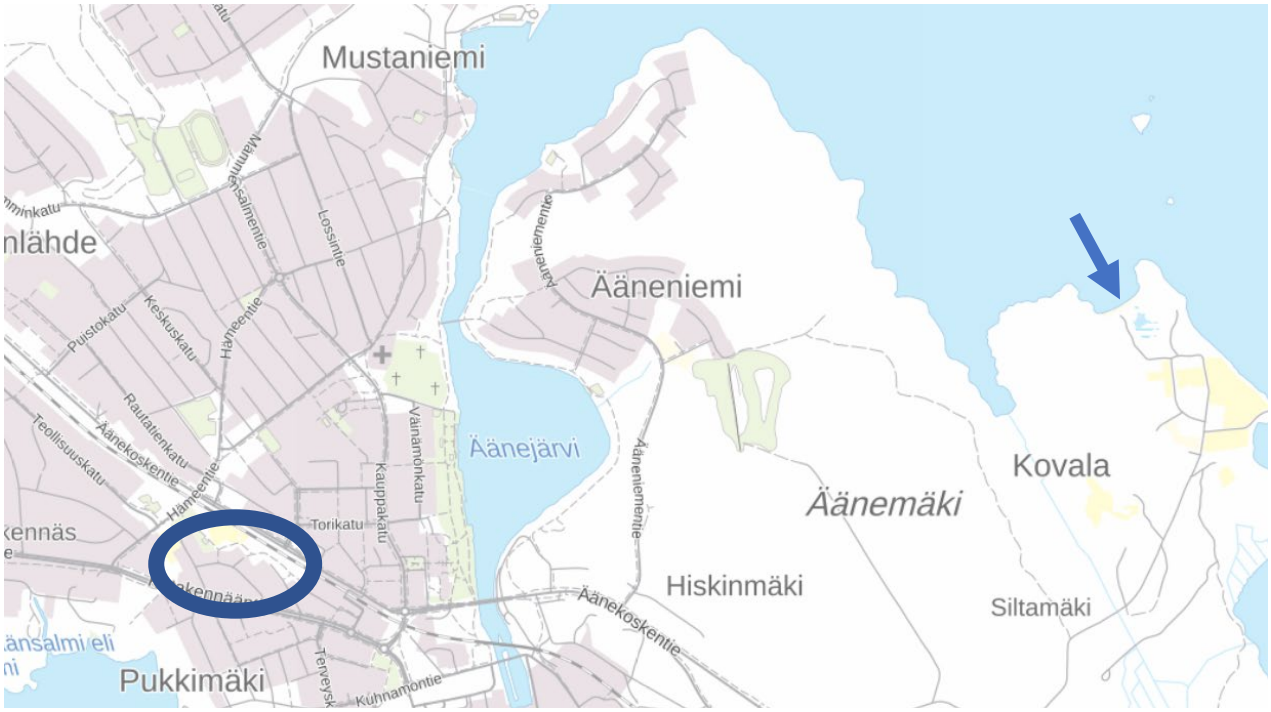

Kuvia. *Rakennusinventoinnin 2026 mukaiselle kaupunkikuvallisesti merkittävälle alueelle sijoittuvat rakennukset (Rakennusinventoinnin tausta-aineisto 2026, Äänekosken kaupunki).*

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle ei sijoitu muinaisjäännöksiä. Lähin kohde, Niiranhiekan kivikautinen asuinpaikka (Mj. rek. 992010001) sijaitsee linnuntietä noin 3 km suunnittelualueesta itä-koilliseen. Keski-Suomen museo

on luonnosvaiheen lausunnossaan ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa alueen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kuva. *Suunnittelualueen sijainti (ympyröity) Niiranhiekan kivikautiseen asuinpaikkaan nähden (asuinpaikka osoitettu nuolella).*

Palvelut, työpaikat ja väestö

Suunnittelualueella on sekä kerrostalo- että pientaloasumista. Suunnittelualueen palvelut ja työpaikat keskittyvät Kotakennääntien varteen. Alueella on sijainnut muun muassa kampaamopalveluita ja muita yritys- ja yhdistysten toimitiloja. Alueella on toiminut myös nuorisotila Spotti. Varsinaiseen kaupalliseen keskustaan suunnittelualueelta tulee matkaa alle kilometri.

Liikenne

Suunnittelualue sijaitsee Äänekosken keskustaan kulkevan pääkadun, Kotakennääntien pohjoispuolella. Kotakennääntie on 2+2 kaistainen ja nopeusrajoitus sillä on 40 km/h. Suunnittelualueen kohdalla kadun molemmin puolin on yhdistetyt kävely- ja pyörätiet.

Pääkadulta lähtee kolme sivukatua asuntoalueelle, Vesimiehenkatu, Runeberginkatu ja Jousimiehenkatu, jotka palvelevat alueen asukkaita. Lisäksi kolmelle asuinrakennukselle on tonttiliittymät suoraan Kotakennääntieltä.

Alueen sisälle suuntautuu nykytilanteessa pääosin henkilöautoliikennettä katujen päättyessä umpikujiin. Alueen kadut -Vesimiehenkatu, Runeberginkatu ja Kauriinkuja- ovat kapeita ja asfalttipintaisia. Suunnittelualueen katujen laidoilla ei kulje erillisiä kevyenliikenteen väyliä. S-Marketin pihasta alueen asutukseen ja Hämeentielle Runeberginpuiston läpi kulkee kevyenliikenteen käytössä oleva hiekkapintainen kulkureitti.

Kotakennääntien varrella (suunnittelualueen kohdalla) on bussipysäkkipari. Pysäkeille ei ole tehty erillistä taskua ajokaistan sivuun, vaan bussit pysähtyvät Kotakennääntien oikeanpuoleisella ajokaistalla.

Kotakennääntien liikenne on vilkasta ja tiellä kulkee paljon raskasta liikennettä. Kotakennääntielle on tehty liikenneselvitys 2015 ja alueelle on valmisteilla uusi katusuunnitelma.

Äänekosken liikenneselvitys

Äänekosken liikenneselvitys laadittiin vuonna 2015 yhteistyössä Äänekosken kaupungin, Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Metsä Fibre Oy:n kanssa. Työn laati WSP Finland Oy. Selvitys laadittiin Metsä Fibre Oy:n uuden biotuotetehtaan myötä lisääntyvien kuljetusten vuoksi.

Vuoden 2015 tilanteeseen nähden uusi tehdas arvioitiin lisäävän raskasta liikennettä noin 410 matkaa vuorokaudessa (molemmat suunnat yhteensä). Tuote- ja kemikaalikuljetusten osuus tästä on noin 32 ajoneuvoa vuorokaudessa. Uuden tehtaan valmistuttua arvioitiin Kotakennääntiellä kulkevan noin 50 – 55 raskasta ajoneuvoa iltahuipputunnin aikana. Kotakennääntien merkitys tehtaan kuljetusreittinä arvioitiin kasvavan tulevaisuudessa valtatien 4 uuden linjauksen myötä.

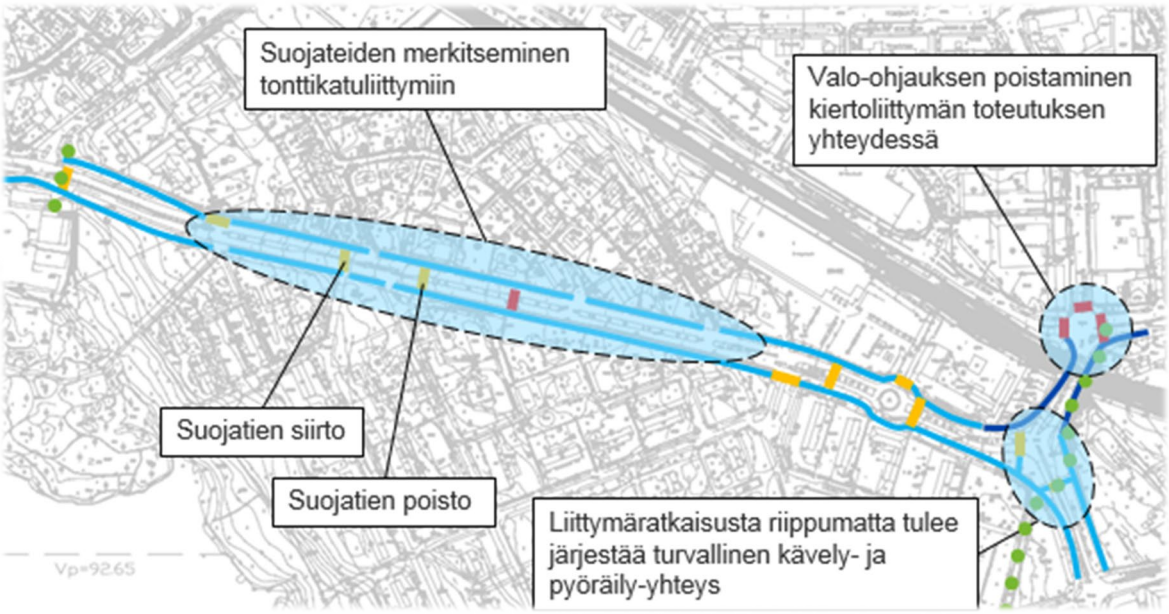
Työn tavoitteena oli selvittää keskusta-alueen tie- ja katuverkon tarvittavat toimenpiteet liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi kuljetusten lisääntymisen seurauksena. Toimivuustarkastelussa selvitettiin nykytilanteen liikenteen toimivuus sekä liikenteen lisäyksen vaikutus ja ennustevuoden 2035 tilanne. Tarkastelun avulla tutkittiin, edellyttääkö katuverkko toimenpiteitä liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi vuoden 2035 ennustetilanteessa.

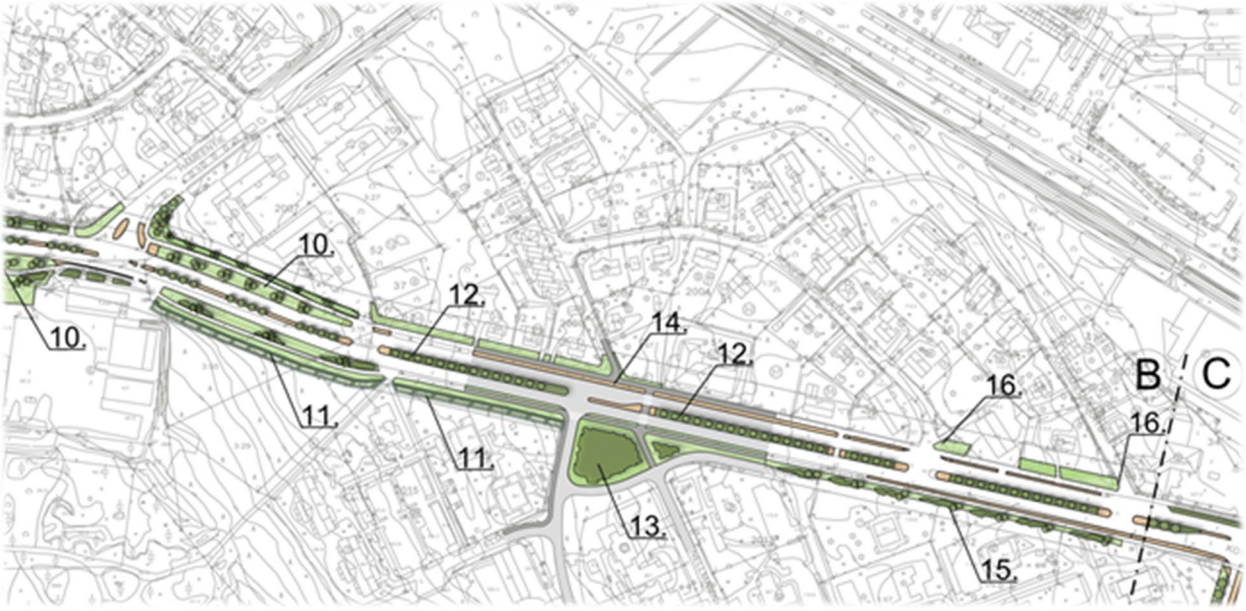
Kuva. *Liikenneselvityksen tarkastelualue 1, joka sisältää Pukkimäen asemakaava-alueen. (Liikenneselvitys. WSP Finland Oy, 2015)*

Selvityksessä todettiin, että Kotakennääntietä on syytä kehittää, jotta se paremmin vastaa sille kaupungin pääsisääntulona ja uuden tehtaan pääkuljetusväylänä asetettavia vaatimuksia. Kadulla on runsaasti liittymiä, myös suoria tonttiliittymiä. Muutamin kohdin myös katuliittymiä on hyvin tiheästi. Liikenneympäristön selkeyttämiseksi liittymien määrää olisi hyvä vähentää. Vesimiehenkadun, Lönnrotinkadun ja Snellmaninkadun liittymäalue on nykyisellään varsin sekava, kun lyhyellä matkalla on kolme sivukadun liittymää. Selvityksen yhteydessä laadittiin suunnitelma, jossa Vesimiehenkadun liittymä ehdotetaan katkaistavaksi. Yhteys Kotakennääntielle olisi katkaisun jälkeen Runeberginkadun kautta.

Kävelyn ja pyöräilyn järjestelyjen parantamiseksi on selvityksessä esitetty suojatiemerkintöjen lisäämistä katuliittymien kohdille. Turvallinen ja sujuva liikkuminen on keskeinen tavoite katuympäristön kehittämisessä. Jaksotusten erottuminen, tilahierarkia ja rytmi ovat tärkeä osa sujuvaa liikkumista pääsisääntuloväylällä.

Kuva. *Liikenneselvityksen kävelyn ja pyöräilyn järjestelyjen parantaminen. (Liikenneselvitys. WSP Finland Oy, 2015)*

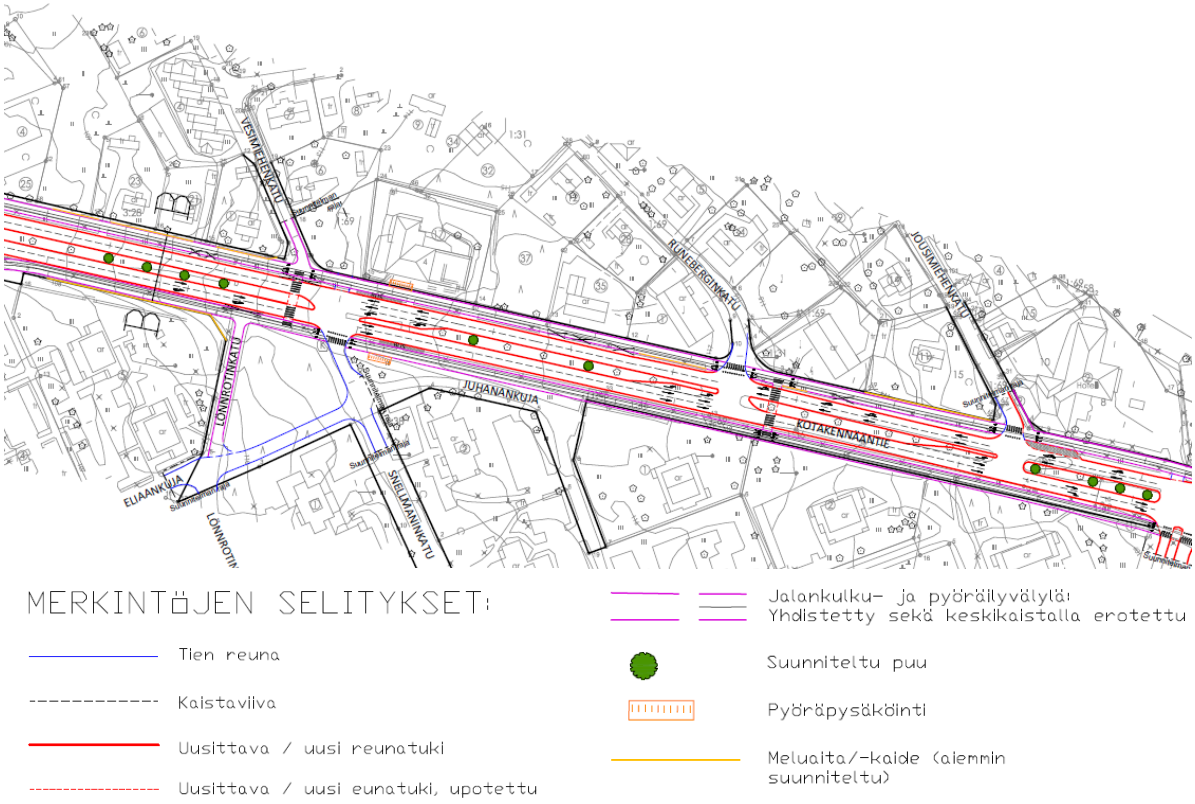

Kuva. *Numeroiden selitykset: 10. Istutuksia täydennetään katutilan tiivistämiseksi ja rytmittämiseksi, 12. Puurivien alle istutetaan maanpeitekasvillisuutta/matalia pensaita, 14. Kapeita nurmikaistoja korvataan normaalilla betonikiveyksellä ja erityyppisillä nurmikivillä, 16. Leveitä liittymiä muotoillaan ryhdikkäämmiksi. (Liikenneselvitys. WSP Finland Oy, 2015)*

Kotakennääntien katusuunnitelma

Liikenneselvityksen jälkeen laadittiin kaavatyön aikana Kotakennääntien katusuunnitelma Kotakennääntien liikenneturvallisuuden ja liikenteen toimivuuden parantamiseksi, Suunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 2019. Myöhemmin katusuunnitelma otettiin kuitenkin uudelleen valmisteltavaksi. Uudelleen valmisteluun otetusta suunnitelmasta laadittiin luonnoksia, mutta työssä ilmenneille haasteille ei löydetty ratkaisua ja suunnitelma jäi lepäämään. Suunnitelmalle ei ole tiedossa valmistumisajankohtaa.

Valmistelussa ollut katusuunnitelma käsittää koko Kotakennääntien välillä Matkakatu – vanha nelostie. Kadun merkitys on korostunut uuden valtatien 4 rakentamisen jälkeen Kotakennääntien ollessa pääväylä valtatieltä 4 kaupunkiin tultaessa myös raskaalle liikenteelle. Suunnitelmassa huomioidaan kantavuuden parantaminen, kanavointi-, kaista- ja liittymäjärjestelyt sekä tarvittaville kohdille melusuojaus. Katusuunnitelmassa huomioidaan myös valaistus ja hulevesien hallinta.

Kuva. *Ote Kotakennääntien katusuunnitelmaluonnoksesta 28.6.2021.*

Sekä valmistuneessa, että uudemmissa luonnoksissa Pukinpuiston osalta keskeisin esitetty muutos on tonttiliittymien vähentäminen Kotakennääntielle sekä Vesimiehenkadun liittymän katkaiseminen voimassa olevan kaavan mukaisesti.

Kunnallistekniikka

Kaava-alue sijoittuu kunnallisen sähkö-, viemäri- ja vesijohtoverkoston alueelle. Verkostoja hallinnoi Äänekosken Energia Oy.

Kaava-alueelle ulottuu Äänekosken Energia Oy:n kaukolämpöverkko.

3.4. Maanomistus

Suunnittelualueella on sekä Äänekosken kaupungin, että yksityistä maanomistusta. Kaupungin osuus maanomistuksesta on noin 70 %.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

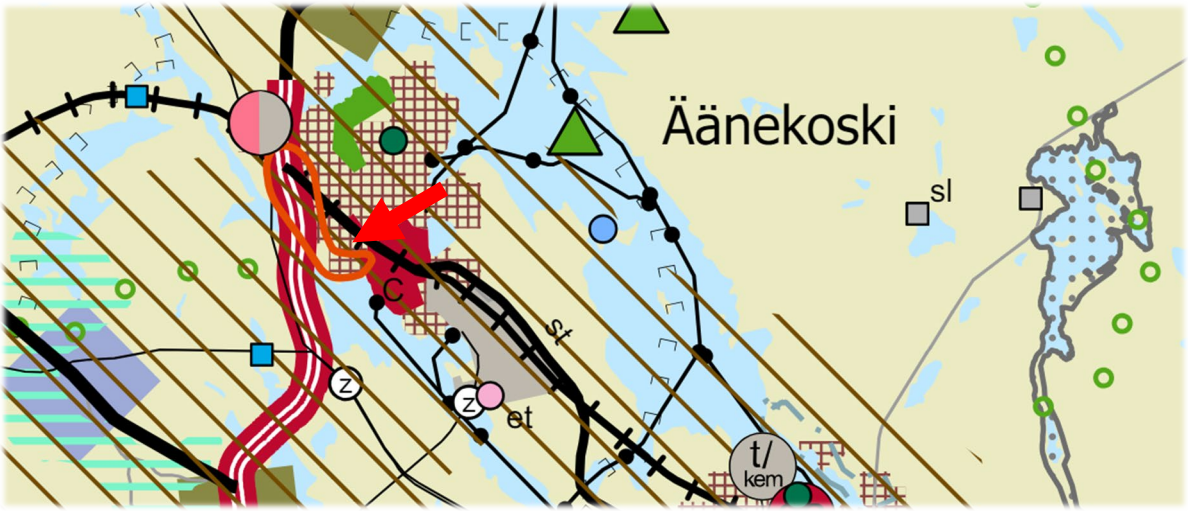
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018 ja saanut lainvoiman 28.1.2020. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Lisäksi koko Äänekosken ja Suolahden taajama-alueet sijoittuvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Lisäksi asemakaavan suunnittelualueelle on osoitettu merkintä seudullisesti merkittävästä tiivistettävästä taajamasta (ruskea ruuturasteri). Alue sijoittuu kaupallisen vyöhykkeen tuntumaan (oranssi rajaus) ja lähelle keskustatoimintojen aluetta (punainen alue, C). Suunnittelualueen pohjoispuolelta kulkee seututie ja valtakunnallisesti merkittävä päärata.

Kuva. *Ote Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on osoitettu punaisella nuolella.*

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee ko-ko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi

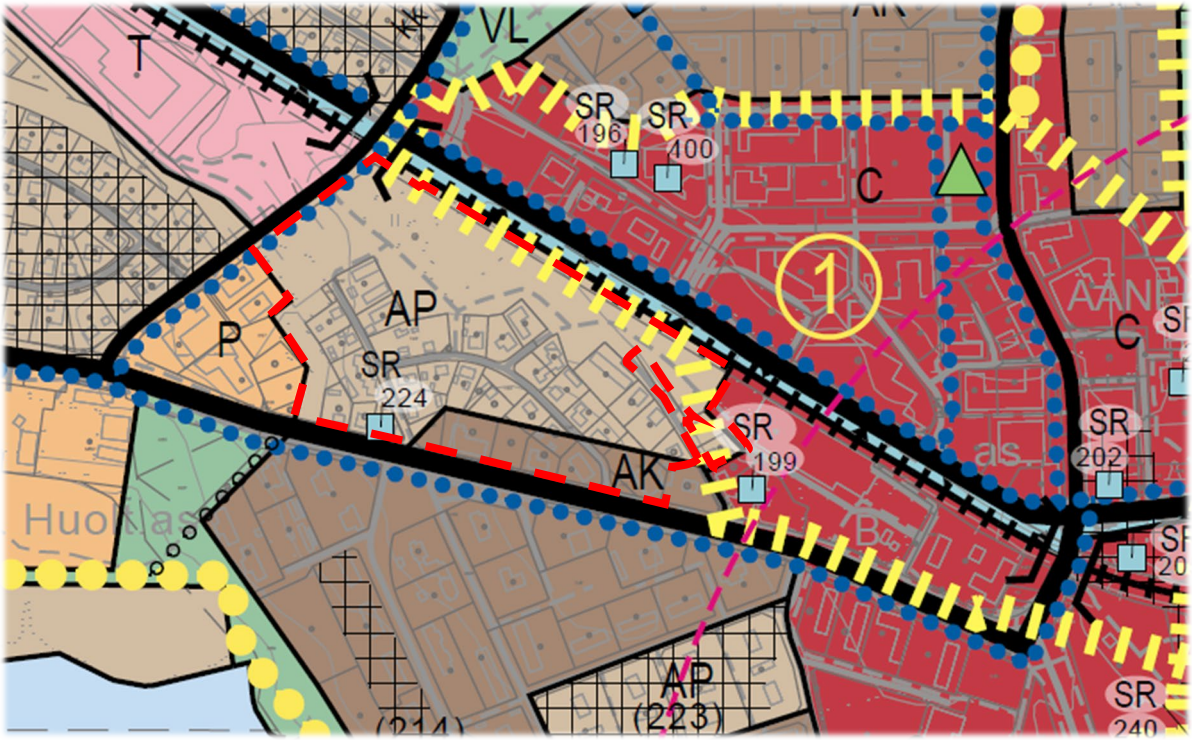
tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on kuulutettu voimaan 19.3.2024 ja saanut lainvoiman 1.10.2025. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksyttyyn maakuntakaavaan nähden.

4.3. Yleiskaava

Alueella on voimassa *Äänekoski 2030 osayleiskaava*, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja sai lainvoiman heinäkuussa 2017. Osayleiskaavassa muutoksen kohteena oleva alue on osoitettu suurimmaksi osin pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Kotakennääntien varteen on osoitettu kerrostalovaltainen asuntoalue (AK). Suunnittelualue rajautuu lännessä kaupallisten palvelujen alueeseen (P) ja idässä sekä pohjoisessa keskustatoimintojen alueeseen (C). Pohjoislaidalla suunnittelualuetta kulkee päärata ja Ydinkeskustan kehittämisalue (keltainen katkoviiva, alue numero 1).

Hämeentien (kokoojakatu, kk) ja Kotakennääntien (Pääkatu, pk) varteen on osoitettu pyöräilyn pääväylämerkinnät. Hämeentien toiselta puolelta alkavat Laajalahden pientaloalue (ruskea alue, AP) sekä teollisuuskadun varrelle sijoittuva Elinkeinoelämän alue (T). Kotakennääntien toiselta puolelta jatkuu Pukkimäen kerrostalovaltainen asuntoalue (AK).

Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on merkitty sijoittuvan yksi suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 224, Ritasten talot).

Kuva. *Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella.*

4.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa olevia asemakaavoja neljä. Vanhin alueella oleva asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.8.1982. Pieni asemakaavan muutos, jolla muodostettiin uutta katua (Kauriinkuja), on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.1987. Yhden tontin ja Jousimiehenkadun asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.11.1995 ja osalla kortteli 2008 on voimassa 17.5.2004 hyväksytty asemakaava.

Suunnittelualueelle on asemakaavoissa osoitettu asuinpientalojen ja erillispientalojen sekä rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueita (AP, AO, AR), asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL), yleisten rakennusten korttelialueita (Y), puistoalueita (VP) ja katualueita.

Kuva. *Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella.*

4.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Suunnittelualueelle on laadittu kaavahankkeen yhteydessä luontoselvitys (Agriborealis, Vatija, N. 2017). Muutoin suunnittelussa hyödynnetään alueelle ja sen ympäristöön tehtyjä selvityksiä, kuten

- Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
- Kotakennääntien saneeraus välillä Vaasantie – Matkakatu, Ramboll 2018
- Äänekosken liikenneselvitys (Wallin, K. Laaksonen, J. Haapamäki, J. ja Kärkinen, T. WSP Finland Oy, 2015)
- Melutarkastelu Äänekosken Kotakennääntiellä (Niskanen, I. ja Lappalainen, S. WSP Finland Oy, 2014)
- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Väisänen, J. Keski-Suomen museo, 2006)

Rakennusjärjestys
Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot
Suunnittelualuetta ei ole määrätty rakennuskieltoon.

Pohjakartta
Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on päivitetty 25.8.2026.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan laatimisen käynnisti alun perin Keskimaan Osk:n ja Instrumenttisähkö Oy:n välinen sopimus asemakaavasta poikkeavasta ratkaisusta kiinteistöjen rajojen osalta. Kaavamuutoksen luonnosvaiheen jälkeen edellä mainitut Keskimaan Osk:n ja Instrumenttisähkö Oy:n kiinteistöt vietiin eteenpäin erillisenä kaavana. Kyseinen kaavasta erotettu osa Pukkimäen kaavasta on lainvoimainen.

Luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen myös toinen osa kaavasta erotettiin omaksi hankkeekseen ja on nykyisin lainvoimainen. Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutos -niminen kaava koski Kotakennääntien ja Hämeentien kulmassa olevaa liikerakennusten korttelialuetta, jolle sijoittuu nykyisin muun muassa Äänekosken Energia Oyn toimintoja.

Kolmas eli jäljelle jäänyt osa asemakaavan muutoshankkeesta on odottanut nelostien perusparannuksen ja Kotakennääntien katusuunnitelman valmistumista. Heinäkuussa 2017 sai lainvoiman myös kauan vireillä ollut Äänekoski 2030 osayleiskaava, millä myös on vaikutusta Pukkimäen alueen maankäytön ratkaisuun. Kotakennääntien katusuunnitelman suunnittelu on kuitenkin edelleen kesken. Kotakennääntielle tehdyn liikenneselvityksen sekä katusuunnitelmaluonnosten pohjalta keskeisimmät parannustoimet kaava-alueen liikennejärjestelyihin Kotakennääntielle on katsottu olevan arvioitavissa riittävällä tasolla asemakaavaan sen vaikutusten arvioinnissa niin, että kaavahankkeen loppuunsaattamisella ei ole merkittävää haittaa Kotakennääntien katusuunnittelulle.

Asemakaavan nykyistä sisältöä on syytä arvioida uudelleen, sillä alue sijaitsee pääväylän varrella keskustan kupeessa vilkkaasti liikennöidyn katuyhteyden varrella, jolla on merkittävä vaikutus kaupungin sisääntuloväylän antamaan kaupunkikuvaan. Maankäyttö ei ole toteutunut usean tontin osalta ja nykyisissä liittymä- ja pihajärjestelyissä on esiintynyt muutostarpeita myös Kotakennääntien tonttien taakse jäävällä pientaloalueella. Vanhempien kaavojen määräysten ajantasaiseksi saattaminen on hyvä tehdä osana Kotakennääntien tonttien kaupunkikuvallista kehittämistä.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Äänekosken kaupunginhallitus 25.6.2012 § 197 päätti käynnistää asemakaavan muutoksen Abrahaminrannasta Hernevalkamaan laatimisen. Kaava saatettiin vireille kuulutuksella ja asettamalla nähtäville hanketta kuvaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Hanke käynnistettiin kaupungin omasta aloitteesta. Vireilletulosta kuulutettiin kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja lehdissä 6.7.2012 (Sisä-Suomen lehti) ja 18.7.2012 (*Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS*).

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikut-taa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Äänekosken kaupunginhallitus päätti käynnistää asemakaavan muutoksen laadinnan kokouksessaan 25.6.2012 § 197. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 6.7.2012 alkaen. Kaavan vireilletulosta ilmoitettiin kaupungin ilmoitustaululla sekä Sisä-

Suomen lehdessä 6.7.2012 ja ÄKS-Äänekosken kaupunkisanomissa 18.7.2012. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtäville asettamisesta päätettiin kaupunginhallituksessa 16.12.2013 §400. Nähtävilläolosta osallisia ja kaupunkilaisia tiedotettiin kuulutuksella kaupungin ilmoitustaululla 7.1.2014 sekä Sisä-Suomen lehdessä 3.1.2014 ja Äänekosken Kaupunkisanomat ÄKS lehdessä 8.1.2014. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille toimitettiin kirje kaava-aineiston nähtäville asettamisesta.

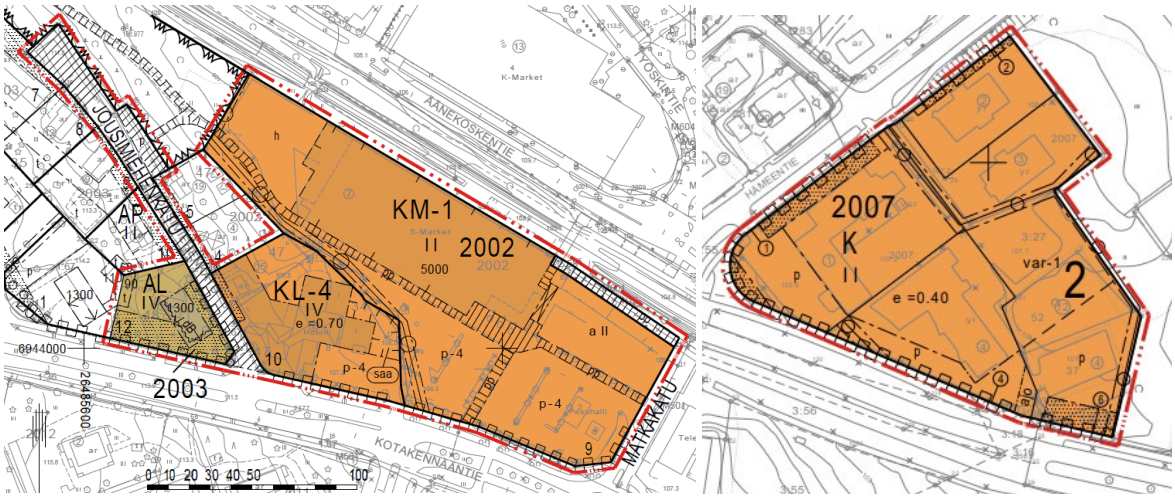
Kaavaluonnosaineisto asetettiin julkisesti nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti 7.1.-31.1.2014 väliseksi ajaksi. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Äänekosken Energia Oy:ltä, Äänekosken kaupungin tekniseltä lautakunnalta, ympäristölautakunnalta sekä vapaa-aikalautakunnalta.

Kuva. *Ote kaavaluonnoksesta.*

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos* omaksi hankkeekseen ja asetettiin kaavaehdotusaineisto nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä 16.3.2015 § 68. Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2015 § 44. Kaavahanke käsitteli S-Marketin, Hotelli Hirven sekä Jousimiehenkadun ja Kotakennääntien kulmatonttia ja tontteihin liittyvää Jousimiehenkadun katualuetta. Asemakaava on lainvoimainen.

Alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin *Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutos* kaupunginhallituksen päätöksellä 22.8.2022 § 213 ja kaavaehdotus asetettiin nähtäville. Asemakaava hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 10.10.2022 § 252. Asemakaava on lainvoimainen.

Kuva. *Otteet kaupunginvaltuuston 15.6.2015 hyväksymästä Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutoksesta (vasemmalla) ja kaupunginhallituksen 10.10.2022 hyväksymästä Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutoksesta (oikealla).*

Luonnosvaiheen palaute: Pukkimäen pohjoisosan luonnosvaiheen nähtävilläolon aikana saatiin kaavasta 4 lausuntoa ja 14 mielipidettä. Lausunnon antoi Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen museo, ympäristölautakunta ja tekninen lautakunta. Lausunnot koskivat muun muassa pientalokortteleihin osoitettuja määräyksiä, rakennusten suojelumääräyksiä ja kerrostalojen korkeutta. Lausunnot ja niihin laaditut vastineet on kokonaisuudessaan esitetty kaavaselostuksen liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa (liite 5).

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi AKL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä kuulutuslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat Äks*). Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla. Kaavaehdotusaineisto pidetään lisäksi nähtävillä Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa.

Kuva. *Ote kaavaehdotuksesta.*

Ehdotusvaiheen palaute: *(Täydennetään kaavoituksen edetessä)*

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään viipymättä tieto niille viranomaisille, kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Lisäksi päätös lähetetään tiedoksi Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Kaavan hyväksymisen jälkeen on valitusaika, jonka umpeuduttua kaava kuulutetaan voimaan, mikäli valituksia ei määräaikaan mennessä ole jätetty. Kaavan voimaantulosta julkaistaan kuulutus *Pikkukaupunkilainen* ja *ÄKS - Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä sekä kaupungin kotisivuilla.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää, sillä kaavamuutoshanke ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Kaavan ehdotusvaiheen kuulemisen jälkeen pidetään tarpeen mukaan viranomaisneuvottelu ennen kaavan hyväksymistä. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin eri toimialojen viranhaltijoita.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

5.4.1. Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on luoda edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, minkä lisäksi vanhentuneita kaavamääräyksiä tarkistetaan.

Asemakaavan sisältöä on nähty tarpeelliseksi arvioida uudelleen alueen sijaitessa pääväylän varrella keskustan kupeessa. Maankäyttö ei ole toteutunut usean tontin osalta ja nykyisissä liittymä- ja pihajärjestelyissä on muutostarpeita. Lisäksi voimassa olevat kaavamääräysten on paikoin katsottu olevan väljiä ohjatakseen riittävästi alueelle mahdollisesti sijoittuvaa rakentamista. Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi on tullut tarpeelliseksi myös sisääntuloväylän kaupunkikuvallisen merkityksen korostamisen johdosta.

Rakennusten ja Kotakennääntien välinen alueen on katsottu kaipaavan uudelleen jäsentämistä ja yhteensovittamista turvallisen liikkumisen varmistamiseksi. Laajat asfaltoidut piha-alueet ovat jäsentämättömiä, mikä lisää vaaratilanteita kevyen liikenteen ja moottoriajoneuvojen kesken. Tarpeelliset liittymät tarkastellaan kaavoituksen yhteydessä perustuen aikaisemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin.

5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Vuonna 2015 alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin oma kaavahankkeensa nimellä *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos*, jolla ratkaistiin mm. S-Marketin ja Hotelli Hirven kaavamerkinnät. Asemakaava on saanut lainvoiman.

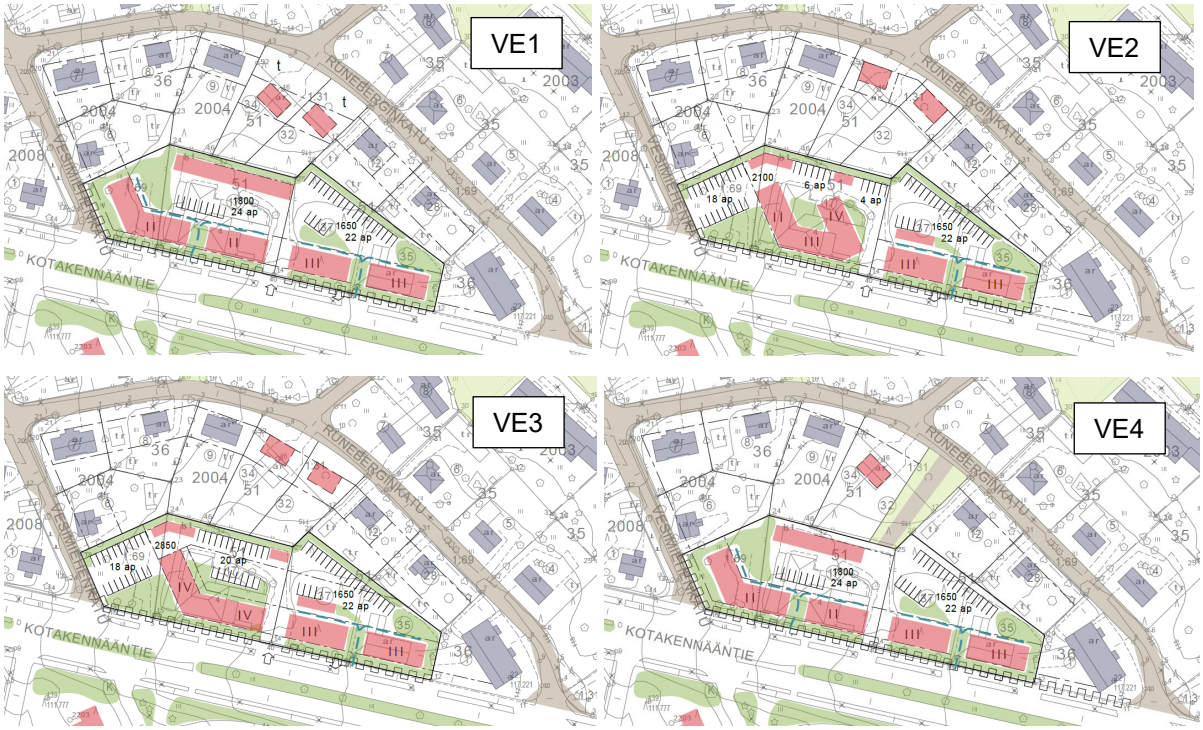
Vuonna 2022 alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin oma kaavahankkeensa nimellä *Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutos*, jolla ratkaistiin yrityskorttelin 2007 laajentaminen ja kaavamerkinnät. Asemakaava on saanut lainvoiman.

Vaiheiden jälkeen lopullisen *Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksen* tavoitteena on ratkaista asumisen korttelialueiden kaavamerkinnät ja turvalliset kulkuyhteydet tiiviillä asuinalueella.

Kotakennääntien lopullisten katusuunnitelmien muodostuminen on kestänyt useita vuosia ja suunnitelmat ovat edelleen kesken. Kesken jäänyt suunnittelu haittaa paikoittain sekä kaupungin, että yksityisten maanomistajien mahdollisuuksia kehittää aluetta. Koska katusuunnitelmalle ei ole tiedossa valmistumisaikaa lähivuosille, on kaavahankkeen tavoitteita muutettu niin, että alueelle muodostetaan kaavahankkeen yhteydessä hyvä liikenteellinen ratkaisu huomioiden tähän mennessä tehdyt selvitykset ja suunnitelmaluonnokset, niin että ratkaisun ei arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa mahdolliselle Kotakennääntien liikennejärjestelyiden suunnittelulle.

5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Alue on suurelta osin rakentunut. Kaavaehdotusta valmisteltaessa on tunnistettu Runeberginkadun kapeus ja rakentuneiden tonttien asettamat reunaehdot. Suurin muutos tapahtuu Kotakennääntien varrelle sijoittuvien uusien asuinkerrostalojen alueelle. Tavoitteena on osoittaa alueelle uutta kaupunkimaista asuinrakentamista niin, että se sopeutuu olemassa olevaan rakennuskantaan vilkkaan Kotakennääntien varrella. Kahden uuden, Kotakennääntien varrelle sijoittuvien asuinkerrostalojen kokonaisuutta tarkasteltiin neljän vaihtoehdon avulla.

Kaavaehdotukseen päädyttiin esittämään Kotakennääntien varteen kahta uutta kerrostalotonttia, jotka mahdollistavat nelikerroksisten kerrostalojen rakentamisen. Korkeampi rakentaminen tarjoaisi useammalle asukkaalle mahdollisuuksia asua keskustan läheisyydessä ja voisi nostaa tonttien haluttavuutta rakentajien näkökulmasta. Maltillisemman rakennuskorkeuden on kuitenkin katsottu sopeutuvan alueen viereiseen rakentamiseen maisemallisesti paremmin. Nelikerroksisen toteutuksen lisäksi kaksi- tai kolmekerroksinen kerrostalorakentaminen sopeutuisi alueelle maisemallisesti erinomaisesti.

Kaavahankkeen yhteydessä tarkasteltiin mahdollisuutta sijoittaa uutta rakentamista myös muualle kuin Kotakennääntien varteen. Jo tiheästi rakentuneella alueella uusi rakentaminen voisi sijoittua vain Runebergin puiston alueelle ja Vesimiehenkadun päätteeseen. Runebergin puiston alueella sijaitsee pieni leikkipaikka, muutoin alueelle ei ole sijoitettu merkittäviä toimintoja. Maasto on pääosin tasaista ja alue on paikoittain heinittynyt. Puiston itälaidalle on hyvä varata alue hulevesien viivyttämiseen hulevesiselvitys huomioiden. Vastaavasti puiston länsipuolella kulkee jonkin verran maanalaisia johtoja, mikä rajoittaa alueen käyttöä rakentamiselle. Johtojen siirtämisen kulut olisivat merkittävästi suurempia kuin tonttien myynnistä saatavat tulot. Länsilaidan jättäminen vapaaksi rakentamiselta ei myöskään sulje mahdollisuutta toteuttaa tarpeen vaatiessa kulkuyhteyttä Runeberginkadulta (nykyiseltä Vesimiehenkadulta) Hämeentielle. Runebergin puiston keskivaiheilla sijaitsee avointa heinittynyttä aluetta sekä puustoisempi alue. Metsikkö rajaa alueen maisemaa ja tuo puistoalueelle viihtyisyyttä. Avoimella osalla puistoaluetta ei arvioitu olevan merkittäviä virkistysarvoja ja sen arvioitiin soveltuvan asuinrakentamiseen. Edellä oleva huomioiden alueelle on sijoitettu yksi rivitalotontti täydentämään Pukkimäen pientaloasutusta.

Suunniteltujen kerrostalotonttien myötä on ollut tarpeen tehdä katuverkon tarkasteluja kaavan yhteydessä. Tarkasteltiin kolmea eri vaihtoehtoa:

1. uusien AK-tonttien ajoneuvoliikenteen ohjaaminen Kotakennääntieltä Runeberginkadulle ja uudella katuyhteydellä AK-tonttien takaosaan,

2. uuden katuyhteyden puhkaiseminen Hämeentieltä Runeberginkadulle (Vesimiehenkadulle) ja sieltä uudella katuyhteydellä AK-tonttien takaosaan sekä

3. kerrostalotonteille suora yhteinen tonttiliittymä Kotakennääntieltä.

Kaikissa vaihtoehdoissa nykyinen Vesimiehenkadun liittymä esitettiin suljettavaksi ajoneuvoliikenteeltä nykyisen voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Taulukko. *Liikenteen ohjaamisen vaihtoehtojen vertailu koottuna.*

Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2	Vaihtoehto 3
mahdollistaa yleiskaavassa ja asemakaavahankkeessa asetettujen tavoitteiden toteutumisen (+)	mahdollistaa yleiskaavassa ja asemakaavahankkeessa asetettujen tavoitteiden toteutumisen (+)	mahdollistaa yleiskaavassa ja asemakaavahankkeessa asetettujen tavoitteiden toteutumisen (+)
rakentamiskustannukset (-)	rakentamiskustannukset (- -)	rakentamiskustannukset (0)
liikenteen määrän kasvu pientaloalueella, viihtyisyys (-)	liikenteen määrän kasvu pientaloalueella, viihtyisyys (- -)	liikenteen määrän kasvu pientaloalueella, viihtyisyys (0)
liikenneturvallisuus (++)	liikenneturvallisuus (++ / +++)	liikenneturvallisuus (+)
		

Jokainen vaihtoehdoista mahdollistaa yleiskaavassa ja asemakaavahankkeessa asetettujen tavoitteiden toteutumisen. Vaihtoehdoilla alueelle voidaan siten sijoittaa kaupunkikuvaan sopivaa uutta asuinrakentamista. Eroa vaihtoehtojen välille muodostuu katuinfran rakentamiskustannuksista. Kaikissa vaihtoehdoissa rakentamiskustannuksia syntyy jonkin verran ja maaston vuoksi laajimpia muutoksia katurakenteeseen aiheuttaisi vaihtoehtoehto 2. Katurakentaminen vaihtoehdossa 2 johtaisi tarpeisiin korottaa paikoin maastoa sekä mahdollisesti järjestellä Hämeentien ja Teollisuuskadun risteysaluetta uudelleen. Vaihtoehdossa 1 tulisi toteutettavaksi uusi katupisto Runeberginkadulta kerrostalotonteille. Vaihtoehdossa 3 Kotakennääntielle muodostuva liittymä tarvitsee pieniä muutoksia Kotakennääntien liikennejärjestelyihin, vaikka varsinaista uutta katuverkkoa ratkaisussa ei kerrostalorakentamisen myötä muodostu.

Vaihtoehto 3 mahdollistaa olemassa olevien pientaloalueen katujen käytön pientaloalueen liikenteelle ja sen arvioidaan tukevan siten parhaiten alueen viihtyvyyttä. Vaihtoehto 1 lisää liikennettä pientaloalueella jonkin verran suunnittelualueen keski- ja itäpuolella ja vaihtoehto 2 levittää uuden tonttiliikenteen koko pientaloalueelle. Lisäksi vaihtoehdon 2 myötä alueelle muodostuisi läpiajomahdollisuus, jollei Runeberginkadun liittymää tällöin katkaistaisi Kotakennääntielle.

Liikenneturvallisuuden kannalta vaihtoehtojen 1 ja 2 arvioidaan olevan hieman vaihtoehtoa 3 parempia, uusien kerrostalojen tonttiliikenteen ohjautuessa Runeberginkadun kautta Kotakennääntielle suoran

tonttiliittymän sijaan. Vaihtoehdon 2 ratkaisulla voidaan liikenneturvallisuutta parantaa entisestään, jos yhteys Runeberginkadulta Kotakennääntielle katkaistaisiin. Kaikki vaihtoehdot parantavat liikenneturvallisuutta Kotakennääntiellä liittymien kokonaismäärän vähentyessä nykytilanteeseen nähden.

Kokonaisuudessaan vaihtoehtojen 1 ja 3 välille ei muodostunut suuria eroja vaihtoehtotarkastelussa. Liikenteellistä ratkaisua punnitessa on haluttu painottaa nykyisten asukkaiden viihtyvyyttä alueella sekä uusien kerrostaloasukkaiden kätevää liittymistä Kotakennääntielle, jolloin vaihtoehto 3 muodostui parhaimmaksi ratkaisuksi alueelle. Kaavaehdotus on muodostettu vaihtoehdon 3 pohjalta.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Kaavan perusrakenne pohjautuu nykyisiin tontteihin ja katuverkkoon. Suunnittelualueella on sekä asuinpientalotontteja, että asuinkerrostalotontteja sekä tontteja, joilla on liiketoimintaa ja julkisia palveluja. Alueen kehittämiseksi Kotakennääntien varteen on osoitettu toteutettavaksi tulevaisuudessa kerrostalorakentamista. Asemakaavassa osoitetulla kerrostalotontilla sijaitsi kaupungin omistama Spotti-kiinteistö, joka purettiin vuoden 2026 kesällä. Toisella kerrostalotontilla sijaitsee yksityisen omistama matala liikerakennus. Kerrostalorakentaminen muodostaa Kotakennääntien liikennemelulta suojaavan vyöhykkeen, jonka tarkoituksena on turvata keskellä sijaitsevan pientalovyöhykkeen turvallisuus ja viihtyisyys. Uusi kerrostalorakentaminen jäsentää katukuvaa ja on mittakaavaltaan sopivaa viereinen ja Kotakennääntien vastainen kerrostalorakentaminen huomioiden.

Pientaloalueen halki kulkee pääkatuna Runeberginkatu, jolta jakautuu Kauriinkuja ja Onnelanmäki -kadut sekä kevyen liikenteen väylänä Ritastenkuja. Jousimiehenkatu sijoittuu kaava-alueen itäosaan. Katujen varsilla on rakentunutta pientaloasutusta. Asemakaavamääräykset on päivitetty vastaamaan paremmin nykyisiä maankäytön tarpeita. Kadut esitetään pihakatuina. Alueen katuverkko on toteutettu kapeana ja sen muuttaminen pihakaduksi parantaa sen turvallisuutta liikenteen lisääntyessä sen varrella. Vesimiehenkadun yhteys Kotakennääntielle esitetään katkaistavaksi voimassa olevan asemakaavan ja liikenneselvitysten mukaisesti. Yhteys Kotakennääntien ja Vesimiehenkadun risteyksestä Vesimiehenkadun ja Runeberginkadun risteykseen asti esitetään muutettavaksi kävelylle ja pyöräilylle varattuna katuna, jota pitkin osan matkaa kulkee myös tonttiliikennettä yksittäisille tonteille.

Keskustan välitön läheisyys ja kaupungin tehokas maankäyttö ovat perusteita alueen rakennuskannan tiivistämiselle. Muut tavoitteet ja paikalliset yksityiskohdat on huomioitu rakentamisen sijoittelussa ja tiivistämisen mitoittamisessa maltilliseksi. Kaavaratkaisun myötä alueen olemassa oleva rakentamisen mahdollisuudet säilytetään alueella Kotakennääntien varteen kohdistuvaa kerrostalorakentamista lukuun ottamatta. Pientaloalueen rakennushistoriallisia piirteitä on tunnistettu alueelta ja suojelumerkinnöin turvataan arvoja parhaiten edustavat rakennukset.

6.1.1. Mitoitus

Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 8,7684 ha. Rakentamiseen varattuja korttelialueita on yhteensä noin 4,8 ha (AO, AP, AK, AL, LPA), jotka on kokonaisuudessaan osoitettu asumisen tarpeisiin. Osalle korttelialueista on mahdollistettu palvelutoimintoja asumisen oheen ja korttelin 2004 tontille 17 on varattu erillinen pysäköintialue kortteliin 2003 (LPA). Korttelialueiden lisäksi viheralueita (VP, VL) on ratkaisussa osoitettu noin 3,5 ha ja katualueita noin 0,6 ha. Voimassa olevaan kaavaan nähden asumisen alueet kasvavat noin 0,5 ha. Yleisten rakennusten korttelialue (Y) poistuu kaavasta (0,4 ha). Virkistysalueiden (VP, VL) määrä kutistuu kaavaratkaisun myötä noin 0,4 ha ja katualueiden määrä kasvaa noin 0,1 ha.

Taulukko. *Kaavalla muodostuvien alueiden pinta-alat ja rakennusoikeudet.*

Alue	Pinta-ala (ha)	Rakennusoikeus (k-m^2)	Tehokkuus
AK	0,5541	4500	0,81
AP	0,7090	1773	0,25
AR	1,0591	2551	0,24
AO	2,0561	5523	0,27
AL	0,3276	2320	0,71
VP	3,4089	-	-
VL	0,0438	-	-
LPA	0,0537	-	-
Kadut	0,5562	-	-
Yhteensä	**8,7684**	**16667**	0,19

Erillispientalotontteja (AO) kaavassa on osoitettu 20 kpl ja pientalotontteja (AP) 6 kpl. Lisäksi ratkaisussa on esitetty 2 kpl asuin-, liike- ja toimistorakennusten tonttia (AL). Edellä mainitut tontit ovat nykyisin rakentuneita ja vastaavissa toiminnoissa. Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontteja (AR) ratkaisussa on esitetty 4 kpl ja asuinkerrostalojen tontteja (AK) 2 kpl. Yksi AR-tonteista on uusi ja sijoittuu lähelle Runebergin puiston leikkialuetta. Asuinkerrostalotonteista toiselta on purettu julkisten palvelujen rakennus ja toinen on nykyisin yritystoiminnan käytössä.

Rakennusoikeuden määrä kasvaa nykyiseen kaavatilanteeseen verrattuna noin 2740 k-m^2 verran. Rakennusoikeudet suunnittelualueella on osoitettu vaihdellen kerrosalaneliömetrein tai tonttitehokkuudella e=0.25. Kerroskorkeudet vaihtelevat välillä I – IV.

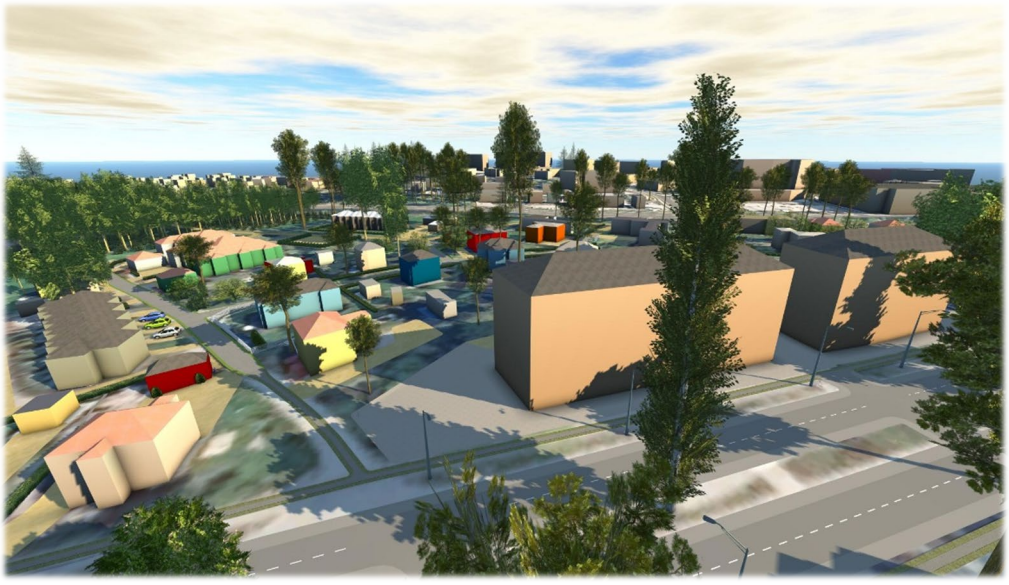
Kuva. *Alueiden ja tonttien pinta-alat.*

Kuva. *Alueiden ja tonttien rakennusoikeudet.*

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on luoda edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, sekä päivittää tarpeen mukaan vanhentuneet kaavamääräykset ajan tasalle. Ympäristön asettamat reunaehdot huomioiden kaavaratkaisulla saadaan sijoitettua uusi rivitalotontti sekä korvaavana rakentamisena kaksi kerrostalotonttia hyvälle sijainnille Äänekosken taajamaan. Yhtenäisen rakennuskannan mahdollistaminen Kotakennääntien varteen vähentää lisääntyvän liikenteen aiheuttamaa meluvaikutusta idyllisen asuinalueen kiinteistöille. Ratkaisussa on huomioitu tonttien alueen omaleimaisuuden ja rakennushistoriallisten kohteiden säilyvyys kaavamääräyksin ja päivitetty vanhentuneet määräykset ajan tasalle. Ratkaisu luo alueelle hyvän liikenteellisen ratkaisun huomioiden alueelle tähän mennessä tehdyt liikenneselvitykset ja ei arviolta aiheuta merkittävää haittaa mahdolliselle Kotakennääntien liikennejärjestelyjen suunnittelulle. Ratkaisun toteutuessa alueelle muodostuu maltillisella tehokkuudella kaupunkikuvaan sopivaa rakennuskantaa Äänekosken sisäänajoväylän kannalta merkittävälle sijainnille.

Kuva. *Havainnekuvaa mahdollisesta kaavaratkaisun toteutustavasta.*

6.3. Aluevaraukset

Asemakaavalla uudelleen järjestellään asumiselle osoitettuja korttelialueita sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Korttelialueet

AK *Asuinkerrostalojen korttelialue.*

Kaavassa on osoitettu AK-korttelialueita Kotakennääntien varteen. Tontteja kerrostaloille muodostuu ratkaisussa 2 kpl ja niille on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 4500 k-m^2. Rakennusalat on sijoitettu muodostettavaksi Kotakennääntien puoleiselle osalle tonttia muodostaen näin yhtenäistä katukuvaa Äänekosken sisääntuloväylän varrelle. Rakennusmassan toteutuessa vilkkaan Kotakennääntien varteen tulee rakenteiden äänieristävyys liikennemelua vastaan oltava sellainen, että melutaso sisällä alittaa valtioneuvoston päätöksen n:o 993/92 mukaiset ohjearvot.

AP *Asuinpientalojen korttelialue.*

Asuinpientalojen korttelialueita ratkaisussa on osoitettu kortteleihin 2003 ja 2004.Yhteensä ratkaisussa osoitetaan muodostuvaksi 6 kpl asuinpientalojen (AP) tonttia. Kaikki tontit ovat nykyisin rakentuneita. Osalla tonteista päärakennus on toteutunut paritalona tai rivitalona ja osalla tonteista sijaitsee nykyisin omakotitaloja.

AR *Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.*

Vesimiehenkadun varrella oleva yhtenäinen rivitalokokonaisuus on osoitettu säilytettäväksi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueena. Runeberginpuiston leikkialueen läheisyyteen ratkaisussa osoitetaan muodostettavaksi yksi uusi AR-tontti. Yhteensä AR-tontteja ratkaisussa muodostuu 4 kpl.

AO *Erillispientalojen korttelialue.*

Erillispientalojen korttelialueita on ratkaisussa osoitettu kortteleihin 2002 – 2006 sekä kortteliin 2008. Yhteensä AO-tontteja osoitetaan muodostuvaksi 20 kpl. Tontit ovat rakentuneita ja nykyisin vastaavassa asuinkäytössä. AO-korttelialueelle sijoittuvista tonteista seitsemän (7) alueelle on osoitettu alueellinen suojelumerkintä:

s-12: Suojeltava alueen osa. Alueella olevien rakennusten ja piha-alueiden kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliselta kannalta arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Uudisrakentamisen yhteydessä ja julkisivukorjauksia tehtäessä tulee käyttää alueen ympäristön luonteeseen soveltuvia materiaaleja. Uudisrakentaminen tulee sovittaa olemassa olevaan rakennuskantaan.

Erillispientalojen korttelialueelle sijoittuu kaavaratkaisussa myös kaksi (2) suojeltavaa rakennusta:

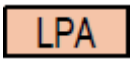
sr-8: Suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

AL *Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.*

Kotakennääntien varrelle sijoittuvista nykyisistä kerrostalotonteista suunnittelualueelle sijoittuu kaksi. Kaavaratkaisussa näille esitetään käyttötarkoitusmerkintää AL, joka mahdollistaa tonteille asuin-, liike ja toimistorakennusten rakentamisen. Tonttien päärakennukset on osoitettu sijoittumaan Kotakennääntien varteen nykyiseen tapaan viistosti katukuvaan nähden. Korttelin 2004 tontille 17 on varattu pysäköintiä

varten lisätilaa autopaikkojen korttelialueelle (LPA) Runeberginkadun toiselle puolelle. Kotakennääntie 13 asuinrakennus on esitetty ratkaisussa suojeltavaksi:

sr-8: Suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Autopaikkojen korttelialue.

Korttelin 2004 tontille 17 on varattu lisätilaa kerrostalon asukkaiden pysäköintiin korttelin 2003 puolelle. Autopaikkojen korttelialue yhtyy korttelin 2003 korttelin tontilla 16 oleviin pysäköintialueisiin (p).

Viheralueet

Puisto.

Puistoksi (VP) kaavassa on merkitty suunnittelualueella säilytettävät viheralueet, joilla ei ole havaittu erityisiä ympäristöarvoja eivätkä suoraan kytkeydy sellaisiin alueisiin, joilla on havaittu erityisiä ympäristöarvoja. VP-alueet sijoittuvat suunnittelualueella länsi- ja pohjoisosiin, nykyisen Runebergin puiston alueelle. Puistoalueet erottavat pientaloasutusta muusta kaupunkirakenteesta. Sillä kulkevat hiekkatiet toimivat kulkureittinä koulu- ja työmatkoilla sekä vapaa-ajan toiminnoissa, ja tarjoavat mahdollisuuden lähivirkistykseen. Asutuksen lomassa kulkevat lähivirkistysalueet tukevat myös osaltaan kaupungin muuta viherverkostoa ja puiston koillisnurkkaan on varattu alue hulevesien viivyttämiseen (hule-3).

Lähivirkistysalue.

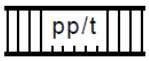
Lähivirkistysalueeksi (VL) kaavassa on merkitty suunnittelualueella pieni korttelin 2004 tonttien 14 ja 15 välille sijoittuva viherkaista. Viheralueelle on osoitettu mahdollisuus toteuttaa kävelyreitti/huoltoajoyhteys kerrostalotonteille 18 ja 19.

Katu- ja liikennealueet

Pihakatu.

Kulkuyhteydet tonteille on osoitettu toteutettavaksi pääosin pihakatuina. Pihakaduilla nopeudet sovitetaan jalankulun mukaiseksi, eikä se saa ylittää 20 km/h. Uusia katualueita kaava esittää muodostettavaksi Runeberginkadulta rivitalokortteliin (AR, Onnelanmäki). Alueen katujen parantamiseksi katualueita on osin jouduttu leventämään kaventaen asuinalueiden piha-alueita.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.

Ritastenkujalle on osoitettu ratkaisussa osa jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi kaduksi, jolla on sallittu ajaa sen varrella oleville tonteille 9 ja 10 korttelissa 2008 ja tonteille 6 ja 7 korttelissa 2004.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Runeberginkadun ja Kotakennääntien välille, Ritastenkujalle on muodostettu yhteys kävelylle ja polkupyöräilylle voimassa olevan kaavan mukaisesti.

6.4. Yleismääräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista.

Ympäristö ja rakennustapa

Päärakennuksen etäisyys naapurin rajasta tulee olla vähintään 4 m. Olemassa olevia rakennuksia voi kunnostaa tai laajentaa tontin rakennusalan suuntaan edellä olevasta etäisyysvaatimuksesta huolimatta. Rakennusten ja rakennelmien etäisyys olemassa olevaan rakennuskantaan tulee varmistaa riittäväksi ajantasaisten paloturvallisuusmääräysten mukaan.

Rakennukset tulee rakentaa rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys).

Rakennettaessa viemäröityjä tiloja padotuskorkeuden alapuolelle tulee jäteveden pumppaus järjestää kiinteistökohtaisesti.

Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna. Tontilla tulee säilyttää ja istuttaa puita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m2 kohti. Tontin pihasuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Hulevedet

Hulevedet tulee imeyttää tontilla tai muulla viranomaisen hyväksymällä alueella. Tontin hulevesisuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikoitus

Autopaikoitus tulee järjestää tontin sisällä tai sille erikseen osoitetulla autopaikkojen korttelialueella. Tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta piha-alueesta ja katualueesta istutuksilla. AR-korttelialueiden pysäköintialueille saa toteuttaa pysäköintikatoksia, varastotiloja ja jätteidenkeräyspisteitä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- AO-, AP-, AR-tontit 2 ap/asunto

- AK-tontit 1 ap/75 k-m2

- liike- ja toimistotilat 1 ap/50 k-m2

6.5. Nimistö

Kaavalla muodostuu alueelle kaksi uutta katua, joille on nimistötoimikunnassa annettu nimet: *Onnelanmäki* ja *Ritastenkuj*a. Ritastenkuja ja Runeberginkatu korvaavat Vesimiehenkatua, joka kaavamuutoksella poistuu.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan laatimisen osalta on sovellettu lain maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta 432/2023 voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavan vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön liittyvät pääosin kaavaratkaisussa esitetyn rakentamisen vaikutuksiin maisemassa ja asumiseen. Palvelujen määrä vähenee alueen sisällä. Palveluja on kuitenkin saavutettavissa hyvin alueen välittömässä läheisyydessä. Päivittäistavarakauppoja sijoittuu heti suunnittelualueen itäpuolelle ja muutoin tontit tukeutuisivat alle kilometrin päässä sijaitseviin Äänekosken keskustan palveluihin.

Kokonaan uusia tontteja asumisen tarpeisiin muodostuu alueelle 1 kpl. Uuden rivitalotontin lisäksi kahden tontin käyttötarkoitus muuttuu siten, että tonteille on mahdollista toteuttaa 4 kerroksiset asuinkerrostalot. Muodostuvat uudet ja muuttuvat tontit jatkavat luontevasti aiemmin ympärille muotoutunutta asuinaluetta. Tehokkuudeltaan muodostuvat tontit vastaavat Äänekosken taajamassa totuttua. Tehokkuuden ja rakentamisen korkeuden rajaaminen maltillisiksi vähentävät tunnetta alueelle tapahtuvasta muutoksesta ihmisten elinympäristössä.

Rivitalorakentamisen myötä uutta kunnallistekniikkaa on tarpeen rakentaa alueelle Onnelanmäen varteen. Kokonaisuudessaan rakentamista on pyritty ohjaamaan riittävällä tavalla kortteleittain yhtenäisellä tavalla, jotta uusi rakentaminen rakentuisi kaupunkikuvallisesti laadukkaana.

Katuverkkoa rakennetaan ja kunnostetaan jatkossa asemakaavan mukaisesti. Katujen kunnostamiseen ja parantamiseen varautuminen Runeberginkadulla leventää paikoin katualueita, jolloin alue voi menettää osan sen katukuvan omaleimaisuudesta ja tunnelmasta. Liikenneturvallisuuden näkökulmasta muutos on kuitenkin positiivinen ja mahdollistaa leveämmän ajoväylän toteuttamisen henkilöautoliikenteelle. Kaavaratkaisussa on ohjattu kerrostalojen tonttiliikenne pois Pukkimäen pientaloasutuksesta ja katujen leventäminen on rajattu mahdollisimman vähäiseksi, mikä auttaa aluetta säilymään persoonallisena ja asukkailleen viihtyisänä.

7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Maisemallisesti ja tehokkuuden kannalta osa merkittävimmistä vaikutuksista sijoittuu sisääntuloväylä Kotakennääntien varrelle. Asemakaavan tehokkuus kasvaa erityisesti kerrostalotonteilla (AK). Uudet kerrostalot sijaitsevat alueen keskiosassa, korttelin 2004 tonteilla 18 ja 19. Ne muodostavat kaupunkiympäristöön sopivan pienimuotoisen kerrostalokokonaisuuden, joka täydentää kadun varressa jo olevien kerrostalojen linjaa.

Suunnittelualue sijoittuu aiemmin asemakaavoitetulle alueelle. Kaavaratkaisun myötä alueen käyttömahdollisuudet, tarpeet ja rajoitteet päivittyvät maankäytöllisesti. Ratkaisun toteutuessa keskustan tuntumassa sijaitseva pientaloasutus täydentyy alueen rajoitteet huomioiden ja Äänekoski osayleiskaavan 2030 tarkoittamalla tavalla. Kaavaratkaisua kokonaisuutena tarkastellessa voidaankin arvioida, että se toteuttaa yleiskaavassa esitetyt maankäytölliset tavoitteet alueelle.

Kaavaratkaisun mukainen rakentaminen vaatii vähäisesti uusien katuosuuksien sekä siihen liittyvän muun kunnallistekniikan ja verkkorakenteiden rakentamista. Esitetty rakentaminen rajoittuu kuitenkin välittömästi olemassa olevien verkostojen vierelle, mikä rajoittaa rakentamisesta koituvia haittoja. Rakentamisen ympärille sijoittuu kohtuulliselle etäisyydelle viheralueita, joita voidaan hyödyntää huleveden ohjaamiseen ja viivyttämiseen. Ohjaamisen ja viivyttämisen rakenteiden toteuttaminen on mahdollistettu

kaavassa varaamalla sitä varten alue hule-3-merkinnällä. Alueen sijainti vastaa hulevesiselvityksessä ehdotettua tulvimiselle varattavaa aluetta.

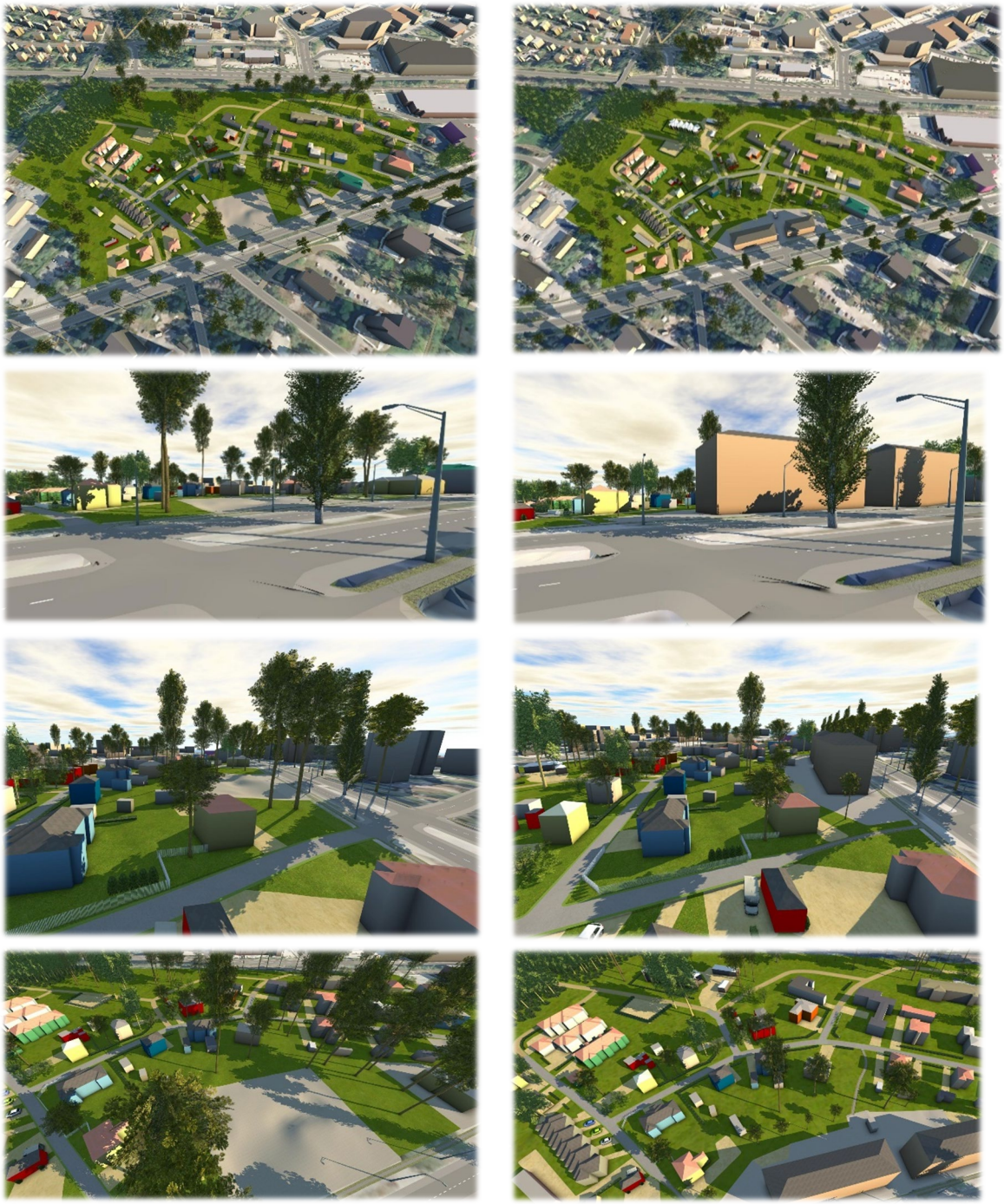
Kaavaselostukseen ja sen liitteenä olevaan rakennusselvitykseen on esitetty kuvin ja sanallisella kuvauksella alueen ja sen läheisyydessä oleva toteutunut rakennuskanta. Suunnittelualueen rakennuskannassa on paikallisesti merkittäviä ja muutoin arvokkailta piirteitä omaavia rakennuksia tai rakennettuja ympäristöjä, jotka ovat osittain hajanaisia. Maakunnallisesti tai kansallisesti merkittäviä kohteita suunnittelualueelle ei sijoitu. Kohteiden merkittävyyden paikallisuus ja hajanaisuus huomioiden ratkaisussa on osoitettu alueellisella suojelulla yhtenäisimmät ja kaupunkikuvassa merkittävimmät kohteet. Selvityksen mukaisen kaupunkikuvallisesti merkittävän alueen kohdalla ratkaisu suojelee alueen arvokkaat piirteet rakennusten sijoittelua koskevin määräyksin. Yksittäisten rakennusten suojelua punnitessa on kaavaratkaisussa osoitettu suojeltavaksi alueelta kolme rakennusta viidestä selvityksessä tunnistetusta rakennushistoriallisia arvoja omaavasta rakennuksesta. Rakennussuojelua kaavassa ei ole esitetty Ritasten taloista Kotakennääntie 25a:lle ja Kotakennääntie 27:lle. Niiden osalta on kaavoituksen yhteydessä arvioitu, että niiden rakennushistorialliset, kulttuurihistorialliset tai kaupunkikuvalliset arvot eivät ole sellaisia, että ne edellyttäisivät suojelumerkintää rakennukselle. Tämän yhteydessä on otettu huomioon, että rakennusten alueelle on osoitettu alueellinen suojelu, joka turvaa osaltaan rakennetun ympäristön kulttuurihistoriallisten piirteiden säilymistä. Voidaan siis katsoa, että kokonaisuuden keskeiset arvot säilyvät, vaikka kaikkia rakennuksia ei osoiteta kaavassa suojeltaviksi.

Kaavaratkaisun toteutuessa rakentamisen kerrosalasta uutta sijoittuu asumisen tonteille ehdotuksessa noin 2740 k-m^2 verran. Uudesta rakentamisesta huolimatta alueelle jää hyvä määrä rakentamiselta vapaata viheraluetta ja rakennustehokkuus jääkin kokonaisuutena tarkasteltaessa kohtuulliseksi kerrostalorakentamisesta huolimatta (e=0.19). Rakentamisen haitallisia vaikutuksia rakennettuun ympäristöön on pyritty vähentämään eri toimintojen ja rakennusten sijoittelun sekä suojelumääräysten lisäksi rakennustapaa ja ympäristöä ohjaavilla yleismääräyksillä. Alueen rakennetun ympäristön toteutumiseksi viihtyisäksi rakennukset ohjattu rakennettavaksi rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys). Rakennus ja sen ympäristö tulee pitää hoidettuna. Rakennuksen ympäristöä on ohjattu säilyttämään vehreänä edellyttämällä säilyttämään ja istuttamaan puita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m2 kohti. Tontin pihasuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Kaavaratkaisun hyvä sopivuus yleiskaavan asettamiin tavoitteisiin sekä ratkaisun kohtuullinen rakentamistehokkuus, harkittu rakentamisen sijoittelu alueen rajoitteet huomioiden, rakennettujen ympäristöjen yhteen sovittaminen rakentamista ohjaavilla määräyksillä ja rakentamisen sijoittuminen olemassa olevien teknisten rakenteiden ja verkostojen yhteyteen, voidaan arvioida kaavaratkaisun rakentamisen haitallisten vaikutusten jäävän kohtuullisiksi.

7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Alueen suunniteltu maankäyttö muuttaa maisemaa pientaloalueella ja Kotakennääntien varrella. Kaavan valmistelua varten on laadittu havainnepiirustus, jonka perusteella muutos nykytilaan nähden on selkeästi nähtävissä. Uusi kaavaratkaisu tuo lisää rakennusmassaa Kotakennääntien tuntumaan ja tiivistää rakentamista asutuksen pohjoislaidalla. Puuston pääosin säilyessä muutoksen myötä, säilyy pientaloalueen erillisyyden tunne muusta ympäröivästä rakennuskannasta alueen pohjoisosissa. Kotakennääntien suuntaan muutos on suurempi. Kotakennääntien varressa katukuva muuttuu aiempaa enemmän kaupunkikeskustaa muistuttavaksi. Uusi rakennuskanta elävöittää katukuvaa ja tuo asukkaita keskustan palveluiden läheisyyteen. Kerrostaloasuinrakentaminen sopeutuu maisemallisesti hyvin Kotakennääntien toisella puolella olevaan kerrostalorakentamiseen. Pienasutuksesta Kotakennääntielle näkymä muuttuu nykyistä sulkeutuneemmaksi. Rakennusmassa luo ahtauden tunnetta nykyiseen pientaloasutukseen, mikä koetaan negatiivisena muutoksena. Toisaalta uusi kerrostalojen rakennusmassa voi vähentää Kotakennääntien liikenteestä tulevaa melua ja toimia visuaalisesti suojaavana elementtinä vilkkaaseen liikenteeseen nähden. Ratkaisussa uusi kerrostalokanta on ohjattu Kotakennääntien vastapuolta matalammaksi, joka pehmentää muutosta maisemassa korkeammasta kerrostaloasutuksesta viihtyisään pientaloasumiseen.

Havainnekuvia suunnittelualueen ympäristöstä. *Vasemmalla kuvia nykytilasta ja oikealle esimerkki kaavaratkaisun mahdollisesta toteutuksesta.*

Uudisrakentaminen pienentää suunnittelualueella sijaitsevan heinikon/niityn alaa. Lajisto alueella on tavanomaista eikä kaava tältä osin kavenna oleellisesti puiston luonnon monimuotoisuutta. Kaavaratkaisu osoittaa Runebergin puistoon niittyalueen osan, jolla tuetaan alueen kehittämistä kasvistoltaan monipuolisemmaksi ja pölyttäjille otolliseksi. Suunnittelualueella ei ole tehty liito-oravahavaintoja ja alueen ei ole katsottu olevan liito-oravalle optimaalista elinpiiriä. Kaavaratkaisu huomioi suunnittelualueen läheisyydessä tehdyt liito-oravahavainnot. Nykyisen puiston puustoiset alueet säilytetään jatkossakin viheralueina.

Suunnittelualueen sisällä haitallisia vaikutuksia maisemaan ja muuhun ympäristöön on rajattu ratkaisuun osoitetuilla aluevarauksilla ja yleismääräyksin. Tonttien laidoille on osoitettu säilytettäväksi ja istutettavaksi istutusalueita tukemaan sekä alueen vehreyden säilymistä, että tukemaan hulevesien

imeytymistä alueella. Hulevesien viivyttämistä varten / tulvimisen varalle alueelle on varattu hulevesiselvityksen suosittelema alue. Ensisijaisesti hulevesien imeyttäminen tulee järjestää tonttien omalla alueella. Rakennusten rakentamisen osalta ratkaisu määrää rakentamaan rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys). Määräys harmonisoi toteutuvaa maisemakokonaisuutta, mutta on tarpeeksi väljä, jotta rakentamiselle on helposti löydettävissä rakentajaa miellyttävä ratkaisu. Rakennus ympäristöineen tulee pitää hoidettuna, jotta alue säilyy ympäristöltään kutsuvana jatkossakin. Viihtyisyyttä ja maiseman pysyvyyttä sekä vehreyttä luonnonympäristön tueksi saavutetaan ratkaisun määräyksellä säilyttää ja istuttaa tontilla puita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaita niin, että niiden määrä on vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m2 kohti. Tontin pihasuunnitelma on esitettävä rakentamisluvan hakemisen yhteydessä.

Suunnittelualue ei sijoitu kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaseen ympäristöön eikä alueella ole tunnettuja muinaisjäännöksiä. Alue ei sijoitu vesistöjen läheisyyteen ja uuden rakentamiselle varatun alueen maasto on ojitettua. Rakennuskulttuurin osalta vaikutuksia käsitellään kappaleessa 7.2. Huomioiden edellä kuvatut kaavaratkaisun alue- ja kohdemerkinnät sekä yleismääräykset, vaikutukset alueen maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristöön voidaan arvioida jäävän kohtuullisiksi.

7.4. Liikenne

Asukasmäärän kasvaessa henkilöautoliikenne lisääntyy jonkin verran alueella. Kerrostalotonttien tonttiliikenteen ratkaisu ohjaa suoralla tonttiliittymällä Kotakennääntielle, mikä lähes kokonaisuudessaan rauhoittaa Runeberginkadun ja sen läheiset pienemmät kadut pientaloineen liikenteen kasvun vaikutuksilta. Pientaloalueella liikenteen määrä kasvaa maltillisesti alueelle muodostuvan uuden rivitalotontin tonttiliikenteen verran. Liikenteen määrän kasvun vaikutukset Kotakennääntielle arvioidaan jäävän pieniksi.

Ratkaisu yhdistää tonttiliittymiä uusien kerrostalotonttien kohdalla ja Vesimiehenkadun liittymä (Ritastenkuja) tulee suljettavaksi voimassa olevan kaavan mukaisesti vähentäen liittymien määrää Kotakennääntielle nykytilanteesta. Liikenneturvallisuutta parannetaan lisäksi osoittamalla alueen sisäiset kadut pihakaduiksi, jotka tieliikennelain 2 §:n 6 kohdan määritelmän mukaan ovat tarkoitettu jalankulku- ja ajoneuvoliikenteelle yhteisesti tieksi, joilla mm. nopeusrajoitus on 20 km/h. Kotakennääntielle johtavissa risteysalueita on hieman levennetty parempien ajonäkymien saavuttamiseksi ja Vesimiehenkadusta osa muuttuu jalankululle ja pyöräilylle varatuksi kaduksi, jolla tonttiajo on sallittu (pp/t, Ritastenkuja). Lisäksi katualueita on levennetty maltillisesti Runeberginkadun varrella turvallisemman katurakenteen toteuttamiseksi. Levennys on pyritty pitämään mahdollisimman vähäisenä, jotta muutoksella olisi mahdollisimman pienet haitalliset vaikutukset alueen tontteihin ja siten alueen asukkaisiin. Katualueet jäävät muutoksesta huolimatta leveydeltään keskivertoa kapeammiksi, mutta mahdollistavat nykyistä leveämmän ja turvallisemman ajoväylän toteuttamisen alueelle. Liikenteenturvallisuuteen tehtävät parannukset huomioiden ratkaisun liikenteelliset vaikutukset voidaan arvioida paikoittain olevan positiivisia ja haitalliset vaikutukset säilyvät vaikutusalueella kohtuullisina.

7.5. Sosiaaliset vaikutukset

Asemakaava mahdollistaa alueen kaupunkirakenteen tiivistämisen ja toteutuessaan se tuo ihanteellisella paikalla sijaitsevalle alueelle lisää asukkaita. Muutos luo uusia asuinyhteisöjä sekä täydentää aiempia asuinyhteisöjä alueella. Runebergin puiston leikkialue ja Kotakennääntien varren palvelut tuovat lähiympäristön asukkaita yhteen ja lisäävät alueen yhteisöllisyyttä. Pääosa kaupallisista palveluista sijaitsee lähellä Äänekosken keskustassa. Keskustan ympäristössä lisääntyvä asukkaiden määrä tukee alueen palveluiden menestymisen edellytyksiä sekä elävöittää keskustaympäristöä.

7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Asuintonttien sekä uusien katualueiden rakentaminen lisäävät kasvihuonekaasupäästöjen määrää alueella sekä asumisen aikana että rakentamisen ja maankäytön muuttumisen myötä. Samalla puuston vähenemisen myötä alueen hiilinielujen määrä vähenee, kun puiston läpi toteutetaan uusi kulkuyhteys

Vesimiehenkadulta Hämeentielle. Suunnittelualueelle suunniteltujen uusien kerrostalotonttien sekä uuden rivitalotontin toteutuminen vähentävät osaltaan myös hiilinielujen määrää alueella, vaikka osa alueesta säilyisi asuintalojen piha-alueina. Suunnittelualueen puistoalueille jäävä puusto toimii alueen hiilinieluna.

Tiivistyvällä aluerakenteella on myös hyviä puolia keskustan läheisyydessä. Alueen uusi asuminen sijoittuu julkisen liikenteen reitin varrelle ja lähelle keskustaa, jolloin matkojen kulku kävellen ja pyörällä on potentiaalinen vaihtoehto uusille asukkaille ja työmatkalaisille. Alue sijoittuu olemassa olevan kunnallistekniikan alueelle, jolloin suuri osa sitä koskevista tarpeista voidaan kattaa jo olemassa olevilla rakenteilla.

Rakentamattomaksi jäävät alueet toimivat jo itsessään hulevesien viivyttämiseen tarvittavina alueina ja niitä täydentämään on tehty varaus hulevesirakenteille Runebergin puiston laidalle hulevesiselvityksen mukaisesti. Varaus turvaa hulevesirakenteiden rakentamismahdollisuudet hulevesien ohjaamiseen ja viivyttämiseen. Mahdollisista alueellisista hulevesijärjestelmistä huolimatta tonttien hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella ja hulevesisuunnitelma tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä.

7.7. Taloudelliset vaikutukset

Asemakaava mahdollistaa alueen kaupunkirakenteen tiivistämisen, joka tukee keskustan elinvoimaisuutta. Ratkaisu vähentää mahdollisuuksia sijoittaa alueelle uutta liiketoimintaa. Toisaalta liiketoimintojen vähentäminen voi rajoittaa niiden hajautumista keskustan alueella, mikä parhaimmillaan tukisi palvelujen keskittymisestä koituvien etujen muodostumista ydinkeskustassa ja muissa palvelukeskittymissä.

Ratkaisussa muodostuvan toisen kerrostalotontin ja rivitalotontin myymisen tai vuokraamisen myötä kaupungille muodostuu tuloja. Alueen läheisyydessä oleva nykyinen hinnoittelu huomioiden myyntitulot sijoittuisivat 200 000 – 300 000 euron välille. Tonttien lopullisesta hinnoittelusta päättää kaupunginhallitus.

Myyntitulojen lisäksi hankkeesta muodostuu menoja katujen ja muun infran rakentamisesta sekä ylläpidosta. Uusien katuyhteyksien kasvaessa vain vähäisesti (<100 m) ja jo olemassa oleva korjausvelka Runeberginkadulla ja sen välittömässä läheisyydessä huomioiden kaavaratkaisun myötä muodostuvat lisäkustannukset pysyvät maltillisina.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Alueen tonttimyynti voidaan aloittaa, kun katuinfrastruktuuri on rakennettu.

Kaava-alueelle laaditaan erillinen sitova tonttijako. Alueen toteutuksen seurannasta vastaa ensisijaisesti rakennusvalvontaviranomainen. Alueelle ei ole laadittu erillistä, rakentamista ohjaavaa rakennustapaohjetta.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

ÄÄNEKOSKI

Tulevaisuus asuu täällä

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

(AKL 63 §)

6.7.2012, päivitetty 2.1.2014, 14.9.2026

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

Vaihde: 020 632 2000
www.aanekoski.fi
kirjaamo@aanekoski.fi

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Äänekosken keskustan läheisyydessä. Alue rajautuu eteläosastaan Äänekosken eteläiseen sisääntuloväylään, Kotakennääntiehen ja länsiosasta Hämeentiehen sekä pohjoisosasta rautatiehen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 9 ha.

Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä. Rajaus voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Kaavamuutoksen tavoitteena on luoda edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, minkä lisäksi vanhentuneita kaavamääräyksiä tarkistetaan.

Asemakaavan sisältöä on nähty tarpeelliseksi arvioida uudelleen alueen sijaitessa pääväylän varrella keskustan kupeessa. Maankäyttö ei ole toteutunut usean tontin osalta ja nykyisissä liittymä- ja pihajärjestelyissä on muutostarpeita. Lisäksi voimassa olevat kaavamääräysten on paikoin katsottu olevan väljiä ohjatakseen riittävästi alueelle mahdollisesti sijoittuvaa rakentamista. Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi on tullut tarpeelliseksi myös sisääntuloväylän kaupunkikuvallisen merkityksen korostamisen johdosta.

Rakennusten ja Kotakennääntien välinen alueen on katsottu kaipaavan uudelleen jäsentämistä ja yhteensovittamista turvallisen liikkumisen varmistamiseksi. Laajat asfaltoidut piha-alueet ovat jäsentämättömiä, mikä lisää vaaratilanteita kevyen liikenteen ja moottoriajoneuvojen kesken. Tarpeelliset liittymät tarkastellaan kaavoituksen yhteydessä perustuen aikaisemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin.

Vuonna 2015 alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin oma kaavahankkeensa nimellä *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos*, jolla ratkaistiin mm. S-Marketin ja Hotelli Hirven kaavamerkinnät. Asemakaava on saanut lainvoiman.

Vuonna 2022 alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin oma kaavahankkeensa nimellä *Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutos*, jolla ratkaistiin yrityskorttelin 2007 laajentaminen ja kaavamerkinnät. Asemakaava on saanut lainvoiman.

Vaiheiden jälkeen lopullisen Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksen tavoitteena on ratkaista asumisen korttelialueiden kaavamerkinnät ja turvalliset kulkuyhteydet tiiviillä asuinalueella.

Kotakennääntien lopullisten katusuunnitelmien muodostuminen on kestänyt useita vuosia ja suunnitelmat ovat edelleen kesken. Kesken jäänyt suunnittelu haittaa paikoittain sekä kaupungin, että yksityisten maanomistajien mahdollisuuksia kehittää aluetta. Koska katusuunnitelmalle ei ole tiedossa valmistumisaikaa lähivuosille, on kaavahankkeen tavoitteita muutettu niin, että alueelle muodostetaan kaavahankkeen yhteydessä hyvä liikenteellinen ratkaisu huomioiden tähän mennessä tehdyt selvitykset ja suunnitelmaluonnokset, niin että ratkaisun ei arvioida aiheuttavan merkittävää haittaa mahdolliselle Kotakennääntien liikennejärjestelyiden suunnittelulle.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

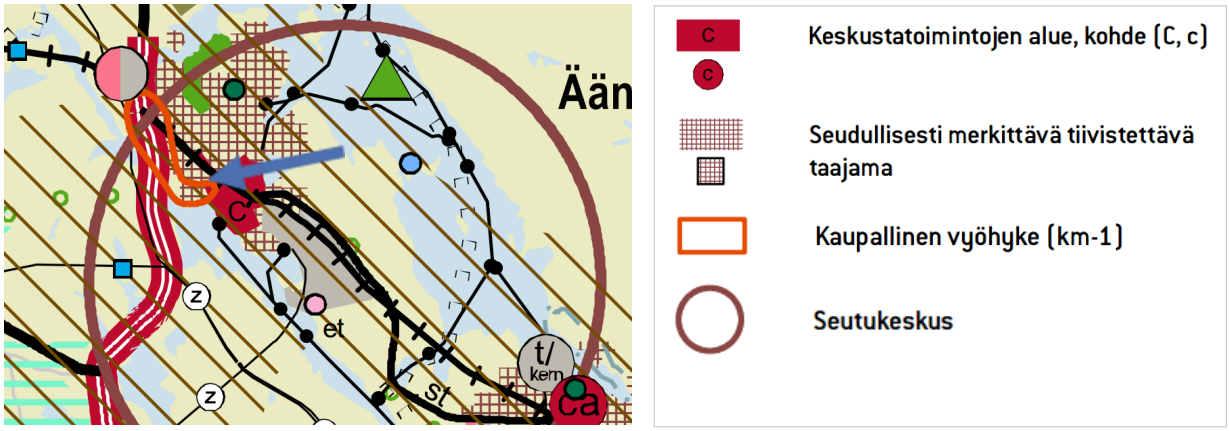
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018 ja saanut lainvoiman 28.1.2020. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Asemakaavan suunnittelualueelle on osoitettu merkintä seudullisesti merkittävästä tiivistettävästä taajamasta (ruskea ruuturasteri). Suunnittelualue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle (ruskea vinorasteri) ja kaupallisen vyöhykkeen tuntumaan (oranssi rajaus). Suunnittelualueen pohjoispuolelta kulkevat seututie ja valtakunnallisesti merkittävä päärata.

Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Kaavoitettavan alueen sijainti on kuvattu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

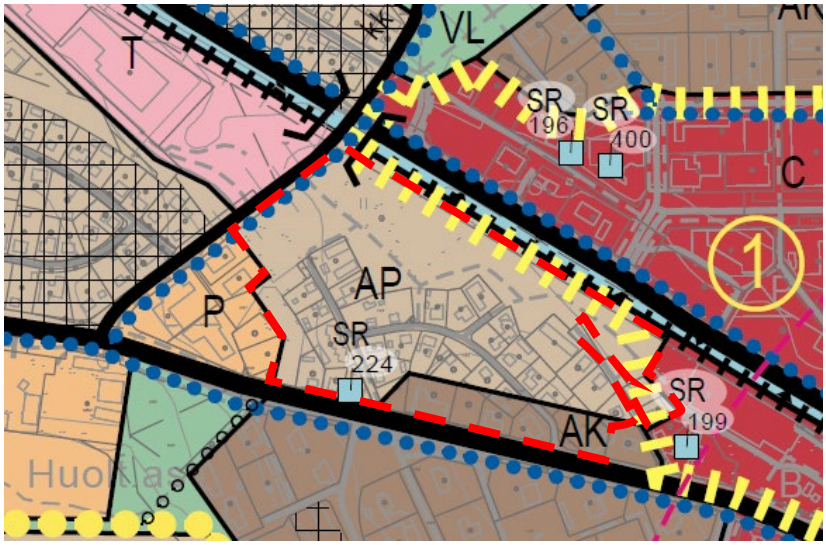
Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomenliiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Keski-Suomen maakuntakaava 2040 kuulutettiin voimaan19.3.2024 ja on saanut lainvoiman 1.10.2025. Suunnittelualueen osalta ratkaisussa ei esitetty muutoksia vuonna 2017 hyväksyttyyn maakuntakaavaan nähden.

3.3. Yleiskaava

Alueella on voimassa *Äänekoski 2030 osayleiskaava*, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja sai lainvoiman heinäkuussa 2017. Osayleiskaavassa muutoksen kohteena oleva alue on osoitettu suurimmaksi osin pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Kotakennääntien varteen on osoitettu kerrostalovaltainen asuntoalue (AK). Suunnittelualue rajautuu lännessä kaupallisten palvelujen alueeseen (P) ja idässä sekä pohjoisessa keskustatoimintojen alueeseen (C). Pohjoislaidalla suunnittelualuetta kulkee päärata ja Ydinkeskustan kehittämisalue (keltainen katkoviiva, alue numero 1).

Hämeentien (kokoojakatu, kk) ja Kotakennääntien (Pääkatu, pk) varteen on osoitettu pyöräilyn pääväylämerkinnät. Hämeentien toiselta puolelta alkavat Laajalahden pientaloalue (ruskea alue, AP) sekä teollisuuskadun varrelle sijoittuva Elinkeinoelämän alue (T). Kotakennääntien toiselta puolelta jatkuu Pukkimäen kerrostalovaltainen asuntoalue (AK).

Osayleiskaavassa suunnittelualueelle on merkitty sijoittuvan yksi suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 224, Ritasten talot).

Kuva 2. Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella.

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa olevia asemakaavoja neljä. Vanhin alueella oleva asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.8.1982. Pieni asemakaavan muutos, jolla muodostettiin uutta katua (Kauriinkuja), on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.1987. Yhden tontin ja Jousimiehenkadun asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.11.1995 ja osalla kortteli 2008 on voimassa 17.5.2004 hyväksytty asemakaava.

Suunnittelualueelle on asemakaavoissa osoitettu asuinpientalojen ja erillispientalojen sekä rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueita (AP, AO, AR), asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueita (AL), yleisten rakennusten korttelialueita (Y), puistoalueita (VP) ja katualueita.

Kuva 3. Ote ajantasakaavasta. Suunnittelualue rajattu sinisellä.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Suunnittelualueelle on laadittu kaavahankkeen yhteydessä luontoselvitys (Agriborealis, Vatija, N. 2017). Muutoin suunnittelussa hyödynnetään alueelle ja sen ympäristöön tehtyjä selvityksiä, kuten

- Äänekosken asemakaava-alueen hulevesiselvitys, Ramboll 2020
- Kotakennääntien saneeraus välillä Vaasantie – Matkakatu, Ramboll 2018
- Äänekosken liikenneselvitys (Wallin, K. Laaksonen, J. Haapamäki, J. ja Kärkinen, T. WSP Finland Oy, 2015)
- Melutarkastelu Äänekosken Kotakennääntiellä (Niskanen, I. ja Lappalainen, S. WSP Finland Oy, 2014)
- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Väisänen, J. Keski-Suomen museo, 2006)
- Äänekosken seutukunta, Äänekosken keskusta-alue, Suolahti, Sumiainen ja Konginkangas, Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012-2014, Keski-Suomen museo, Mustonen A. ja Saarilahti S.
- Kotakennääntien katusuunnitelma 7.2.2019.
- Kotakennääntien katusuunnitelmaluonnos 2021, Sweco 2021

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
2) Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne
3) Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö
4) Liikenne
5) Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen
6) Sosiaaliset vaikutukset
7) Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, urheiluseurat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset, seurat ja yhdistykset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkonjakajat
    - Kaupunkirakennelautakunta
    - Ympäristölautakunta

- Lupa- ja valvontavirasto
- Elinvoimakeskus
- Keski-Suomen museo
- Äänekosken Energia Oy
- Keski-Suomen pelastuslaitos
- Jyväskylän seudun ympäristöterveys

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireilletulosta ja nähtävilläoloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja mahdollisuuksien mukaan kaupungin ilmoituslehdessä/-lehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS*) sekä erillistiedoksiannolla suunnittelualueen maanomistajille.

Kaavaluonnos

Luonnosvaiheen kuulemista varten kaava-aineisto oli nähtävillä kaavoituspalveluissa ja kaupungin kotisivuilla 7.1. – 31.1.2014 välisen ajan (MRA 30 §). Kaavaluonnoksesta pidettiin asukastilaisuus 23.1.2014.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydettiin tarvittavat lausunnot viranomaisilta. Tullut palaute ja kaavoittajan vastineet on sisällytetty kaavaselostuksen liitteenä olevaan vuorovaikutusraporttiin.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus ja sitovat tonttijaot pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla.

Osallisilla on mahdollisuus antaa muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen ja siihen laaditun sitovan tonttijaon. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Kaava oli luonnoksena nähtävillä 7.1.2014 – 30.1.2014. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville syyskaudella 2026.

Kaava on tavoitteena hyväksyä vuoden 2027 aikana.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115 241
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus, p. 0400 115 240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Äänekoski	**Täyttämispvm**	3.7.2026
Kaavan nimi	Pukinmäen pohjoisosan asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.6.2012
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	992 2/36
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	8,7684	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	8,7684

Ranta-asemakaava

	Rantaviivan pituus [km]		
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**8,7685**	**100,00**	**16667**	**0,19**	**0,0000**	**2740**
A yhteensä	4,7059	53,7	16667	0,35	0,5311	3994
P yhteensä						
Y yhteensä					-0,3136	-1254
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,4527	39,4			-0,3978	
R yhteensä						
L yhteensä	0,6099	7,0			0,1803	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**8,7685**	**100,00**	**16667**	**0,19**	**0,0000**	**2740**
A yhteensä	4,7059	53,7	16667	0,35	0,5311	3994
AK	0,5541	11,8	4500	0,81	0,5541	4500
AP	0,7090	15,1	1773	0,25	-0,8397	-2099
AR	1,0591	22,5	2551	0,24	0,4970	1146
AO	2,0561	43,7	5523	0,27	0,7636	2292
AL	0,3276	7,0	2320	0,71	-0,3079	-1505
APY					-0,1360	-340
P yhteensä						
Y yhteensä					-0,3136	-1254
Y					-0,3136	-1254
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,4527	39,4			-0,3978	
VP	3,4089	98,7			-0,4416	
VL	0,0438	1,3			0,0438	
R yhteensä						
L yhteensä	0,6099	7,0			0,1803	
Kadut					-0,4163	
Pihakadut	0,4964	81,4			0,4964	
Kev.liik.kadut (jk/pp)	0,0598	9,8			0,0465	
LPA	0,0537	8,8			0,0537	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Luontoselvitys Äänekosken Pukkimäessä

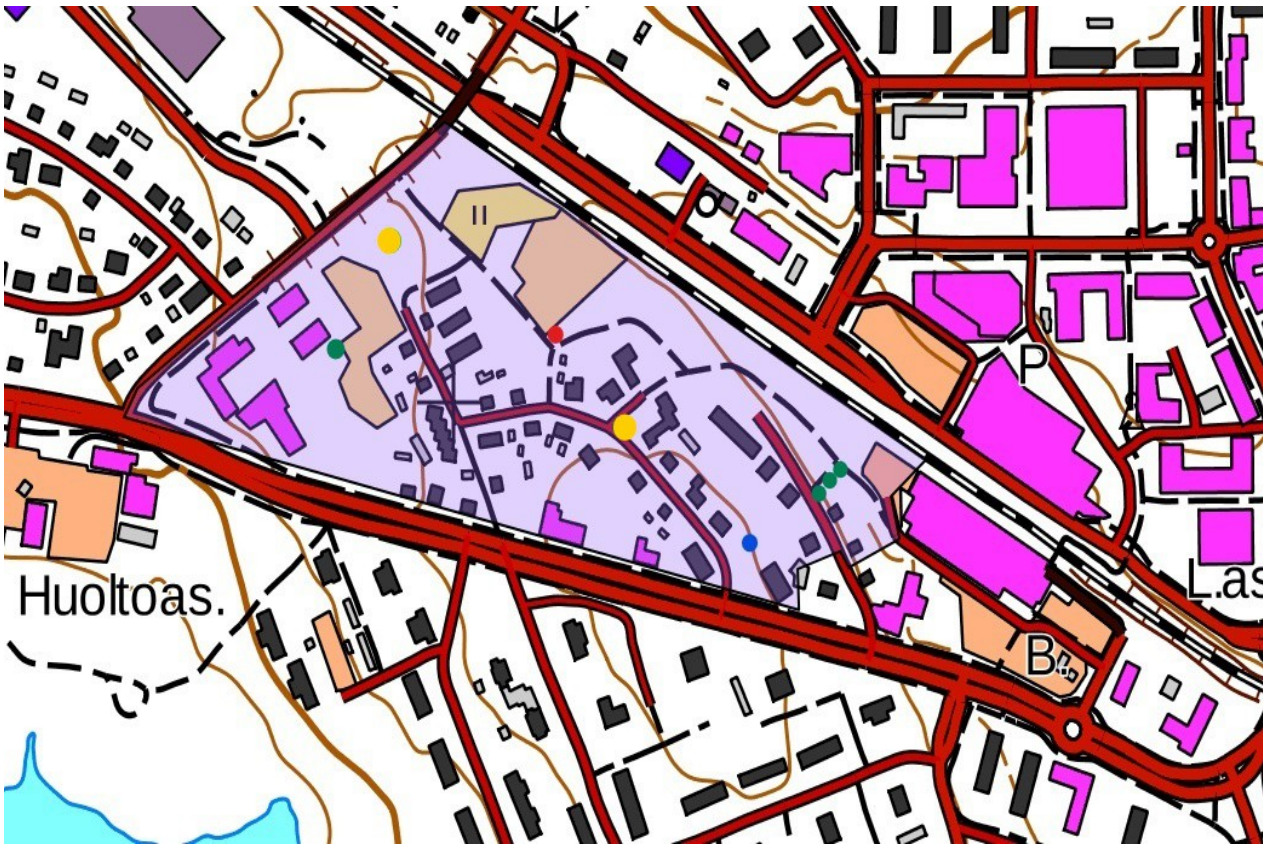
Tämä luontoselvitys on tehty Äänekosken kaupungin toimeksiannosta. Selvityksessä on pyydetty kartoittamaan alueella mahdollisesti olevat liito-oravien elinpiirit sekä muut huomionarvoiset kohteet. Liito-orava on luontodirektiivin liitteen IV(a) laji ja uusimmassa uhanalaisuusluokituksessa laji on ilmoitettu silmälläpidettäväksi (NT) (Liukko ym., 2016).

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.

Alueen rajaus:	Selvitysalue sijaitsee Äänekoskella taajama-alueella (kuva 1) rajautuen Kotakennääntien, Äänekoskentien ja Hämeentien väliin (kuva 2). Selvitysalue on kooltaan n. 12 ha.
Selvityksen tekoaika:	Maastokartoitus 11.6.2017, raportti 30.6.2017
Selvityksen tekijä:	Agriborealis osk./Noora Vartija, FM biologi

*Karttakuvat sisältävät Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 06/2017 aineistoa.

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus (varjostettu). Karttaan on merkitty maastokäynnillä havaittu kaukasianjättiputken esiintymä (sininen piste), liito-oravalle soveltuva kolopuu (punainen piste), sekä liito-oravalle soveltuvat ruokailu- tai levähdyspaikat (vihreät pisteet = kuusia, keltaiset pisteet = haapoja).

Maastokartoitus ja havainnot

Maastokartoitus tehtiin 11.6.2017 kulkemalla alue jalkaisin kauttaaltaan läpi. Koko alueelta tarkistettiin kaikkien kuusien ja haapojen sekä muutamien koivujen tyvet liito-oravan papanoiden osalta. Puustoa tarkasteltiin myös kolo- ja risupesien varalta. Samalla arvioitiin alueen kelpoisuutta liito-oravan elinpiiriksi. Yksityisiltä asuinkiinteistöiltä tarkistettiin ainoastaan kuusien ja haapojen tyvet; pihojen kasvillisuutta ei kartoitettu. Muulta alueelta kasvillisuutta havainnoitiin pääpiirteittäin ja etsittiin mahdollisia harvinaisia ja uhanalaisia lajeja.

Alueen länsiosassa Hämeentien varrella on pienialainen lehtimetsikkö, jossa nuorta puustoa on raivattu. Vanhempaa lehtipuustoa on säästetty ja alueen ilme on valoisa ja puistomainen. Kenttäkerroksen kasvillisuus on rehevää, lajeina mm. koiranputki, maitohorsma, metsäimarre, vadelma ja lehtolajistoa kuten sudenmarja ja karhunputki. Metsikössä on koivua, raitaa ja pihlajaa, sekä jonkin verran nuorehkoa ja varttuneempaa haapaa, jota liito-orava käyttää mieluiten ravintonaan. Haapaa kasvava alue on merkitty keltaisella pisteellä kuvaan 2.

Junaradan varteen jää pienehkö peltoaukea, joka toiselta puolelta rajautuu kevyenliikenteen väylään. Peltoaukean keskellä kasvaa varttuneempia koivuja. Pellon lajistoa ovat mm. koiranputki, metsäkurjenpolvi, heinät, voikukat, nokkonen ja peltokanankaali. Pellon reunalta kevyenliikenteen väylän vierestä löytyi yksi kolopuu, järeä koivu (kuva 2, punainen piste), ja kolopuun viereisessä männyssä oli myös linnunpönttö.

Peltoaukean itäpuolella junaradan varrella on koivikko, jossa rehevässä kenttäkerroksessa kasvaa

maitohorsma, koiran- ja karhunputki, punaherukka, metsäkorte, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, mesiangervo ja nokkonen, ja pensaskerroksessa mm. tuomi ja lehtipuiden taimia. Junaradan varren kivikosta löytyi pienialainen esiintymä ruotsinpitkäpalkoa.

Pientaloalueella valtapuustona on mänty ja koivu. Haapaa kasvaa yksityisellä kiinteistöllä pienenä ryhmittymänä Runeberginkadun keskivaiheilla. Haaparyhmä on merkitty kuvaan 2 keltaisella pisteellä. Haavat ovat suhteellisen järeitä ja voivat varttuessaan tarjota liito-oravalle sopivia pesäkoloja.
Jousimiehenkadulta lähtevän kevyenliikenteen väylän viereen jää tontin rajalle kuusiaita, jonka puut ovat samoin jo hieman varttuneempia, ja joka voi teoriassa olla liito-oravalle sopiva levähdysalue. Lisäksi järeähköjä kuusia kasvaa alueen länsiosassa niittyalueen rajalla. Kuusia on kolme, ja lisäksi niiden vieressä kasvava suuri lehtikuusi on myös liito-oravalle sopiva ravintokasvi. Hanskin (2016) mukaan liito-oravan päälevinneisyysalueella Siperiassa lehtikuusen neulaset ovat sille tärkeää kesäravintoa. Kuusialueet on merkitty kuvaan 2 vihreällä pisteellä.

Rakentamattomalla alueella Runeberginkadun eteläpäässä havaittiin kaukasianjättiputken esiintymä (yksi kasviyksilö). Esiintymä on merkitty kuvaan 2 sinisellä pisteellä. Toinen vieraslaji, lupiini, on levinnyt selvitysalueelle laajalti, ja sitä löytyi mm. tienpientareilta ja junaradan varrelta. Myös muita levinneitä puutarhakasveja havaittiin pihojen ulkopuolisilla alueilla.

Tulokset

Liito-oravan papanoita ei löydetty lainkaan. Selvitysalue on pääosin rakennettua kaupunkialuetta, jolta ei ole ilmoitettu myöskään aiempia havaintoja liito-oravasta. Alueen valtapuustona on koivu ja mänty, eikä liito-oravan suosimia varttuneita kuusikkoalueita ole. Liito-orava voi käyttää elinpiirinään myös suhteellisen avoimien asutusalueiden ja peltojen reunavyöhykkeitä (Hanski 2016). Edellytyksenä kuitenkin on, että reunavyöhyke rajautuu liito-oravalle soveliaaseen elinympäristöön eli varttuneeseen kuusivaltaiseen sekametsään. Maastokäynnin perusteella voidaan todeta, että Pukkimäen alueella ei ole liito-oravalle optimaalista elinpiiriä. Pukkimäen alueella on kuitenkin liito-oravalle sopivia ravintokasveja eli lehtipuita (haapaa, harmaaleppää, koivua, pihlajaa, lehtikuusta). Samoin alueelta löytyy yksittäisiä hieman järeämpiä haapoja ja kuusia, jotka voivat toimia vähintään liito-oravan levähdyspaikkoina. Näitä kohteita voi tarkkailla myöhemmin papanalöydösten varalta.

Lähialueilla on tehty liito-oravahavaintoja aiemmin ainakin Ääneniemessä, Kotakennäällä ja Myllyntauksen-Tärttävuoren alueilla (Suunnittelukeskus Oy, 2006) sekä Laajaniemessä (Kypärä, 2016). Yllä mainittujen alueiden väliin jäävällä Pukkimäen alueella ei papanahavaintoja nyt tehty, ja vaikuttaa siltä, että liito-orava ei toistaiseksi ole käyttänyt Pukkimäkeä ruokailualueena (lehtipuustoiset alueet) eikä reittinä lisääntymis- ja levähdyspaikalta toiselle esim. Ääneniemestä Laajaniemen suuntaan tai toisinpäin. Myös Laajaniemeä koskevassa selvityksessä liito-oravan todennäköinen kulkeutumisreitti on ilmoitettu Laajaniemestä luoteeseen, ei Pukkimäkeen päin (Kypärä, 2016). Koska Pukkimäen läheisyydessä on useita liito-oravan reviirejä, on mahdollista, että yksittäisiä nuoria liito-oravia kulkeutuu alueelle siirtyessään uusille reviireille. Tällaista ajatusta tukee Hertta-tietokannan havainto vuodelta 2016 eteläisessä Pukkimäessä, jossa oli havaittu yksi nuori liito-oravayksilö. Liito-oravan poikaset etsiytyvät uusille reviireille yleensä heinäkuun lopun ja syyskuun alun välisenä aikana (Hanski, 2016). Pesinnän onnistuessa dispersaalipaine kasvaa, sillä kaikki syntyneet naarasyksilöt joutuvat lähtemään syntymäreviiriltä pois. Liito-oravan liikkuminen ja siirtyminen jo olemassa olevilta reviireiltä toiselle voidaan huomioida rakentamisessa säästämällä varttuneempaa puustoa ja esim. kadunvarren puita sopivin etäisyyksin.

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulaissa mainittuja suojeltuja luontotyyppejä eikä

luontodirektiivin luontotyyppejä. Metsälakia ei sovelleta rakennettuun ympäristöön, joten elinympäristöjä ei arvioitu sen perusteella. Kasvilajisto on tavanomaista piennarkasvustoa, levinneitä puutarhakasveja sekä pienialaisen peltoaukean ja niityn lajistoa. Uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja ei maastokäynnillä havaittu. Alueen kaupunkimaiseman viihtyisyyden turvaamiseksi sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi voidaan niin halutessa rakentamiselta säästää ainakin osa peltoaukeasta. Peltoalue viereisine kävelyteineen toimii lähiluontoalueena. Kukkiva niittyalue on tärkeä mm. pölyttäjähyönteisille sekä perhosille. Samoin monimuotoisuuden lisäämiseksi suositellaan säästettäväksi vanhempia puuyksilöitä sekä lahopuuta. Vieraslajien torjunnasta tulisi huolehtia niittämällä lupiinikasvustot vuosittain ennen kukintaa, sekä sekä hävittämällä jättiputken esiintymät kokonaan, sillä jättiputken kasvinesteet voivat aiheuttaa palovamman kaltaisia ihovaurioita. Kaukasianjättiputki on yksivuotinen, joten sen torjunnaksi riittää niitto siten, että kasvi ei pääse kukkimaan. Niittojäte kannattaa hävittää.

Alueen linnustoa ei kartoitettu, mutta kaupunkilinnusto suositellaan huomioitavan siten, että rakentamistyöt ajoitetaan muuhun kuin pesintäaikaan.

LÄHTEET

Hanski, I. K. 2016. Liito-orava. Biologia ja käyttäytyminen. Metsäkustannus. 94 s.

Keski-Suomen ELY-keskus: Uhanalaisten lajihavaintojen poiminta Hertta/Eliölajit-tietokannasta 26.6.2017

Kypärä, T. 2016. Äänekosken yleiskaava-alueiden liito-oravaselvitys.

Liukko, U-M., Henttonen, H., Hanski, I.K., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E-M., Pitkänen, J. 2016. Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Mammal Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 34 s.

Suunnittelukeskus Oy, 2006. Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys. 226-C7402.

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN RAKENNUS-INVENTOINTI

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN INVENTOINTI

Pukkimäen pohjoisosan asemakaavamuutos

Kotakennääntie (osa), Jousimiehenkatu, Runeberginkatu, Vesimiehenkatu, Kauriinkuja

Maastokäynnit tammikuussa 2026

Vilhelmiina Schroderus
arkkitehti, kaavasuunnittelija
3.7.2026

Johdanto

Äänekosken Pukkimäen pohjoisosan alueelle laaditaan asemakaavan muutosta, jossa päivitetään asemakaavaa yhtenä kokonaisuutena ja tutkitaan kaupungin keskusta-alueiden täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.

Tämän rakennusinventoinnin tarkoituksena on tuottaa asemakaavan laadintaa varten tietoa suunnittelualueen inventoidun rakennusperinnön ominais- ja erityispiirteistä sekä säilytettävistä arvoista kaavasuunnittelun tueksi. Raporttiin on koottu inventointialueen rakennuskanta arviolta 1900 – 2020-luvuilta. Inventointikohteiden arviointi perustuu laissa rakennusperinnön suojelusta annettuihin kriteereihin, jotka on jäsennelty arvojen määrittelyyn rakennushistoriallisten, historiallisten ja maisemallisten/kaupunkikuvallisten arvojen mukaan. Laissa rakennusperinnön suojelusta esitetyt kriteerit ovat:

- harvinaisuus tai ainutlaatuisuus
- historiallinen tyypillisyys alueelle
- aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus)
- alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys)
- merkitys historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä
- näkyvissä olevat eri aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus)

Arvioinnin pohjalta on annettu suosituksia kaavoitukselle käyttäen seuraavia luokituksia:

sr – suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

Merkinnällä esitetään osoitettavan ne kohteet, joissa rakennuksella tai rakennusryhmällä on erityisiä rakennushistoriallisia, historiallisia ja/tai maisemallisia/kyläkuvallisia arvoja. Kohteeseen suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulisi pyrkiä alkuperäisten rakennusten ja rakennusosien säilyttämiseen ja/tai palauttamiseen. Kohteeseen kohdistuvien muutostöiden yhteydessä tulee kuulla museoviranomaista.

/ s-1 – alue, jolla ympäristö säilytetään

Merkinnällä on osoitettu ne kohteet, joissa rakennusryhmä muodostaa rakennushistoriallisia, historiallisia ja/tai maisemallisia/kyläkuvallisia arvoja omaavan kokonaisuuden. Kohteeseen suoritettavien muutos- ja korjaustöiden lähtökohtana tulee olla ympäristön ja sen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen.

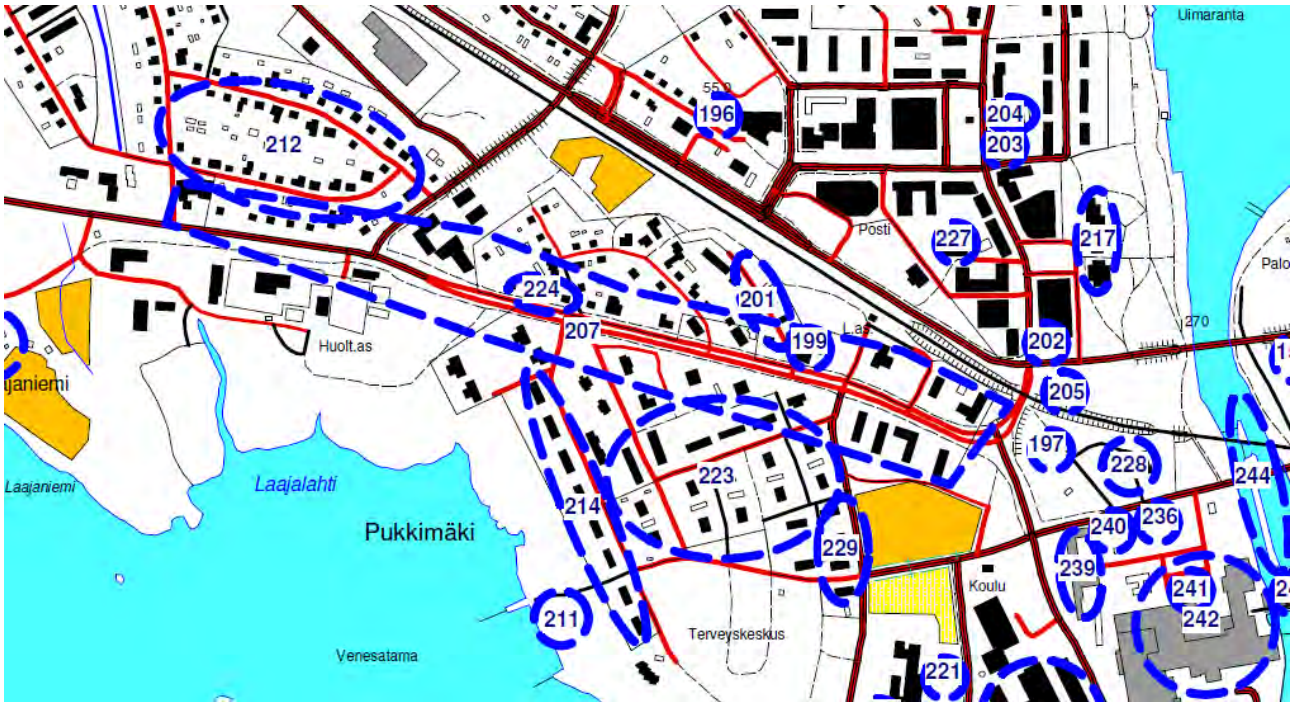
Kohteet, joille ei esitetä suojelumerkintää

Rakennusten historia on suositeltavaa huomioida tulevien korjaus- ja muutostöiden yhteydessä, mutta kohteelle ei esitetä varsinaista suojelumerkintää.

Aiemmat inventoinnit

Inventointialueella rakennuskohteita on viimeksi inventoitu Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa (2006) sekä Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihankkeessa (2014) Keski-Suomen museon toimesta.

- Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventointi. Väisänen, J ja Andersson P. Keski-Suomen museo, 2006.
- Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012-2014, Äänekosken seutukunta. Mustonen A. ja Saarilahti S. Keski-Suomen museo, 2014.

Kuva 1. Aluerajaukseen sisältyviä kohteita ovat kohdenumerot 199, 201, 207 sekä 224. Kattavin inventointi on toteutettu vuonna 2006.

Kohde 199; Hotelli Hirvi

Vuonna 1938 rakennettu hotellirakennus, jonka yhteydessä toimi linja-autoyrityksen tilat. Myöhemmin laajennettu ja korotettu rakennus on säilyttänyt kohtuullisesti aikakautensa funktionalistisen ilmeen. Sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Kotakennääntien varrella. Nykyisin mm. hotellina, ravintolana ja korjaamona toimiva osin 3-kerroksinen rakennus erottuu myös pinkin värinsä takia.

Kulttuurihistoriallinen arvo: *Paikallisesti maisemallisesti, rakennushistoriallisesti ja historiallisesti erityisen merkittävä funkishenkinen vanha hotellirakennus v. 1938, jossa alkuaan toimi myös linja-autoyhtiön toimitilat. Edelleen hotelli- ja ravintolakäytössä toimiva kerrostalo sijaitsee keskeisellä paikalla Äänekosken sisääntulotien varrella ja katukuvassa tärkeä kiintopiste. Edustaa jo harvinaistuvaa modernia rakennusperintöä.*

Kohde 201; Jousimiehenkatu (alue)

Kotakennääntieltä lähtevällä Jousimiehenkadulla monimuotoista rakentamistyyliä 1920-luvulta lähtien. Kadun päässä olevaa rivitaloa lukuun ottamatta kaikki rakennukset kiinnostavia.

Kulttuurihistoriallinen arvo: *Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti moni-ilmeinen ja historiallisesti kerroksellinen asunto- ja pienimuotoisten liikerakennusten korttelialueita 1920-luvulta lähtien, esikaupunkityyppinen aluerakenne ja rakennusperintöä joka vähitellen ominaispiirteiltään muovautunut vuosien saatossa nykyiseen asuun.*

Kohde 207; Kotakennääntie (alue)

Äänekosken keskustan yleisilmeen kannalta erittäin merkittävä nelikaistainen tie, jota pitkin autot tulevat ydinkeskustaan, varsinkin jos kaupunkiin tulee etelän suunnalta. Pitkä itä-länsisuuntainen tiealue pitää sisällään monipuolista rakennuskantaa: Länsipäässä 4-tien viereiset huoltoasemat, Laajalahden 1900-luvun puolivälin 1,5-kerroksisten tyyppitalojen alue, selkeästi 1950-lukulainen Tourusen linja-autoliikkeen talo, Ritasten näyttävät omakotitalot, Kotakennääntien monikerroksiset 1970-luvun vuokrakerrostalot, jotka sijoittuvat näyttävästi ja modernin arkkitehtuurin oppien mukaan maaston muodot huomioon ottaen tien eteläpuolelle Pukkimäen rinteisiin, vastakkaisella puolella olevat 1900-luvun puolivälin rakennukset, 1950-luvun tyyliä oleva Nuorisokeskus Spotti (Kotakennääntie 19) ja sen viereinen korokkeella oleva lentokone, "Tiittalinna" vuonna 1957 valmistunut 1950-luvun tyylisen peltikaton omaava kerrostalo (Kotak. 15), Kotakennääntie 13 – myös rapattu 3-kerroksinen kerrostalo vuodelta 1952, Kaupungin Kotitalousneuvonnan 1,5-kerroksinen 1900-luvun alkupuolen talo ja miellyttävä piha-alue piharakennuksineen, Hotelli Hirvi piha-alueineen ja 1960-luvun tyylipuhdas Linja-auto asemarakennus. Eteläpuolella tietä kaksi 1900-luvun puolivälin edustavia rapattuja, harjakattoisia poikittain tiehen nähden olevia kerrostaloja, vieressä verotoimiston toimistoja asuinkerrostalo, ja itäisimpänä suht. kookkaita tehtaan virkamiesasuntoja sisältävä kerrostalo vuodelta 1959, tien pohjoispuolella Soneran oman aikakautensa elementtiseinäinen toimistotalo ja itäisimpänä ent. Postin talo vuodelta 1952.

Kulttuurihistoriallinen arvo: *Paikallisesti maisemallisesti (kaupunkikuvallisesti) ja rakennushistoriallisesti (myös arkkitehtonisesti) sekä kaupunkihistoriallisesti merkittävä Äänekosken keskustaan johdattava tulotie ja katualue, jonka varteen sijoittuu monipuolinen ja rikas kaupunkirakentamisen eri vaiheista kertova rakennettu ympäristö 1900-luvun alkupuolelta 1970-luvulle asti.*

Kohde 224; Ritasten talot (alue)

Kotakennääntien varressa sijaitsee kolme Erland Ritasten ja hänen poikiensa rakentamaa taloa 1900-luvun alkupuolelta. Yksi taloista on purettu. Näyttävin taloista on Erland Ritasen vuonna 1931 rakentama yli 400 ikkunaruutua sisältävä hirsitalo.

Kulttuurihistoriallinen arvo: *Paikallisesti maisemallisesti, rakennushistoriallisesti ja asutushistoriallisesti merkittävä omakotitaloaluekokonaisuus 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä Äänekosken sisäätulon Kotakennääntien maisemassa. Kolme Erland Ritasten ja hänen poikiensa rakentamaa taloa 1900-luvun alkupuolelta. Yksi taloista on purettu. Näyttävin taloista on Erland Ritasen vuonna 1931 rakentama yli 400 ikkunaruutua sisältävä hirsitalo.*

Inventointitarve

Rakennusinventointi tai alueen rakennushistoriallisen selvitys toteutetaan vuodesta 2013 vireillä olleen asemakaavamuutoksen pohjalle kaavasuunnittelun. Inventoinnilla selvitetään rakennetun ympäristön nykytilaa sekä alueella mahdollisesti säilyneitä rakennushistoriallisia arvoja, jotka tulisi huomioida kaavaa laatiessa.

Inventointi keskittyy ennen 1970-lukua rakennettuun pientalovaltaiseen rakennuskantaan. Inventointialueen rajaukseen sisältyy kaavamuutoksen alaisena ollut alue sekä läheinen kohde Hotelli Hirvi siltä osin, jolta rakennus vaikuttaa alueen yleiskuvaan ja alueen historialliseen merkittävyyteen. Inventointialue rajautuu Kotakennääntien pohjoispuolelle ja kattaa kokonaisuudessaan Pukkimäen pohjoisosan pientaloalueen. Rakennusinventointi toimitettiin kevätalvella 2026 maastokäynneillä. Inventointiraporttia ja kohdekuvauksia valmisteltiin kevään 2026 mittaan.

Pukkimäen pohjoisosan rakennushistoriallinen tausta

Kerrotaan, että Äänekosken 2. kaupunginosa Pukkimäki olisi mahdollisesti saanut nimensä 1920-luvulla, jolloin tehtaan ensimmäisten asuintalojen valmistuttua ympäristössä pidettiin vuohia. Ennen 1900-luvun alkuvuosikymmenten teollistumisen tuomaa vaiheittaista kaupungistumista Äänekosken keskusta-alueella on ollut maaseutumaista viljelysalaa, laitumia, metsämaata, pieniä puutaloja sekä suurempia kantatilojen maataloja pihapiireineen.

Pukkimäen alueesta on kolme tarkempaa nimitystä; Kotakennääntien varrelle ja pohjoispuolelle sijoittuva Pukkimäen pohjoisosa eli *Onnelanmäki*, tien eteläpuolinen *Yläpukkimäki* ja siitä seuraava *Alapukkimäki*. Näistä vuosina 1920-1927 Äänekoski Oy:n rakennuttama ja arkkitehti Birger Brunilan piirtämä Yläpukkimäen asuinalue on säilynyt ja on nykyisin merkittävä suojeltu aluekokonaisuus. Onnelanmäki ja Alapukkimäki ovat rakennuskannaltaan uudistuneita, mutta ympäristössä on joitain säilyneitä merkkejä ja yksittäisiä rakennuskohteita 1900-luvun alun vuosikymmeniltä.

Kuva 2. Vuoden 1950 ilmakuvaan on havainnollistettu alueenosien nimityksiä ja inventointialueen rajaus.

Vanhan nimityksen mukaan keskeisin osa Onnelanmäkeä vaikuttaa painottuneen Kotakennääntien eteläpuolelle alueelle, jossa rakennuskanta uudistui 1970-luvulla voimakkaasti. Alueelle sijoittuu nykyisin 1970-luvun pistekerrostalojen kokonaisuus, joka luo kaupunkimaisen sisääntuloväylän Kotakennääntiellä.

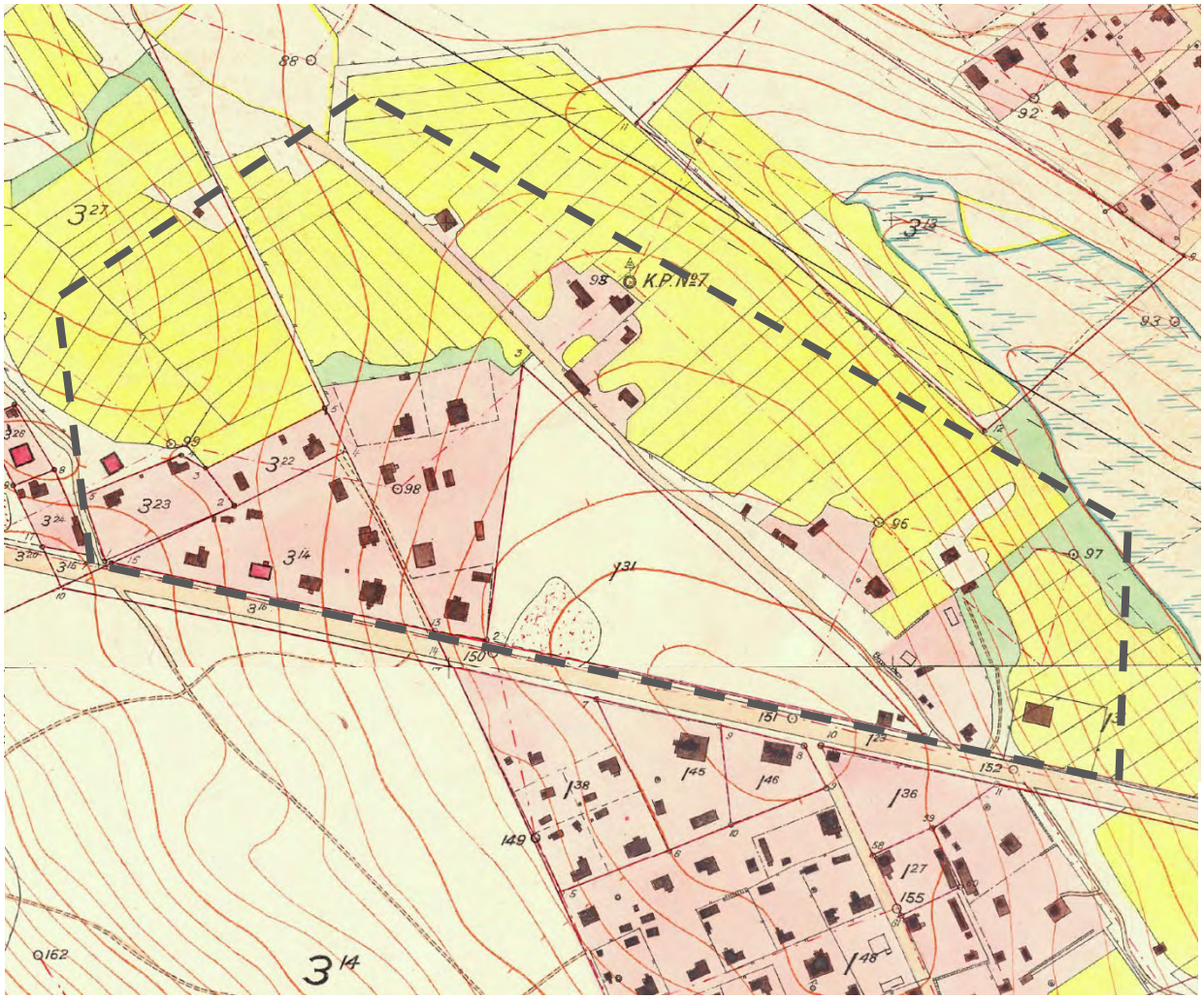
Kokonaiskuvassa ennen 1970-luvun muutosta Pukkimäen erillispientalojen rakennuskanta on keskittynyt mäen korkeimmalle kohdalle. Länteen kohti Laajalahtea laskeva rinne on ollut puustoinen ja rakentunut ensi kertaa kerrostalojen rakentuessa 1950-luvulta alkaen. Pukkimäen pohjoisosan rataa kohti laskeva rinne on ollut avointa viljelysalaa, ja pihapiireissä maatalouteen tai pienviljelyyn liittyvät rakennukset ja palstat ovat olleet yleisiä.

Kotakennääntien pohjoispuolella inventointialueella rakennuskanta on koostunut pääasiassa puisista erillispientaloista 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Rakentuessaan Hotelli Hirvi vuonna 1937 sekä Seuratalo Spotti vuonna 1954 ovat olleet luultavasti ensimmäisiä kookkaampia kiviaineisia rakennuksia alueella.

Pientaloissa vaikuttaa olleen tyypillistä, että pienenkin asuinrakennuksen yhteydessä on saatettu pitää kauppaa, toimipistettä tai jopa harjoitettu elintarviketuotantoa: Kotakennääntien varrella on ollut vanha Mäki-matin kauppa ja yhdessä Ritasten pientaloista on operoinut *Äänekosken virvoitusjuomatehdas*. Joissain pientaloissa rakennuksen yläkerta on saatettu vuokrata asunnon tarpeiselle ja ullakkohuoneisiin on siksi järjestetty oma sisäänkäynti. Alueella säilyneissä 1950-luvun ja sitä vanhemmissa taloissa julkisivuilla on yllättävän usein kaksi lähes samanarvoista sisäänkäyntiä. Talon eri kerroksia tai huoneita on asuttu jaetusti joko paritalon tapaan, tai mahdollisesti vauraammassa taloudessa toinen sisäänkäynti on voinut palvella kotiapulaista.

Kaupunkisuunnittelu

Äänekosken ensimmäinen asemakaava on vahvistunut vuonna 1936. Asemaakaavaa varten toteutettu kartoitustyö valmistui aiemmin vuonna 1934, joka on tuottanut kartan alueella tuona aikana sijainneista rakennuksista. Alueella oleva rakennuskanta on hajanaista, ja painottuu Ritasten talojen ja Hotelli Hirven sijainnin ympäristöön. Aluetta on ympäröinyt viljelty peltoala, metsämaa ja soinen alue. Nykyisen Runeberginpuiston alueella on tuolloin ollut maatila (kartalla kiintopiste seitsemän, K.p. No 7).

Kuva 3. Pohjakartta vuosien 1932-1934 aikana toimitetusta kartoituksesta. Kartta valmistui Äänekosken kauppalan ensimmäisen asemakaavan laatimista varten. Inventointialue on korostettu katkoviivalla.

Kuva 4. Ote Äänekosken kauppalan ensimmäisestä asemakaavasta. Kaava on Birger Brunilan piirtämä ja hyväksyttiin vuonna 1935. Kaavakartta on poikkeuksellisesti piirretty Äänekosken suuntaisesti. Inventointialue on rajattu katkoviivalla.

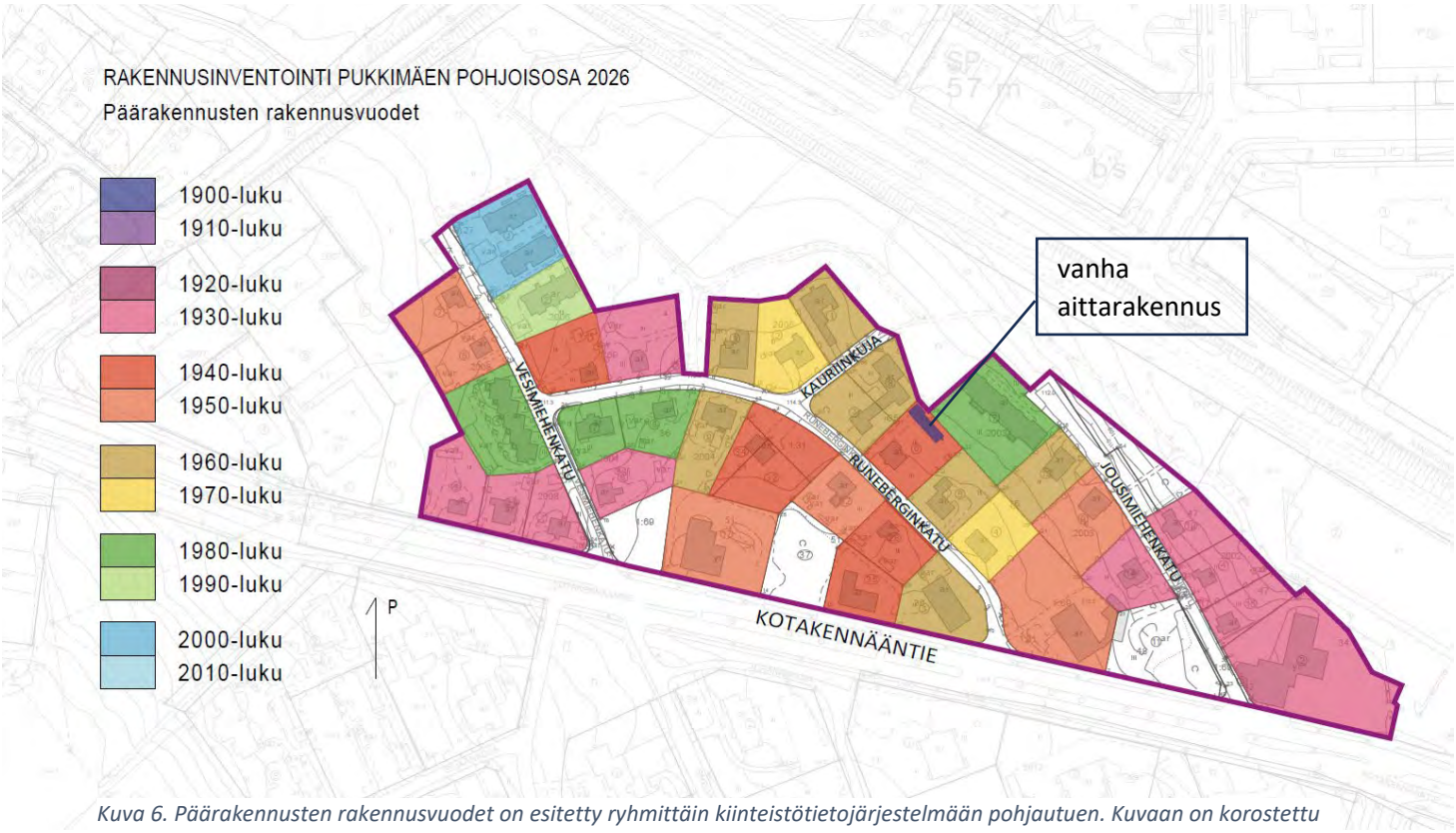
1930-luvun asemakaavasuunnittelussa Kotakennääntien varrelle on osoitettu III-kerroksisia asuin- ja liikerakennuksia. Muutoin alueelle on suunniteltu kauppalan tonttikirjaan merkittäviä asuintontteja. Tonttijaotus noudattaa olevan rakennuskannan sijoittelua Ritasten talojen ympäristössä, mutta muutoin pientalojen on oletettu vaihtuvan ja alueen rakentuvan uuden suunnitelman mukaisesti. Huomattava piirre on, että kaavassa Pukkimäen korkein kohta Kotakennääntien pohjoispuolella on jätetty rakentamisesta vapaaksi. Paikalle rakentui myöhemmin mm. nykyisin nuorisotalo Spottina tunnettu Seuratalo.

Kuva 5. Valokuva vuodelta 1939 Hotelli Hirvestä ja viereisistä asuinrakennuksista Jousimiehenkadulla. Kuva: Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys Väksy

Rakennuskannan ajoittuminen

Inventointialueella rakennuskantaa ajoittuu vahvimmin 1960-luvun ja aikaisempiin vuosikymmeniin (pinkit, punaiset, oranssit). Niillä paikoilla, joissa rakennuskanta on vaihtunut, on paikalle rakennettu yksikerroksinen asuinrivitalo, paritalo tai erillispientalo (vihreät-siniset).

Kuva 6. Päärakennusten rakennusvuodet on esitetty ryhmittäin kiinteistötietojärjestelmään pohjautuen. Kuvaan on korostettu yksi luultavasti paikalle siirretty aittarakennus, joka ajoittuu arviolta 1900-luvun alkuun.

1900-1930 -lukujen rakennuskanta: puutaloidylli

Kotakennäntien tuntumaan sijoittuneella Onnelanmäen asuinalueella rakennuskanta koostui siroista puolitoistakerroksisista erillispientaloista, joihin saattoi sijoittua kivijalkaliiketila. Onnelanmäki on ollut nykyisin säilynyttä Pukkimäen tehtaiden rakennuttamaa ryhdikästä asuinrakennuskantaa pienimittakaavaisempi ja polveilevampi aluekokonaisuus.

1900-luvun alun teollistumisen alkuaikaan kärsittiin laajasta asuntopulasta, joka pakotti työväkeä asumaan tiivisti ja vaatimattomissa oloissa. Sahatoimijat rakennuttivat työväelleen puurakenteisia asuintaloja eri puolella Suomea. Päärakennusaineena oli usein puu hirsi- tai pystyrunkona, ulkoverhouksena puuverhous, pihoja rajasivat rima-aidat, ja puupinnat olivat usein maalattu keittomaaleilla puna- tai keltamullalla. Räystäs, nurkka- ja vuorilaudat maalattiin valkoiseksi. Perustus toteutettiin luonnonkivijalalle tuulettuvana alapohjana.

Työläisten ja sahan asuinrakentamisessa oli perinnerakentamisesta sävyjä: joskus rakennettiin myös pärekattoja, muurattiin leivinuuneja ja pihalle tarvittiin karjasuojia pienimuotoista omavaraistaloutta varten pula-aikoina. Tyyliltään käytännön sanelemissa asuinrakennuksissa oli joitain klassismin, nikkarityyliin tai kansallisromantiikan piirteitä, mutta huomattavasti vähemmän koristelua kuin ajan julkisrakennuksissa (mm. rautatierakennukset, koulut, kirkot) joista talonrakentajilla oli tapana omaksua koristeaiheita.

Kerrotaan, että alueella asuvat tehtaan työläiset saivat sahalta rakennusmateriaaleja edullisesti, ja rakensivat sen myötä yksilöllisiä asuinrakennuksia. Koska ajan rakennustavat perustuivat käsin rakentamiseen ja niukkoihin resursseihin, tuotti se usein pohjaltaan kaksi- tai nelihuoneisia ja puolitoistakerroksisia pientaloja, jonka sisäänkäynnin yhteyteen usein toteutettiin käytännöllinen kuistiosa. Kaksikerroksisena kuisti muodosti joskus vesikatolla poikkipäädyn, tai puhekielisesti rakennuksessa oli ”kirkonkatto”. Sahan läheisyydestä johtuen materiaaleiltaan rakennukset olivat useammin rankarakenteisia kuin hirsisiä ja ulkoverhoukseltaan puupaneloituja. Vesikattomateriaalina käytettiin useammin saumattua peltiä kuin tiilikatetta.

Kuva 7. Rakennuksia, jotka ovat sijainneet Kotakennääntien eteläpuolella Onnelanmäellä vielä ennen 1970-lukua. Talot tunnettiin asukkaidensa nimillä, kuten Saaristen talo, Ihanaisen talo tai Kummun neitien talo. Alueella sisarukset saattoivat rakentaa talonsa lähelle toisiaan, jolloin taloja erottamaan tarvittiin puheessa myös etunimiä. Kuvat: Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys

Rakennustapa toteutti niukkoinakin aikoina symmetriaa ja klassismin piirteitä. Rakennuksien koristeellisuutta toteutettiin maltillisesti vuorilaudoin ja ikkunoissa, joiden malleissa ja koristeleikkauksissa näkyy piirteitä puujugendista tai kansallisromantiikasta.

Alueella 1930-luvun ja tätä vanhempaa pientalokantaa on säilynyt Jousimiehenkadulla, Ritasten talojen ympäristössä sekä Runeberginkadun päässä kahden pientalon verran. Merkittävänä kohteena alueella on vuonna 1937 rakennettu Hotelli Hirvi. 1930-luvun ja tätä vanhemmat kohteet on kuvattu seuraavilla sivuilla.

Jousimiehenkatu eli ”maisterikuja”

Jousimiehenkadulla kerrotaan asuneen mm. opettajia perheineen, Hotelli Hirven perustaja Elis Hirvi perheineen, puutarhuri Lehtonen ja myös kauppalanjohtaja Ahti Kärkkäinen. Säilyneet talot ovat kukin erilaisia ja tavanomaisesta pientalorakentamisesta poikkeavia, ja muodostavat paikallishistoriallisesti huomattavan pientalokokonaisuuden. Jousimiehenkadun itäpuolelle asettuvat 1930-luvun pientalot ovat tunnistettavissa rakentamisen ajan hengelle. Muutostöiden ei katsota heikentäneen alueellista yleiskuvaa tai pientaloidylliä, jolla on todettavissa säilyttämistä puoltavia arvoja. Asuttuna ja ylläpidettynä asuinalueena historiallisten pientalojen säilymisen edellytykset on todettava hyväksi.

Kuva 8. 1930-luvun pientalot Jousimiehenkadulla. Ensimmäinen oikealta (valkoinen, punaiset yksityiskohdat) on Eelis Hirven perheen talo, keskimmäinen lehtori Leo Rinteen ja puolisonsa Annikin talo, ja vasemmalla kadun viimeinen talo on Äänekosken yhteiskoulun rehtorin Paavo Kauton ja puolisonsa Vienon talo.

Jousimiehenkadun länsipuolen nurkkauksessa, joka on nykyisin rakentamaton tontti Kotakennääntien varrella Hotelli Hirven vieressä, on sijainnut kauppalanjohtaja Ahti Kärkkäisen talo. Vuonna 1936 asemakaavan vahvistustuessa tarvittiin Äänekosken kauppalan kaupungintalossa Kuntalassa (nykyinen Wille) tilaa kaavakartoille ja muille arkistoitaville asiakirjoille, jolloin rakennuksessa sijainnut virka-asunto täytyi ottaa muuhun käyttöön. Etuudestaan vastentahtoisesti luopuneen Ahti Kärkkäisen asutuskuvio oli kauppalanhallituksen käsittelyssä useamman kerran vuosien 1935-1936 aikana, jolloin pohdittiin myös mahdollisuutta rakentaa Kuntalaan arkistoa palveleva lisäsiipi. Lopputuloksena Kärkkäinen rakennutti itselleen talon Hotelli Hirven viereen. Tontti oli aiemmin ollut puutarhuri Lehtosen viljelyskäytössä. Kärkkäisen talo on sittemmin purettu, mutta tontin nurkalla on pihapiiriin ja viereisten tonttien rakennuksiin kytkeytyvä talousrakennus.

Kuva 9. Vasemmalla Kärkkäisen talon piharakennus, joka on rakennettu yhteen oikealla näkyvän puutarhuri Lehtosen talon piharakennuksen ja taustalla näkyvän ”Aravatalon” talousrakennuksen kanssa yhteen.

Ritasten talot

Kuva 10. Ritasten talot vuonna 2026. Rakennuskokonaisuus on säilynyt pääpiirteittäin ennallaan. Ritasen taloon (oikealla) on toteutettu julkisivuremontti, jossa rakennuksen väritys on hieman yksinkertaistunut.

Ritasten talojen rakentumisen takana on rakennusmestari Erland Ritasen muutto paikkakunnalle 1900-luvun vaihteessa. Pientaloista korkeimmalla sijaitseva talo on Erlandin itselleen rakentama. Kotakennääntien varrelle on sijoittunut neljäskin Ritasten talo, sekä näistä erillinen pientalo Vesimiehenkadun itäpuolelle tien risteykseen. Kerrotaan, että Erland olisi mahdollisesti valvonut tai suunnitellut Pukkimäen muutakin pientalokantaa, ja että koko Pukkimäki olisi saanut nimensä juuri Erlandin määkivien pukkien mukaan. Kaksi muuta säilynyttä taloa ovat hänen rakentamia pojilleen.

Kuva 11. Ritasten talot kuvattuna joitain vuosia sitten. Kuvat: Pukkimäki-sivu, Väksy

Rakennukset ovat kattavasti inventoitu Keski-Suomen museon vuoden 2006 inventointityössä. Muutoksia kokonaisuuteen on tuonut Ritasten taloista ensimmäisessä tehdyt kunnostustyöt, jotka ovat muuttaneet julkisivujen ulkonäköä viime inventoinnista. Julkisivuremontissa on kuitenkin säilytetty vanhan rakennuksen henkeä sekä erityisen arvokas Kotakennääntielle suuntaava lasikuisti.

Keskimmäisen talon 1950-luvun- ja myöhempiä muutostöitä selittää tontilla toiminut *Äänekosken virvoitusjuomatehdas*, jossa valmistettiin ja pullotettiin limonadeja ja vissyjä. Käymällä valmistuvat juomien valmistus ei onnistunut pihan laboratoriossa, ja siksi tuotanto keskittyi muihin juomiin. Viime inventointityön aikaan rakennuksen taakse rakennettua lisäsiipeä on pidetty tyyliin sopimattomana muutoksena. Asiaa uudelleen tarkastellessa muutosvaiheiden voi nähdä kuvastavan paikallishistoriaa.

Kuva 12. Kotakennääntie 25a takaa päin kuvattuna. Pieni puutalo on aikanaan saanut pitkän sivun levyisen poikkipäädyn, joka on kasvattanut rakennuksen kokoa.

Runeberginkatu 15 ja Vesimiehenkatu 7

Erillään muusta historiallisesta pientalokannasta on Runeberginkadun varrella toistaiseksi säilyneet pientalot, jotka näyttävät mitä ”tavanomainen” pientalorakentaminen alueella on ollut. Kaksi puurakenteista ja puolitoistakerroksista pientaloa, toinen neli- ja toinen kaksihuoneinen, muodostavat vanhempaa aika henkivän pihapiirin muutoin uudistuneessa asuinympäristössä. Ulkoisesti arvioitaessa rakennusten säilymisen edellytykset on arvioitava kohtalaiseksi, mutta säilyessään rakennuspari voi edustaa asutushistoriallisesti merkittävää säilynyttä kokonaisuutta paikallisella tasolla.

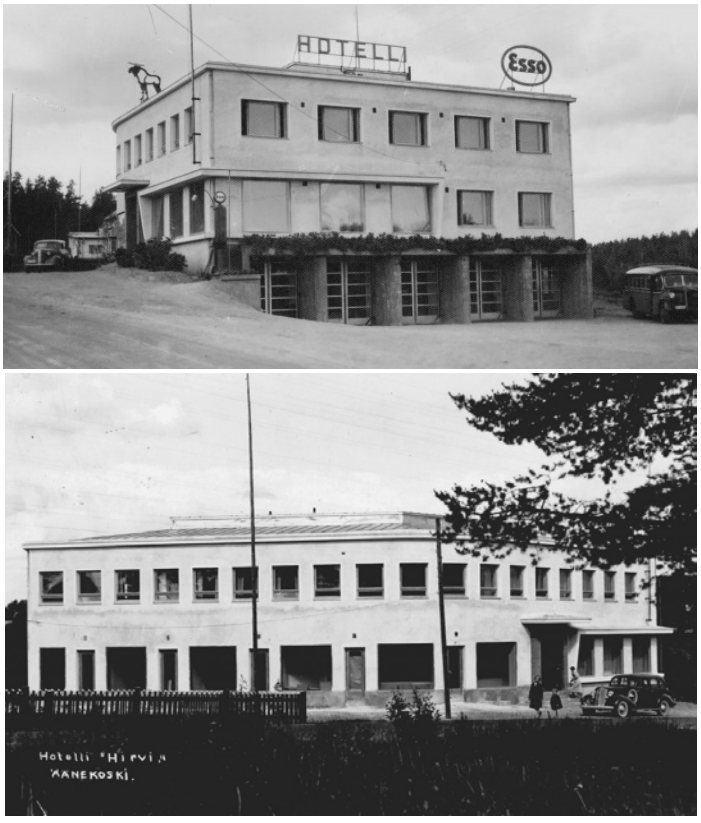
Kuva 13. Vesimiehenkatu 7 on keltaiseksi maalattu alkuperäiseltä pohjaltaan kaksihuoneinen pientalo, jota on laajennettu myöhemmin kuistiosin. Runeberginkatu 15 on ulkoisesti hyvin alkuperäisenä säilynyt pohjaltaan nelihuoneinen asuinrakennus, jonka pihan puolella on laaja poikkipäädyn muodostava kuistiosa. Kuistin molemmilla puolilla on umpinaiset sisäänkäyntikatokset peilikuvan tapaan joista toisesta on ollut käynti ullakon asuntoon tai huonetiloihin. Huomattavaa rakennuksessa on suuret ja alkuperäiset 4-lasiset ikkunat tai ”tuvanikkunat” rakennuksen kaikilla kolmella sivulla sekä satulakaton päädyissä.

Hotelli Hirvi

Rakennus on paikkakunnalle vuonna 1937 perheineen muuttaneen linja-autoyrittäjä Elis Hirven rakennuttama. Perheen asuintalo sijaitsi hotellin vierellä Jousimiehenkadulla. Hotellirakennus on huomioitu molemmissa aiemmissa inventoinneissa, ja arvotettu maakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi.

> *”Pian kohosi Hirven toimesta Äänekosken kauppalassa eräälle korkealle metsäiselle rinteelle paikallisiin oloiin nähden huomattavan suuri ja täysin nykyaikainen hotellirakennus. (…) Hotelli ”Hirven” ravintolasalit, samoin kuin matkustajahuoneetkin, ovat ilmavia ja viihtyisiä, täysin ajanmukaisesti kalustettuja. Rakennuksen alimmassa kerroksessa on mm. täydellinen – liikennöitsijä Hirven oma – autohuolto ja korjaamo, jossa hänen omat vaununsa saavat asianmukaisen hoidon, mutta samalla siellä myös suoritetaan alaan kuuluvaa työtä ulospäinkin” – kirjoittanut Veikko M. Mikonheimo lehdessä Yksityisyrittäjä 1.1.1939, NO 6-7 (kansalliskirjasto.fi)*

Elis ja Sylvi Hirven yrittäjyys alkoi kaupanpidosta Kangashäkissä. Eläinten ja kauppatavaran kuljettamiseksi Jyväskylään tarvittiin kulkuneuvo, jonka myötä toiminta laajentui tavaraliikenteestä henkilöliikenteeseen. Elis Hirven liikennöinti alkoi Kangashäkin ja Jyväskylän välillä 1930-luvun alun pulavuosien aikaan, ja lamaa pelkäämättä yrittäjä osti mm. Säynätsalon tehtaitten johtaja Hanna Parviaiselta Marmon-merkkisen henkilöauton. Vuonna 1934 Elis hankki ensimmäisen linja-auton, ja vuonna 1936 linja-autoliikenne laajeni Äänekoskelle.

Kuva 14. Alkuperäinen Hotelli Hirvi vuonna 1938. Kuvat: Äänekosken kaupunkisanomat, 2015. Rami Lampisen kokoelma.

Yrittäjän majoitustoiminta alkoi vuonna 1937 Hotelli Hirven rakentamisella, joka oli merkittävä investointi 1930-luvun Äänekosken kauppalassa. Alkuperäisen pienen 1930-luvun funkkistyylisen hotelli- ja huoltoasemarakennuksen suunnittelija ei toistaiseksi ole tiedossa. Alkuperäinen kooltaan siro rakennusosa on funktionalistiseen tyyliin pelkistetty, mutta rakennuksissa on vinottaisia lippakatoksia ja pyöristettyjä kulmia koristeaiheina. Alkuperäisessä majoituskerroksessa hotellihuoneet asettuvat viuhkamaisesti kaarevalle julkisivulle myös kaarevaksi rakennetusta käytävätilasta.

Hirvien hotelliyrittäjyys jatkui vielä myöhemmin vuonna 1966 rakennetulla Turistikeskuksella Hirvaskankaalla. Elis Hirvi kuoleman jälkeen 1976 sekä hotelli että Turistikeskus myytiin uusille omistajille 1980-luvulle tultaessa. Maakunnankin tasolla merkittävän henkilön Elis Hirven linja-autoyrityksestä oli kasvoi Keski-Suomen Liikenne Oy.

Hotelli Hirven rakennus on toiminut majoituskäytössä koko olemassaolonsa ajan kohta 90 vuotta. Merkittävimmät muutostyöt rakentumisvuoden 1937 jälkeen ovat olleet 1948 elokuvateatterin ja linja-autovarikon lisätiloja käsittävä laajennusosa rakennuksen taakse ja hotelliosan vuonna 1983 valmistunut korotuskerros. Omistajavaihdoksen myötä vuosien 1981-1983 väliltä on kolmet rakennuspiirustukset, joista ensimmäiset

ovat paikallisesti tunnetun rakennusmestari Aarne Ilveksen piirtämät. Piirustuksissa esitetään muutos linja-autovarikon tallitilan muuttamiseksi muuhun liiketilakäyttöön, ja rakennuksen julkisivuväriksi on tuolloin kirjoitettu ”sävytetty valkoinen”.

Kuva 15. Aarne Ilveksen julkisivupiirros.

Seuraavat piirustukset ovat Jyväskyläläisen sisustusarkkitehtitoimiston Hannu Asuntan käsialaa. Aiempaan verraten piirustuksissa esiintyy jotain muutoksia sisätilojen jaotuksessa ja aulan yksityiskohdissa. Huomattavin muutos suunnitelmiin on ollut entisestä tallista erotettu tila pitkälle sisäuima-altaalle, jossa on kerrotaan hyödynnettäneen entisen autokorjaamon öljymontun valua. Aiemmissa suunnitelmissa pohjakerroksen saunakabinetin peseytymistilaan oli esitetty vain pieni kylmäallas.

Piirustuksista kolmas sarja on helsinkiläisen suunnittelutoimisto Laine & Forsblomin piirtämä, joiden mukaan hotelli on saanut korotuskerroksen. Hotellin alkuperäisessä majoituskerroksessa huoneet avautuvat 2. kerroksen aulatilan kaarevalta sisäseinältä säteittäin julkisivulle. Uudessa 3. kerroksessa aulan ja majoitustilojen pohjajärjestely on rationalistisempi, mutta mukailee toiminnallisesti ensimmäisen kerroksen pohjaa.

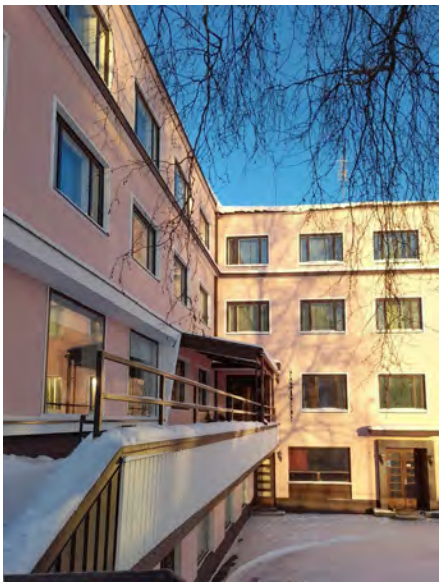

Kuva 16. Toteutuneen Rakennussuunnittelutoimisto Laine & Forsblom Ky:n vuoden 1983 piirustusten mukaan toteutettiin hotelliosan korotuskerros. Kaarevalla julkisivun osalla on ollut yhteensä kolme sittemmin poistunutta sisäänkäyntiä. Myöhemmin myös elokuvateatterin laajennusosa on saanut korotuskerroksen.

Piirustuksissa on muutostöiden aloitushetkeen nähden vahvistunut ajatus laajemmasta ravintola- ja majoituskäytöstä, ja tehty investointeja majoittujien viihtyvyyteen.

Nykytila

Rakennus toimii nykyisinkin hotelli-, ravintola- ja elokuvateatterikäytössä. Elokuvateatterin tiloissa on myös ehtinyt toimia yökerho ”Hirven talli”. Kivijalkakerroksessa toimii pieni autotarvikeliike ja korjaamotila alkuperäisen käyttötarkoituksen tapaan. Nelikerroksinen rakennus sijoittuu Pukkimäen rinteeseen muodostaen kolme maanpäällistä kerrosta Kotakennääntien vartisella pääjulkisivulla.

Kuva 17. Käynti elokuvateatteri Kino Hirveen käy aamuaurinkoa nauttiva entisen ravintolaterassin kautta. Kellarikerros on saavutettavissa alapihan parkkipaikan kautta.

Rakennuksen sisätiloissa on tehty pintaremonttia, mutta 1980-luvun uudistavasta muutostyöstä on säilytetty joitain tiili- ja puupintoja ja tulisijoja. Julkisivujen rappauspinta ja maalaus on uusittu hiljattain, ja rakennus on saanut raikkaamman mutta tunnistettavan vaaleanpunaisen sävyn ja kirkkaat valkoiset yksityiskohdat. Rakennuksen länsijulkisivulla kokoustilan kohdalla on yksittäinen punatiilinen osa, joka on jätetty alkuperäisen 1980-lukulaisten piirustusten mukaan puhtaaksimuuratuksi.

Rakennus on paikallisesti maamerkin omainen ja maineikas hotelli- ja juhlatila, jolla on vahva kaupunkikuvallinen merkitys. Alkuperäisen funktionalistisen hotelliosan arkkitehtuuri luo rakennukselle tunnistettavuutta. Lähiympäristössään Kotakennääntiellä ja Pukkimäellä hotellin vanha osa on ainut säilynyt 1930-luvun rakennuskantaa edustava säilynyt rakennus tai rakennusosa. Rakennuskokonaisuudessa vahvana tekijänä on kerroksellisuus, ja kahden-kolmen pääkäyttötarkoituksen (hotellimajoitus ja ravintola, elokuvateatteri sekä linja-autovarikko) luoma rakennusmassan polveilevuus. Katujulkisivun vaikutelma on huoliteltu, ja julkisivuilla on säilynyt pieniä pilkahduksia 1950 ja 1980-lukujen rakennustavoista. Hotellirakennuksen ympäristö on vilkkaasti liikennöity ja vierellä on pääväylä kaupungin keskustaan.

Kuva 18. Sisäänkäynti kevättalvella 2026.

Rakennuksen ympäristöä koskettavissa muutoksissa on syytä huomioida vaikutus rakennuksen arvokkaan aseman säilymiseen ja hotellin toimintaympäristöön. Pääsisäänkäynnillä tulee lähtökohtiasesti säilyttää mahdollisuus saattoliikenteen pysähtymiseen rakennuksen etualalla tiealueesta varattavalla levikkeellä alkuperäisellä paikallaan ja huomioida, ettei Jousimiehenkadun ja Kotakennääntien korkeusasema rakennukseen nähden kohoa tien parannustöissä tulevaisuudessa.

Kuva 19. Sisäänkäynti vuonna 1938. Kuva: Äänekosken kaupunkisanomat 2014. Rami Lampisen kokoelma.

Suosituksena kadun vastainen julkisivu syytä suojella etenkin niiltä osin, joissa on säilynyt alkuperäisiä 1930-luvun yksityiskohtia. Julkisivulla on tosin ollut useampi liiketilan sisäänkäynti (nykyisen ikkunajaotuksen väleissä), ja uusi korotuskerros on todettavasti tuonut kerroksellisuutta alkuperäiseen sommitteluun. Rakennuksen ollessa *maakunnallisesti merkittävä* rakennuskokonaisuus, on suojelu tarpeen ulottaa vähintään rakennuksen itä-, etelä- ja länsipuolen katujulkisivuille.

Kuva 20. Hotellin länsipuolen pihalle jäävä ikkunaseinä, jossa puhtaaksimuurattu yksityiskohta mahdollisesti Aarne Ilveksen piirroksen mukaan toteutettuna.

Rakennuksen pohjoispuoli on elokuvateratterin korkean salin myötä käyttötarkoituksen mukaisesti osin ikkunaton, eikä siten ole niin herkkä mahdollisesti tarpeellisille muutoksille. Piirustuksissa paikalle on aikanaan esitetty mainoskylttiä tai maalausta. Luoteinen sisäpiha palvelee pääasiassa hotellin huoltoa. Rakennuksen eri aikaisten laajennusten jättämät yksityiskohdat, epäsymmetria tai vanha tekniikka todistaa rakennuksen ikää ja rikasta vaiheikkuutta, eikä sitä ole tarpeen poistaa tai kätkeä. Koska rakennus on merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde ja julkisivuiltaan vahvasti kerroksellinen, on mahdollisia muutostöistä suunniteltaessa kysymykset kohdistettava museoviranomaisen neuvontaan, ja varata rakentamislupaa haettaessa mahdollisuus lausunnon antoon.

1940 - 1950-lukujen rakennuskanta: jälleenrakennusaikakausi Kotakennääntiellä

1950-lukulaisten kerrostalojen kokonaisuus alkoi rakentua Kotakennääntien matkakeskuksen ympärille. Hotelli Hirveä lukuun ottamatta suunnittelualueelle sijoittuva 1950-luvun kerrostalo sekä Seuratalo (myöhemmin "Spotti") olivat ensimmäisiä kokoluokkansa myötä kaupunkimaisia rakennuksia Pukkimäellä.

Kuva 21. Näkymä Kotakennääntieltä. Kuva: Äänekosken kotiseutuyhdistys, Pukkimäki-sivusto

1950-luvulla sotien jälkeisessä Suomessa asunnontarve kasvoi, ja suuret ikäluokat syntyivät. Inventointialueella ajan henki näkyy arkkitehti Eino Pitkäsen suunnittelemassa Seuratalossa (nuorisotalo Spotti) sekä liiketilan kattavassa asuinkerrostalossa osoitteessa Kotakennääntie 13, jota on kutsuttu nimityksellä ”Aravatalo”.

Arkkitehti Eino Pitkänen Äänekoskella

Rakennusinventoinnin perusteella suomalainen arkkitehti Eino Pitkänen on piirtänyt asuinkerrostalo Kotakennääntie 13 sekä Äänekosken vanhan Seuratalon Spotin. Pitkäsen suunnittelukohteita on huomattava määrä Kajaanissa, jotka ovat 1930-1950-luvun tehdaslaitoksia, kirkkoja, kouluja, kerrostaloja ja pientaloja. Pitkäsen arkkitehtuuri tunnetaan rauhallisesta ja pelkistetystä muodonannosta, jossa on vahvasti funktionalistisia piirteitä ja hillitty klassismin sävy.

Arkkitehti Eino Pitkänen muutti viimeisinä vuosinaan Äänekoskelle vaimonsa Raakelin saatua apteekkarin oikeudet paikkakunnalle. Rakel Pitkänen aloitti Äänekosken apteekkarina vuonna 1951. Pitkäsen Kajaanissa toiminut arkkitehtitoimisto jakautui kahtia, ja Äänekosken toimistolle siirtyi töihin myös insinööri Lasse Heikkilä, joka jatkoi suunnittelua Äänekoskella 1990-luvulle saakka.

Kuva 22. Rakel ja Eino Pitkänen 1950-luvun alussa. Kuva: ote kirjasta Eino Pitkänen - Arkkitehtina Kajaanissa. Tervonen Päivi, 2001.

Pitkänen oli Kajaanissa tunnettu suunnittelija, mutta Äänekoskella toimiston jatkumiseen kerrotaan tuoneen haasteita asiakaskunnan vaihtuminen. Pitkäsen vaikutus Äänekoskella jäi lyhytaikaiseksi yllättävän poismenon myötä sairaskohtauksen saatuaan työmatkalla Helsingissä vuonna 1955. (Tervonen, Eino Pitkäsen elämän vaiheita, 2001) Tiedettävästi työnantoja on kuitenkin tullut Äänekosken kauppalalta, Suolahden seurakunnalta ja järjestöiltä.

Pitkäsen suunnittelemia Äänekoskelle sijoittuvia suunnittelukohteita ovat ainakin:

- *Aravatalo* eli Kotakennääntie 13 (1953)
- *Seuratalo* eli Nuorisotalo Spotti (1954, purettu 2026)
- Asunto Oy Apra eli Kauppakatu 17 (1952), nimi tulee apteekin- ja rautakaupan käyttötarkoituksesta
- Sisä-Suomen sairaalan taaempi rakennusosa (1957)
- Suolahden siunauskappeli (1958)

Rakennusten ajoittuessa vuosille 1950-luvulle rakennukset edustavat Pitkäsen myöhäistuotantoa, ja ovat luultavasti olleet tavanomaisia suunnittelukohteita. Arkkitehtuuriltaan kaikkia rakennuksia yhdistää rauhallinen jälleenrakennusaikakauden arkkitehtuuri ja keltainen rappauspinta.

Kotakennääntie 13 eli Aravatalo

Äänekosken kauppalan rakennuttama mahdollisesti paikkakunnan ensimmäinen Aravatalo, jonka on suunnitellut arkkitehti Eino Pitkänen. Asuinkerrostalo on arvokkaasti säilynyt 1950-luvun jälleenrakennusaikakauden tyylissään.

Rakennuksessa on asuinhuoneistojen lisäksi liiketila Kotakennääntien läheisessä kulmassa. Porrashuoneen sisäänkäynti on myös sisäpihan puolelta. Rakennuksessa on liuskekivillä verhoiltu korkea sokkeli, klinkkerilaatoitusta ja siroja yksityiskohtia. Rakennus yhdistyy piharakennukseen joka on osittain rakentumisen aikainen, ja osittain yhdistyy kahden viereisen tontin piharakennuksiin.

Kuva 23. Valokuva Aravatalosta luultavasti valmistumisen aikaan. Jo tuolloin rakennuksen vierellä oli säilytetty katutilaa sävyttäviä mäntyjä. Kuva: rkl-porras.fi, Rakennusliike Porrassalmi 50-luvulla -sivu 3.7.2026

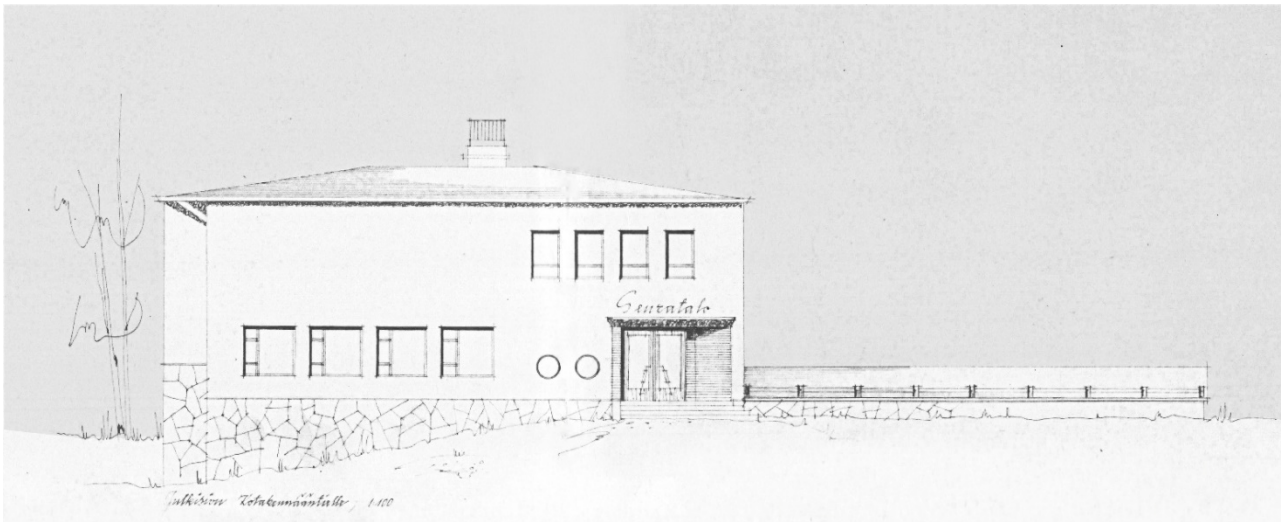

Kuva 24. Kuvia Kotakennääntie 13:sta. Rakennuksessa on Kotakennääntielle suuntaava ikkunaerkkeri ja klinkkerilaatoilla koristeltu kivijalkaliiketila, jonka kulmauksessa on 1950-luvun tyylille ominainen pyöreäreunainen lippa.

Seuratalo eli Spotti

Äänekosken Seuratalon rakentamisen takana oli vuonna 1947 tapahtunut tulipalo, jonka myötä tapahtumassa tuhoutuneen tarvittiin ”Äänekosken kauppalan urheiluväelle ja Äänekosken maatalousväelle nykyistä paremmat olosuhteet ruumiillista ja henkistä kuntoa kohottavan toiminnan harrastamiseen”. Tapahtuneen myötä perustettu Yhteistalo-säätiö vastaanotti tontin suojeluskunnalta ja rakensi talkoovoimin Eino Pitkäsen piirustusten mukaisesti rakennuksen paikkakunnan järjestö- ja harrastustoiminnalle ja kokoontumispaikaksi. Rakennus irtaimistoineen rakentui lahjoitusten, talkootyön ja eri järjestöjen kantaman lainan varaan.

Ajan saatossa rakennus toiminut käräjäpaikkana, koulutiloina, kirjapainon toimitilana ja viimeisimpänä Äänekosken kaupungin nuorisotiloina nimellä ”Spotti”. Rakennus on sittemmin purettu rakennuksen kuntoon ja korjattavuuden haasteisiin vedoten kevään 2026 aikana.

Kuva 25. Julkisivupiirros Äänekosken Seuratalosta eli nuorisotalo Spotista, jonka on piirtänyt arkkitehti Eino Pitkänen. Rakennuksen kivijalkaan on piirretty liuskekivimuuraus, jota ei toteutettu rakentuessa. Rakennus rakennettiin paikallisesti talkootyönä.

Kuva 26. Kuvia Spotin sisätiloista ennen rakennuksen purkua. Sisätiloissa oli vain vähäisiä merkkejä 1950-luvun yhteisötalon hengestä, mutta säilyneitä paneelipintoja oli tuulikaapin lipunmyyntipisteellä sekä aulatiloissa. Rakennuksessa oli Pitkäsen tapaan pelkistetty ikkunajaotus ja muutamia pyöreitä ikkunoita. Rakennuksen koristeellisin kohta oli sisäänkäynti klinkkerilaattoineen ja puuovineen.

Kuva 27. 1960-luvun pientalo Jousimiehentiellä. Rakennusmuodoltaan poikkeava rinneratkaisu, jossa modernistisia yksityiskohtia.

1960-luvun rakennuskanta

1960-luvun rakennuskantaa on alueella erityisesti pientaloissa. Erillispientalorakentamisessa modernisoituminen; ensimmäisiä moderneja levymäisiä rakennustuotteita ja elementtitekniikkaa hyödynnettiin myös pientaloissa.

Alueen 1960-1970 luvulle ajoittuvat pientalot ovat siroja 1-kerroksisia ja matalaperusteisia, ja niissä on suuret ikkunat ja loiva harja- tai aumakatto. Laajemmat omakotitalot ovat L-muotoisia tai eri suuntiin tontillaan ulottuvia. Ajan rakennuskannasta ei ole huomattavaa eheää tai ajallisesti yhtenäistä kokonaisuutta, jolla olisi todettu erityistä arvoa.

Yhtenä erityisenä rakennuskohteena on huomattava Runeberginpuiston laidalle sijoittuva 1960-luvun pientalo, jonka on suunnitellut arkkitehti Timo Suomalainen.

”Talo Piirilä”

Osoitteessa Kauriinkuja 4 sijaitsee arkkitehti Timo Suomalaisen piirtämä Piirilän talo, joka on rakennettu hammaslääkäri Antti Piirilän ja Sinikka Piirilän perheelle ja vastaanottotilaksi.

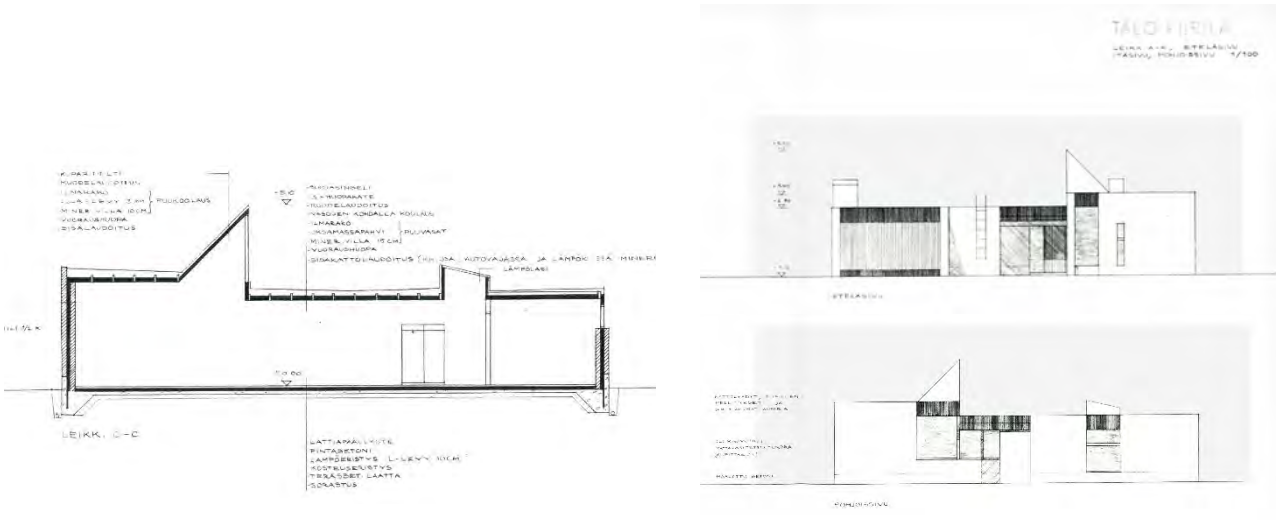
L-muotoinen modernistinen pientalo asettuu tontin keskiöön muodostaen tontin itäpuolelle laajemman aidatun sisäpihan. Lähimpänä katua on autotalli, josta seuraavana on ollut hammaslääkärin vastaanottohuoneet omalla sisäänkäynnillään. Talon loppuosa on ollut yksityisiä asuintiloja.

Rakennuksessa on rakennusajankohtaan nähden huomattavan suuret ja jatkuvat ikkunapinnat. Julkisivulla vuorottelee vaalea puhtaaksimuurattu tiili ja tummat vapaasti sijoitellut ja mitoitetut aukotukset. Rakennus on linjakkaasti tasakattoinen. Eteisaulaan valoa tuo terävästi nouseva länteen suuntaava kattolyhty. Pohjaltaan polveileva rakennus muodostaa nurkkauksia, ulokkeita ja katettuja sisennyksiä. Ikkunajaotus on vaihteleva, ja suuntaa pääasiassa muualle kuin katua kohti antaen yksityisyyttä. Rakennus on korkeudeltaan maltillisen siro ja laajuuteensa nähden hyvin ympäristöönsä sulautuva, ja muodostaa ympäröivän puuston ja pihan kanssa rauhallisen ja arvokkaan oloisen kokonaisuuden.

Kuva 28. Talo Piirilä kuvattuna Kauriinkujalta käsin. Alla tyyliteltty ote pohjapiirroksesta, josta havainnollistuu 1-kerroksisen rakennuksen muoto.

Alkuperäisiä 1960-luvun piirustuksia tulkiten rakennuksessa on aikansa tavanomaisesta pientalorakentamisesta poikkeavaa edustustilamaisuutta ja 1960-luvun aikaisen lääkäreiden asumistottumusten mukaisia piirteitä. Pientaloksi rakennuksessa on myös tavallista parempi tilavaraus ja varustelu taloudenhoitoon, joka huolellisen sijoittelun myötä ei juurikaan näy arkkitehtuurissa. Mielenkiintoisesti erillinen takkahuone suurine ikkunoineen sijoittuu heti pääsisäänkäynnillä vasemmalle kädelle, mikä korostaa pääsisäänkäynnin tarkoitusta käyntinä avariin vapaa-ajan tiloihin.

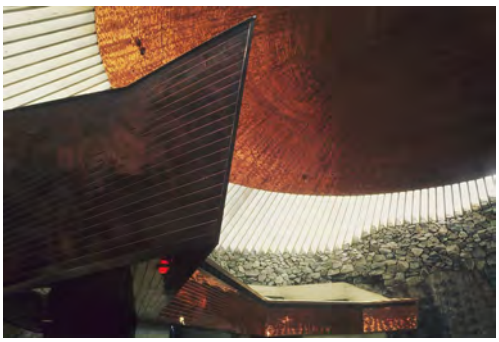
Kuva 29. Piirustuksia: leikkaus ja julkisivukuvat.

<u>Timo ja Tuomo Suomalainen</u>

Arkkitehtiveljekset Timo ja Tuomo Suomalainen työskentelivät yhdessä toiminimen *Arkkitehtitoimisto Timo ja Tuomo Suomalainen* alla vuodesta 1956 vuoteen 1988 saakka. Toimiston tunnetuin työ on Helsingin Etu-Töölöön sijoittuva Temppelinaukion kirkko, joka valmistui vuonna 1968. Äänekoskella muita tunnettuja Timo Suomalaisen töitä on vuonna 1997 valmistunut **Hietaman kirkko**. Pientalokohteita edustavana suunnittelukohteena vuonna 1968 valmistunut ”Talo Piirilä” ajoittuu suunnittelutoimiston tuotannon alkuvuosille.

Kuva 30. Timo ja Tuomo Suomalainen tunnetaan modernista uraauurtavasta suomalaisesta arkkitehtuurista, joka haastoi kansainvälisen modernismin rationalistista suunnittelusuuntausta vapaamuotoisella ja orgaanisella lähestymistavallaan.
Kuvat: henkilökuva architectuul.com ja kuva Temppelinaukion kirkosta Arttu Suomalainen

Asunto Oy Kotakennääntie 15

Kuva 31. Kotakennääntie 15 julkisivu.

Asuin- ja liikekerrostalon on suunnitellut rakennussuunnittelutoimisto Lasse Heikkilä. Reikätiilestä muurattu rakennus on kolmekerroksinen, ja on alun perin kattanut 3 liiketilahuoneistoa ja 13 asuntoa. Rakentajana ja taustalla on ollut ”sihtimies Aukusti Tiittanen”, joka osti liike- ja asuintontin kauppias Aarne Wessmanilta vuonna 1956. Rakennustapaselosteen mukaan rakenteessa on käytetty tavanomaisia rakennusmateriaaleja, mutta julkisivulle on valittu myymälöiden sisäänkäyntejä koristamaan puhtaaksimuurattua Sahara-tiiltä. Asuinhuoneistoiden aikansa erikoisuuksia ovat olleet marmorikuvioitu linoleumimatto sekä koneellinen ilmanvaihto. Porrashuoneiden tuulikaapin lattia on Kupittaan klinkkerilaatoitusta ja kerrostaso-ovet ovat toteutettu jalopuupintaisina ”mahongista, erikoispiirustusten mukaisesti”.

Rakennus on paikallisesti merkittävä, ja muodostaa luontevan katutilan rytmin Aravatalon ja Hotellin Hirven viiston rakennusosan kanssa. Rakennukseen liittyvät paikallisluonteiset arvot on syytä huomioida siltä osin, miten rakennus vaikuttaa Kotakennääntien katutilan rytmiin.

Kotakennääntien kaupunkikuva

Kotakennääntien katutilan luonne on kontrastinen, ja se henkii teollisuuden ja kaupungin pitkäaikaista yhteiseloa. Tiellä liikkuvat suuret puukuormat ja jalankulkuliikenne ovat toisilleen näkyviä ja lähes vastakkaisia liikennemuotoja, jotka toimivat kaupungin päivittäisessä arjessa yhtäaikaisesti toinen toistaan väistäen.

Kuva 32. Näkymä Pukkimäeltä kohti Äänekosken keskustaa.

Kotakennääntien korkeimmalla kohdalla on mahdollista tavoittaa näkymiä Tärttämäen sivuprofiiliin länsihorisontissa, ja idässä pilkistää tehtaan valot höyrypilvineen. Kaistoja erottava rivi pylväshaapoja osoittaa suuntaa kaupunkiin. Kotakennääntien pohjoispuolella toistuu hotelli Hirveen päättyvä kerrostalojen rytmi, ja eteläpuolella kohoaa Pukkimäen pistekerrostalojen aluekokonaisuus. Hotelli Hirvi toimii kaupunkiin saapuessa maamerkin tapaan mm. vaaleanpunaisen värityksensä ansiosta. Siitä edespäin liikennettä ohjataan hidastamaan liikennejärjestelyin ja mittakaavaltaan pienentyvin viheraihein.

Inventointialueella aluesuunnittelun tärkeä kysymys on Kotakennääntien varren korkeamman rakennuskannan sovittaminen pienimittakaavaiseen ja tyylikirjavaan pientaloidylliin. Tienvarren rakennusten on mahdollista suojata aluetta liikenteen haitoilta. KaAtupunkikuvallisesti Pukkimäen korkein kohta sijoittuu suunnittelualueella Kotakennääntie 15, 17 ja 21 tietämille, josta on mahdollista saavuttaa näkemiä länteen Laajalahteen päin.

Ritasten talojen alue
Ritasten talojen suojelunarvoinen kokonaisuuden voidaan toisaalta todeta olevan hieman puristuksissa runsasliikenteisen ja kasvaneen pääväylän vierellä, mutta kaupunkiin saapuessa ne muodostavat rakennusperintönä erityslaatuisen ja ilahduttavan pilkahduksen 1900-luvun alun vuosikymmenten Äänekoskeen. Tiesuunnittelussa viereiset pientalot on huomioitava kaupunkikuvaa vahvasti rikastuttavana tekijänä, joilla on säilytettävä riittävä suojaetäisyys ja näkyvyys.

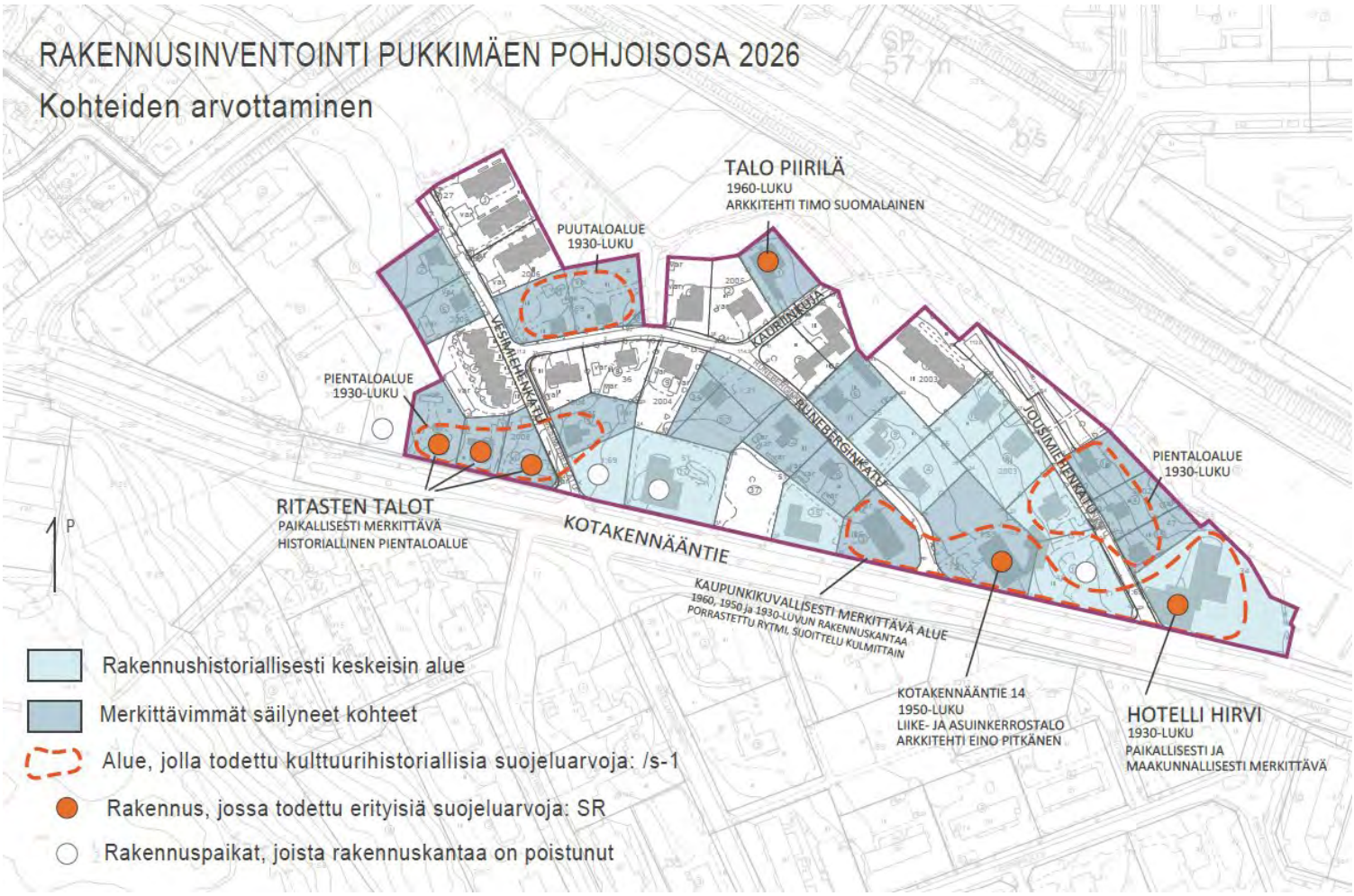
Yhteenveto ja suositukset

Pukkimäen pohjoisosan asuinalueesta voidaan todeta, ettei alueella ole kahta samanlaista erillispientaloa. Omakotitalot sijoittuvat usein ajallisesti melko lähekkäin viereisten rakennusten kanssa. Vanhin ja kulttuurihistoriallisesti merkittävin rakennuskanta alueella on jokseenkin pirstoutunut vaiheittain rakentuneen ympäristön ja vaihtuneen rakennuskannan myötä. Alue muodostaa kerroksellisen, viihtyisän ja rauhallisen oloisen naapuruston aivan Äänekosken keskustan vierellä.

Alueen rajoittuessa kaupungin sisääntuloväylän varrelle Kotakennääntien varren rakennuskannalla on todettavissa erityistä kaupunkikuvaan vaikuttavaa merkitystä. Nykyisin yleiskuva tien varrella on kerroksellinen, ja on odotettavissa, että ympäristön kerroksellisuus lisääntyy ajan saatossa. Eri-ikäisten korttelialueiden sisäisten rakennuskokonaisuuksien suunnittelussa yhtenäisyyttä voidaan luoda vahvimmin sijoittelulla jatkaen rakennusten toteuttamaa rytmiä tai luomalla materiaalillisia yhtymäkohtia.

Suojeluarvot ja -kohteet

Inventoinnin tuloksena esitetään säilyneille pientalojen aluekokonaisuuksille tai -pareille alueellista suojelumerkintää tai ympäristön kerroksellisuuden huomioivaa kaavallista ohjaamista, joka ohjaa alueella mahdollisesti tapahtuvaa rakentamista huomioimaan, säilyttämään tai korostamaan asuinalueen ominaispiirteitä. Alueellisen suojelumerkinnän tavoitteena on ohjata mahdollista täydennysrakentamista huomioimaan Pukkimäen pientaloalueen historiallisesti keskeisimpien alueen ominaispiirteet rakennusmassojen ja toimintojen sijoittelulla, sekä ohjata lähtökohtaisesti säilyttämään olevaa rakennuskantaa.

Kuva 33. Inventointityön tulos. Inventoinnin tuloskartalle on nostettu väh. paikallisesti ja asutushistoriallisesti merkittävät kohteet, joilla on tunnistettavissa säilyttämistä puoltavia arvoja. Kartta on raportin liitteenä.

Alueelle sijoittuu paikoin ryhmittäin ja paikoin irralleen paikallishistoriallisesti merkittävää pientalokantaa, jonka säilymistä on sopivaa miettiä asemakaavassa kohdemaisella tai alueellisella suojelumerkinnällä tai säilyttämällä pientalorakentamisen alueena ns. hiljaisen suojelun tapaan.

Pientalokohteet ovat:

- **Ritasten talot**: Alue ja rakennuskohteet. 1930-luvulle ajoittuva pientaloalue
- **Jousimiehenkatu**: Alue. 1930-luvulle ajoittuva pientaloalue
- **Runeberinkatu 15 ja Vesimiehenkatu 4**: Alue. 1930-luvulle ajoittuva puutalopari pihapiireineen, jonka säilyminen ei arviolta ole varmaa.

Kuva 34. Ritasten talot Kotakennääntieltä katsottuna. Kuva: Google 2026, otettu heinäkuussa 2025

Kuva 35. Jousimiehenkadun itäpuolen pientalot ovat rakentuneet 1920-1930 luvulla, ja alue on tunnettu mm. opettajien asuinalueena. Tien varrella jokainen pientalo on erilainen, ja muodostavat viihtyisän kaupungin keskustan kupeeseen.

Kuva 36. Runeberginkadun ja Vesimiehenkadun risteykseen sijoittuva pientalopari on viimeisiä säilyneitä tavanomaista1900-luvun alun pientalorakentamista edustavaa rakennuskantaa Pukkimäellä. Rakennusten tiivis noppamainen muoto ja tienläheinen sijoittelu antaisi mahdollisuuden tontin kulttuurihistoriallisia arvoja tukevaan täydennysrakentamiseen tiiviin puisen pientaloalueen tapaan.

- **Talo Piirilä**: Rakennuskohde. 1960-luvun edustava pientalo, jolla on todettavissa modernin rakennuskannan rakennusperintöarvoa.

Muut rakennuskohteet:

- **Hotelli Hirvi**: Rakennuskohde. Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristökohde.
- **Kotakennääntie 13**: Rakennuskohde. 1950-luvun edustava asuinkerrostalo, jolla on todettavissa jälleenrakennusaikakauden rakennusperintöarvoa

Kaupunkikuvalliset kohteet:

- **Hotelli Hirvi, Kotakennääntie 13 ja 15**: Alue. Kotakennääntien pohjoispuolella Pukkimäen itäosassa 3 - 4 kerroksiset rakennukset sijoittuvat kulmittain Pukkimäen nousevaan rinteeseen. Rakennuskohteet edustavat 1930 - 1960 luvun rakennustapaa ja niillä on merkittävä kaupunkikuvallinen vaikutus.

Kuva 37. Hotelli Hirvi, Kotakennääntie 13 ja Kotakennääntie 15.

On tavoiteltavaa, ettei tulevaisuudessa tapahtuva mahdollinen täydennysrakentaminen vähennä rauhallisen ja kerroksellisen asuinympäristön säilyneitä arvoja. Arvottamisen tuloksena alueelle ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista asettaa rakennuksen julkisivuihin kohdistuvia yhteisiä suojelumääräyksiä eriaikaisten rakennusten muodostaman tyylikirjavan yleiskuvan puolesta. Historiallinen kerroksisuus on osa Pukkimäen pohjoisosan rauhallista pientaloaluetta sekä Pukkimäen kaupunkikuvaa.

Lähdeluettelo

Architectuul.com. (18. Kesäkuu 2026). *Timo Suomalainen*. Noudettu osoitteesta https://architectuul.com/architect/tuomo-suomalainen

Holmila, P. (2021). Timo Suomalainen 1928-2021. *Helsingin Sanomat*, https://www.hs.fi/muistot/art-2000008138158.html.

Meillä Kotona. (5. Maaliskuu 2026). *Tästä tuli Onnela! Marianne sai käsiinsä Äänekosken kauneimman talon: ”Sydän tiesi, että kotini on tässä lasikuistien talossa”*. Noudettu osoitteesta https://www.meillakotona.fi/artikkelit/onnela-aanekoskella

Rakennusliike Porrassalmi Oy. (Kesäkuu. 18 2026). *Rakennusliike Porrassalmi 1950-luvulla*. Noudettu osoitteesta Yrityksen historia: https://rkl-porras.fi/historia/rakennusliike-porrassalmi-50-luvulla/

Rautama, P. (Kesäkuu. 18 2026). *Kansakouluntarkastajat ja heidän seuraajansa 1885-2009* . Noudettu osoitteesta Tieteellisen seurain valtuuskunta: https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68225/29169?acceptCookies=1

Relander, E. (2010). *Äänekoskea ja Äänekoskelaisia.* Äänekoski: Äänekosken Urheilijat ry / ÄU:n veteraanit.

Tervonen, P. (2001). Eino Pitkäsen elämän vaiheita. Teoksessa P. Tervonen, *Eino Pitkänen - Arkkitehtina Kajaanissa* (ss. 12-13). Kainuu: Kainuun museo.

Tervonen, P. (30. Kesäkuu 2026). *Eino Pitkänen*. Noudettu osoitteesta https://www.finnisharchitecture.fi/architects/eino-pitkanen

Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys. (13. Marraskuu 2025). Noudettu osoitteesta Pukkimäen asuntoalue Äänekosken kaupungissa: yläpukkimäki: https://vaksy.com/arkisto/pukkimakea/ylapukkimaki.php

Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys. (26. Kesäkuu 2026). *Eelis Hirvi*. Noudettu osoitteesta Pukkimäki-sivusto: https://vaksy.com/arkisto/pukkimakea/eelis_hirvi.php

Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys. (30. Tammikuu 2026). *Onnelanmäki*. Noudettu osoitteesta Pukkimäki-sivusto: https://vaksy.com/pukkimaki/onnelanmaki/

Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys. (30. Tammikuu 2026). *Valokuvia - Onnelanmäki*. Noudettu osoitteesta Pukkimäki-sivusto: https://vaksy.com/pukkimaki/valokuvia-onnelanmaki/

Yksityisyrittäjä-lehti. (1. Tammikuu 1939). *Yksityisyritteliäisyyden luomaa linja-autoliikennettä ja hotellioloja Keski-Suomessa*. Noudettu osoitteesta Kansalliskirjasto: https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/976737?term=Hotelli&term=Hirven&term=Hirvi&term=Hirvell%C3%A4&page=16

Yle. (29. Kesäkuu 2017). *Arkkitehti, joka muutti maalaispitäjän funkkiskaupungiksi – Kajaanista tuli Eino Pitkäsen taidonnäyte*. Noudettu osoitteesta Arkkitehtuuri: https://yle.fi/a/3-9692383

Äänekosken kauppala. (1935-1937). *Kauppalanhallituksen pöytäkirjat liitteineen 1935-1937.* Äänekosken kaupunginarkisto.

Äänekosken kauppalanhallitus. (1953). Kirje Eino Pitkäselle Kajaaniin Aravatalo 2. piirustuksista., (ss. 1-2). Äänekoski.

Äänekosken kaupunki. (2025). *Kysely kiinteistönomistajille: Pukkimäen pohjoisosan rakennushistoriaselvitys.*

Äänekosken kaupunki, rakennusvalvonnan arkisto. (2026). *Rakennuspiirustukset.*

Äänekosken kaupunkisanomat. (27. Huhtikuu 2014). *Ramin Kortit 52: Bussiyrittäjä Hirven taival hotellin kautta Hirvaskankaan Turistikeskukseen*. Noudettu osoitteesta https://aksa.fi/ramin-kortit-53-bussiyrittaja-hirven-taival-hotellin-kautta-hirvaskankaan-turistikeskukseen/

Äänekosken kaupunkisanomat. (31. Toukokuu 2015). *Ramin Kortit 113: Hirvi ennen Hirveä*. Noudettu osoitteesta https://aksa.fi/ramin-kortit-113-hirvi-ennen-hirvea/

Äänekosken kaupunkisanomat. (19. Heinäkuu 2025). *Etsinnässä nuorisoteko – Äänekosken Yhteistalosäätiö on toiminut vuodesta 1949 lähtien* . Noudettu osoitteesta https://aksa.fi/etsinnassa-nuorisoteko-aanekosken-yhteistalosaatio-on-toiminut-vuodesta-1949-lahtien/

Rakennuspiirustukset
Rakennusvalvonnan arkisto, Äänekosken kaupunki
Kaupunginarkisto, Äänekosken kaupunki

Valokuvat, jos ei lähdemerkintää
Vilhelmiina Schroderus, 2025 ja 2026

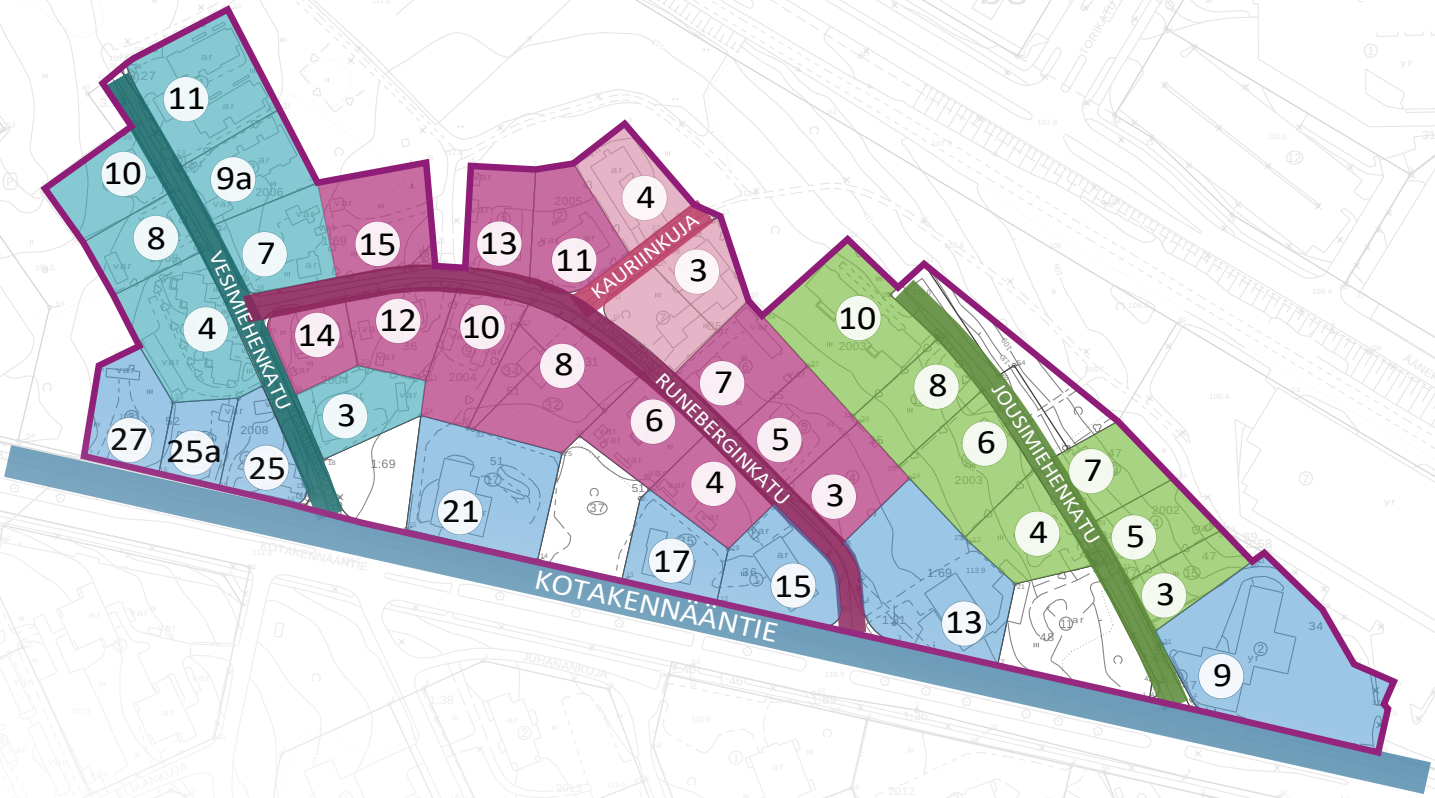
ÄÄNEKOSKI

RAKENNUSINVENTOINTI PUKKIMÄEN POHJOISOSA 2026

Osoitekartta

KOTAKENNÄÄNTIE
JOUSIMIEHENKATU
VESIMIEHENKATU
RUNEBERGINKATU
KAURIINKUJA
1 OSOITENUMERO

P

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN RAKENNUSINVENTOINTI 2026

KOTAKENNÄÄNTIE, VESIMIEHENKATU, RUNEBERGINKATU, JOUSIMIEHENKATU

KOTAKENNÄÄNTIE 9 992-2-34-2

HOTELLI HIRVI

1930-luvulla Elis Hirven rakennuttama funkkistyylinen hotellirakennus, joka on kokenut useita laaajennuksia ja kerroskorotuksen. Hotellin yhteydessä on toiminut mm. ravintola, elokuvateatteri, yökerho, linja-autojen huoltotilat, huoltoasema ja autokorjaamo. Rakennuksessa toimii nykyisin Hotelli Hirvi, jonka yhteydessä on tilausravintola, elokuvateatteri ja autokorjaamoliike. Hotellirakennuksen erikoisuuksiin kuuluu myös uima-allas.

Rakennus on säilyttänyt pääjulkisivuillaan Kotakennääntiellä alkuperäisen muotokielensä. Hotellin pääsisäänkäynti yksityiskohtineen on alkuperäisellä paikallaan, ja rakennusta määrittäävä kaareva seinälinja kaartuu Jousimiehenkadulle. Julkisivut ovat vaaleanpunaiseksi maalattua sileää rappauspinta ja yksityiskohdat ovat tummanruskeat. Tuoreen julkisivukorjauksen ansiosta eri aikakauden laajennusosat muodostavat yhtenäisen ja polveilevan kokonaisuuden. Rakennuksen katolla on tunnistettava hirven muotoinen kyltti, johon on aikoinaan syttynyt valo.

1938

Hotellirakennuksen merkittävimmät laajennukset tapahtuivat vuosina 1948 (elokuvateatteri ja varikon laajennus) sekä 1983 (korotuskerros). Alkuperäisen 1930-luvun hotellirakennuksen suunnittelija ei ole tiedossa.

MATERIAALIT: Kotakennääntieltä katsottuna tasakattoinen vaikutelma on luotu muuratulla ja rapatulla otsalla ja sen takaisella loivalla aumakatolla. Vesikaton katemateriaali on saumattu peltikate ja osin kattotiili. Julkisivut ovat rapattua ja vaaleanpunaiseksi maalattua sileää pintaa. Puitteiltaan ruskeita ikkunoita kehystää valkea ympärysmaalaus. Uusittujen ikkunoiden puitejako on säilynyt. Rakennuksessa on säilynyt myös joitain alkuperäisiä lasipintoja hotellin aulatilan suuremmissa ikkunalaseissa. Vanha ikkunalasi on mekaanisesti vedettyä väreilevää tasolasia.

Hotelli Hirvi valmistumisvuonnaan 1938. Rakennus on verrattain pieni ja pääasiassa kaksikerroksinen. Kellarikerrokseen sijoittui linja-autovarikko. Kuva: Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS, 2015. Rami Lampisen kokoelma.

KOTAKENNÄÄNTIE 13 992-402-1-69

ASUINKERROSTALO, LIIKETILA

Edustuksellinen ja tyypillinen 1950-luvun jälleenrakennusaikakauden rauhallista klassismia henkivä asuinkerrostalo, jonka kulmassa on muusta rakennusmassasta erottuva liiketila. Rakennusta on ylläpidetty ja korjattu ajan henkeen soveltuen alkuperäistä säilyttäen.

Rakennus on Äänekosken kauppalan omalle tontilleen rakennuttama "Aravatalo", jonka on piirtänyt arkkitehti **Eino Pitkänen**. Erityispiirteenä rakennuksen maantasakerroksessa on ulkosivulla klinkkerilaatoitusta ja kivijalassa liuskekivimuuraus. Liiketilan sisäänkäynnin kulmauksessa on reunoistaan kaareva lippa. Päätysivulla on rakennusmassasta ulkoneva ikkunaerkkeri, jossa koristelistoitusta. Uusitut ikkunat noudattavat alkuperäistä ikkunapuitejakoa.

Rakennusmassa koostuu kolme asuinkerrosta kattavasta kerrostalo-osasta sekä matalasta talousrakennussiivekkeestä rakennuksen sisäpihalla.

1953

Taloussiipi sijoittuu korkeustasossa alemmas, ja on aikanaan palvellut toiselta sivultaan paikalta puretun kauppalanjohtajan talon pihaa.

MATERIAALIT: Julkisivut keltaiseksi maalattua rappauspintaa. Liiketilan pintamateriaalina tasalimityksellä pystysuuntainen klinkkerilaatoitus. Kivijalassa liuskekivilaatoitus. Vesikatteena punainen peltikate, vesikaton varusteet katon sävyiset. Asuinhuoneistojen ikkunat pielineen valkoiseksi maalattuja. Liiketilan ja ulko-ovien ikkunat ja ovet puisia. Sisäpihan puolella savupiippu on puhtaaksi muurattua punatiiltä.

Kerrostaloon on rakennettu kiinni piharakennus, joka liittyy kahden viereisen tontin piharakennuksiin.

KOTAKENNÄÄNTIE 15 992-2-36-1

ASUINKERROSTALO, LIIKETILA

1960-luvun modernistinen asuin- ja liikekerrostalo. Rakennuksen on suunnitellut Lasse Heikkilä ja rakennuttanut Aukusti Tiittanen, jonka mukaan sitä on nimitetty "Tiittalinnaksi". Rakennuksella on 2-osainen pulpettikatto ja kattomateriaalilla pellitetyt päädyt. Rakennus sijoittuu lyhyeltä sivultaan Kotakennääntien varrelle kulmittain.

1961

MATERIAALIT: Vesikatto saumattua peltiä, tummanvihreä. Julkisivut vaalean vihreäksi maalattua rapattua pintaa. Ikkunat ja ovet valkoisia ja uusittuja. Parvekkeiden etulevyt tummanharmaat. Kivijalkaliikkeen kulmauksessa puhtaaksimuurattu Sahara-tiili. Porrashuoneiden ovet alkuperäiset.

KOTAKENNÄÄNTIE 17 992-2-51-35

VANHA KAUPPA "MÄKI-MATTI"

I-kerroksinen L-muotoinen liiketilarakennus, jossa on harjakatto. Myymälätilat ovat sijainneet kadun vastaisella puolella. Rakennus sijoittuu suoraan katulinjaan pitkältä sivultaan. Rakennuksessa on joitain säilyneitä 1950-luvun myymälätaustasta kertovia yksityiskohtia.

1949

MATERIAALIT: Vesikatolla mustaksi maalattu profiilipeltikate. Julkisivuilla keltaiseksi maalattu pystypanelointi ja rimalaudoitus. Räystäiden sivut, vuori- ja nurkkalaudat ja sokkeli tummanruskeita. Ikkunat ja ovet ajoitukseltaan eri-ikäisiä.

KOTAKENNÄÄNTIE 21 992-2-51-17

YHTEISTALO, NUORISOKESKUS "SPOTTI"

Vuonna 1949 Äänekosken yhteistalosäätiön varainkeruulla ja talkootyöllä rakentama rakennus, jonka tavoitteena oli tarjota harrastustiloja kauppalan eri yhdistyksille. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti **Eino Pitkänen**. Rakennus on sittemmin toiminut harrastus- ja järjestötoimitilana sekä kirjapainona. Kaupungin omistukseen siirryttyä rakennus tunnettiin Saaren kouluna erityislapsille ja viime vuosikymmenet Äänekosken kaupungin nuorisotiloina nimellä Spotti. Rakennus koostuu L-muotoisesta 2-3 kerroksisesta kivirakennuksesta, sekä kansipihaa muodostavista maanalaisista kellaritiloista. Rakennukseen kuuluu eteisaula, juhlasali näyttämöineen ja toimistotiloja. Kellareihin sijoittui viimeksi bändihuoneita.

1950

Tyyliltään funtionalismista sävyttynyttä jälleenrakennusaikakauden rakennuskantaa. Rakennustyypiltään kyseessä on paikalleen suunniteltu järjestötalo. Rakennuksen ulkoasu on säilynyt hyvin alkuperäisenä.

MATERIAALIT: Vesikatto punaista kattotiiltä, vesikaton varusteet katon sävyyn. Julkisivut vaaleankeltaiseksi maalattua roiskerapattua pintaa. Ikkunat luultavasti alkuperäiset valkoiseksi maalattua puuta.

KOTAKENNÄÄNTIE 25 992-2-2008-1 1931

RITASEN TALO, ONNELA

1930-1932 vuosina rakennusmestari Erland Ritasen omalle perheelleen rakentama puolitoistakerroksinen erillispientalo, jossa on jyrkkä harjakatto. Rakennus sijoittuu Kotakennääntien varrelle Vesimiehenkadun alkuun. Erland Ritasen rakentamia taloja on länteen laskevassa rinteessä nykyisin kolme.

Rakennuksessa on erityisen arvokas pyöreäkattoinen lasikuisti ja vaihteleva ikkunajaotus. Alkuperäisissä kuistiosissa ja luenti-ikkunoissa salmiakin muotoisia ikkunaruutuja. Rakennus on nykyisin julkisivuvärityksellään yksinkertaisempi: ennen palautusta alkuperäiseen rakennus on ollut keltaiseksi maalattu punaisilla koristeyksityiskohdilla.

Rakennuksen pihalla sijaitsee pieni aumakattoinen aitta tai piharakennus. 1800-luvulle ajoittuvassa hirsirakennuksessa on sirot mittasuhteet ja sen kerrotaan olevan siirretty paikalleen Hankasalmelta.

MATERIAALIT: Vesikatto saumattua peltiä, punaiseksi maalattu. Julkisivuilla valkoiseksi maalattu pysty- ja vaakapuuverhoilu. Pääasiassa alkuperäiset puuikkunat ovat puitteiltaan valkoiseksi maalattuja. Piharakennuksessa punaiseksi maalattu pystyrimalaudoitus, peltikate, luonnonkivijalka ja valkoiseksi maalatut yksityiskohdat.

KOTAKENNÄÄNTIE 25A 992-2-52-21 1930, 1954

RITASETN TALO, VIRVOITUSJUOMATEHDAS

1930-luvulle ajoittuva Erland ritasen pojalleen rakentama erillispientalo, jossa on 1950-luvulla sijainnut Äänekosken virvoitusjuomatehdas. Rakennuksen Kotakennääntien varrelle pitkältä sivulta asettuva osa on vanhin. Rakennusta on laajennettu sisäpihalle päin 1950-luvulla. Julkisivu ja rakennusmassa on muuttunut alkuperäisestä.

MATERIAALIT: Vesikatto saumattua peltiä, punaiseksi maalattu. Luultavasti alkuperäinen. Julkisivut pystypanelointia, vaalean vihreäksi maalattu. Ikkunat ja vuorilaudat valkoisia ja osin uusittuja. Vesikatolla alkuepräinen lunetti-ikkuna kattolyhdyssä. Ikkunoissa vanhaa jäljittelevät koristeyläosat.

KOTAKENNÄÄNTIE 27 992-2-2008-3 1933

RITASEN TALO

1930-luvun kiviaineinen ja puolitoistakerroksinen Erland ritasen pojalleen rakentama erillispientalo, jossa on jyrkkä harjakatto. Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisenä, eikä siihen ole tehty laajennuksia tai julkisivumuutoksia. Rakennuksen sisäänkäynti on sisäpihan puolella. Kuistiosa on muusta rakenteesta poiketen puurakenteinen.

Pihan perällä on pitkä ajoitukseltaan samanikäinen pulpettikattoinen talousrakennus, jossa jokainen ovi on erilainen.

MATERIAALIT: Vesikatto saumattua peltiä, punaiseksi maalattu. Luultavasti alkuperäinen. Julkisivut sileäksi rapattua ja valkoiseksi maalattua pintaa. Sisäpihan kuistiosa valkoiseksi maalattua pystypanelointia. Alkuperäiset puuikkunat valkoiseksi maalattuja. Ikkunoiden ympärillä vaaleanruskeat maalaukset. Talon nurkissa on muuratut harkotukset.

Sisäpihan puoleinen sisäänkäynti.

JOUSIMIEHENKATU 3 992-2-47-15

1938

1930-luvun lopulla rakennettu harjakattoinen erillispientalo. Rakennusmuodoltaan rintamamiestaloa muistuttava noppamainen rakennusmassa, jossa umpikuistit talon molemmilla puolilla. Talon on rakentanut hotelli Hirven perustaja Elis Hirvi perheelleen.

Kadunpuoleinen aumakattoinen umpikuisti on myöhemmin toteutettu. Rakennuksen julksisivuväritys on valmistuessaan luultavasti ollut päinvastainen. Ikkunat ovat alkuperäisen kaltaiset.

MATERIAALIT: Vesikatto punaista aaltopeltiä. Julkisivut valkoiseksi maalattua rimalaudoitusta. Vuori-, nurkka- ja räystäslaudat-laudat punaiseksi maalattuja. Ikkunapuitteet punaiseksi maalattuja.

Kuva Jousimiehenkadulta vuonna 1939. Jokaisella talolla on ollut oma lipputanko. Kuva: Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys, Pukkimäki-sivusto

JOUSIMIEHENKATU 5 992-2-2002-4

1937

1930-luvun lopulla rakennettu aumakattoinen erillispientalo. Rinteeseen sijoittuva rakennus on kaksikerroksinen ja pohjaltaan kaksiosainen. Talon on rakentanut matematiikan lehtori Leo Rinne perheelleen. Rakennus on muodoltaan ja tyyliltään poikkeuksellinen. Rakennus on alkujaan ollut muodoltaan noppamainen ja korkea. 2-kerroksinen talon loiva aumakatto tekee ullakkokerroksesta täyskorkean. Vanhasta kuvasta ilmenee, että sisäänkäyntinä toiminut 1-kerroksinen avokuisti on joskus muutettu nykyisen kaltaiseksi 2-kerroksiseksi lisäosaksi rakennusmassaan. Lisäosassa on yht. kolme puolipyöreää ikkunaa. Rakennuksen kokoon nähden suuret 12-ruutuiset ikkunat sijoittuvat poikkeuksellisesti julkisivuilla seinäpinnan reunoihin.

Vapaa julkisivusommittelu välittää funkkishenkeä. Rakennuksen ajankohdalle tyypillinen sirous on säilynyt ohuiden räystäiden ja julkisivun alkuperäisen mukaisen puuverhoilun myötä. Julkisivuväritys ja harkitut koristeaiheet välittävät kansallisromanttisia piirteitä. Rakennus on mahdollisesti ollut yksinkertaisempi valmistuessaan. Nykyinen ulkoasu korostaa rakennuksen ainutlaatuisuutta.

MATERIAALIT: Uusittu vesikatto punaista peltikatetta. Julkisivut vaakapanelointia, maalattu sammalenvihreäksi. Vuori- ja räystäslaudat vaalenvihreäksi maalattu. Alkuperäisten valkoiseksi maalattujen ikkunoiden yllä on maalattu koristeaihe. Punaiseksi maalatun sisäänkäynnin oven yllä on peltikatos ja vierellä puolipyöreä ikkuna.

JOUSIMIEHENKATU 7 992-2-47-19

1938

1930-luvun lopulla rakennettu puolitoistakerroksinen ja harjakattoinen erillispientalo. Ympärikierrettävää neljän huoneen pohjaratkaisua on laajennettu lisäsiivellä 1950-luvulla. Talon on rakentanut rehtori Paavo Kautto perheelleen.

Rakennuksessa on klassismin ja jälleenrakennusaikakauden piirteitä, ja useita säilyneitä alkuperäisiä yksityiskohtia. Muutoin yksinkertaisilla julkisivuilla koristena on mm. sisäänkäynnin kuistin puukaide sekä kaikilla räystäillä pienet kissanpenkit. Sisätiloissa mm. 1950-luvun tyylinen portaikko, takka ja kasettikatto. Rakennuksen alkuperäinen henki on säilynyt vain vähäisten muutostöiden ansiosta.

MATERIAALIT: Katto punaista peltiä, ollut aiemmin kattotiiltä. Vesikourut alkuperäiset. Ulkoverhous pystyrimalaudoitusta, maalattu kermanvalkoinen. Alkuperäinen julkisivuväritys ollut myös vaalea. Nurkka- ja vuorilaudat sekä räystäiden päädyt vaalean vihreäksi maalattuja. Alkuperäiset puuikkunat valkoiseksi maalattuja. Alkuperäinen peilirakenteinen ulko-ovi ruskeaksi maalattu. Sokkeli/kellarikerros rapattu ja maalattu vaaleanruskeaksi. Kantavana rakenteena pystyrunko.

JOUSIMIEHENKATU 4 992-2-2003-14

1936

1930-luvulla rakennettu puolitoistakerroksinen harjakattoinen erillispientalo. Talon on rakentanut puutarhuri Leinonen. Rakennuksen vesikatolla on yksittäinen siro kattolyhty. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan hieman katutasoa korkeammalle. Pihan talousrakennus kytkeytyy päädystään kahden muun tontin talousrakennuksen rakennusmassaan.

MATERIAALIT: Katolla musta profiloitu peltikate. Räystäslaudat ja pienet kissanpenkit valkoiseksi maalatut. Julkisivut keltaiseksi maalattua rapattua pintaa. Ikkunat tumman puun sävyiset ja moniruutuiset. Valkoiset smyygilaudat. Punainen sokkeli. Piharakennus valkoseksi maalattua sileää rappausta, ikkunapuitteet tummaa puuta ja vuorilaudat valkoiset.

JOUSIMIEHENKATU 6 992-2-2003-9

1953

1950-luvun puolitoistakerroksinen harjakattoinen erillispientalo, jossa kaksi sisäänkäyntiä rakennuksen pitkillä sivuilla. Rakennuksen lyhyt pääty sijoittuu kohti katua. Rakennus sijoittuu ympäristössään korkeammalle. Rinnemaasto mahdollistaa katutasoon ja rakennuksen kellariin sijoittuvan autotallin.

MATERIAALIT: Katolla punainen profiilipeltikate. Julkisivut vaaleaksi maalattua rapattua pintaa. Ikkunoiden smyygilaudat ja julkisivun yksityiskohdat tummanruskeita. Ikkunapuitteet ja laudoitetut räystäät valkoiseksi maalatut. Tummanruskeaksi maalattu sokkeli ja kellarikerros.

JOUSIMIEHENKATU 8 992-2-35-12

1962

1960- luvun puolitoistakerroksinen harjakattoinen erillispientalo, jonka lyhyt pääty sijoittuu kohti katua. Rakennus sijoittuu ympäristössään korkeammalle ja mahdollistaa kellarikerroksessa autotallin. Rakennus on massoittelultaan 1950-luvun henkinen, mutta julkisivuilla on hyvin säilyneitä modernistisia yksityiskohtia.

MATERIAALIT: Katolla punainen profiilipeltikate. Julkisivut vaakaverhoiltua viistettyä julkisivupaneelia, oranssinkeltaiseksi maalattu. Ikkunoiden puitteet ja smyygilaudat valkoiseksi maalattuja, ei vuorilautoja. Ikkuna-aukoituksia yhdistää julkisivun sävyyn maalattu julkisulevytys.

JOUSIMIEHENKATU 10 992-2-2003-7

1985

1980-luvun rivitalo, jonka jatkeena on autotalliosa. Asuntojen sisäänkäynneillä on harjakattoiset avokuistit. Rakennus sijoittuu kadun päätteeksi jatkaen rakennusten tietä myötäilevää linjaa.

MATERIAALIT: Vesikatolla tiilikate. Räystäiden päädyt, vesikaton varusteet ja päätykolmio ruskeaksi maalattuja. Julkisivuilla vaalea tiiliverhous ja tummanruskeita paneelikenttiä. Ikkunapuitteet tummat. Sokkeli tummanruskea.

KAURIINKUJA 3 992-2-35-8

1946, 1950

Monimuotoinen yksikerroksinen pientalo, jossa kaksi harjakattoista rakennusta liittyy toiseen rakennukseen pitkällä tasakattoisella osuudella. Toinen rakennuksista kattaa autotallitiloja. Vesikatolla on tornimainen kattolyhty. Rakennuksessa on rakennusajankohdalleen tyypilliset suuret ikkunat. Rakennus sijoittuu tontillaan taaemmas katulinjasta.

MATERIAALIT: Vesikatolla huopakate. Julkisivuilla mm. valkoiseksi maalattua pysty- ja vaakapuuverhousta ja puhtaaksimuurattua punatiiltä. Ikkunat pääasiassa vaaleita puitteiltaan ja tummia yksityiskohdiltaan. Sokkeli tummanruskea.

KAURIINKUJA 4 992-2-2005-1
"TALO PIIRILÄ"

1968

1960-luvulla arkkitehti **Timo Suomalaisen** piirtämä talo hammaslääkärille perheineen, Antti ja Sinikka Piirilälle. Laajassa ja horisontaalisesti levittyvässä L-muotoisessa tasakattoisessa rakennuksessa on ollut etualalla kaksi hammaslääkärin vastaanottohuonetta. Yksityisemmät asuintilat asettuvat suurine ikkunoineen taaemmas tontilla. Etupihalle on rajattu luonnonmukainen ja siisti sisäpiha, jossa on erilliset sisäänkäynnit vastaanotolle ja yksityisiin tiloihin. Asuintilojen huomattavan suuret ikkunat aukeavat tontilla muihin suuntiin ja viereiseen Runebergin puistoon.

Rakennuksessa on tyylikkäitä moderneja arkkitehtonisia piirteitä kuten vapaa ja vaihteleva ikkuna-aukoitus, terävästi nouseva kattolyhty, käytäville kohdistettuja kattoikkunoita, sekä sisennyksiä luova polveileva rakennusmassa. Säilynyt tasakattoisuus luo linjakkaan ja vahvasti vaakasuuntaisen ympäristöönsä sulautuvan rakennusmassan.

Rakennus on ulkoa arvokkaasti alkuperäisenä säilynyt 1960-luvun modernistinen erillispientalo, joka poikkeaa muusta alueen pientalokannasta. Muistuttaa aikakautensa lääkäreiden asuintaloja, joissa on toteutettu tavanomaisista pientaloista poiketen laajoja ja edustusluonteisia eteisaula-, olohuone-, takka- ja kirjastohuoneita. Aikansa tapaan kodin yksityiset tilat (makuuhuoneet, keittiö, aputilat, peseytyminen) ovat sijoiteltu taitavasti sivuun kutsuvieraiden katseilta.

Osana rakennuksen arkkitehtuuria toimii sisäpihan tarkoituksenmukaisesti rajattu piha, ja suurten ikkunoiden tarjoama näkemä luontoon. Ympäröivä suojainen puusto on kasvanut ympärille rakennuksen valmistuttua. Alkuperäisissä piirustuksissa esiintyy sisäpihalle suunniteltu pensasaita sekä vesiaiheeksi "kahluuallas". Rakentuessaan nykyisen puistoalueen kohdalla oli vielä viljeltyä peltoalaa, ja talon takana sijaitsi puinen pientalo.

MATERIAALIT: Vesikaton katemateriaalina luultavasti alkuperäinen 3-kertainen bitumikate ja suojasingeliä. Julkisivumateriaali himmeälasitettu vaaleanharmaa julkisivutiili (Tundra, Kupittaa Oy), jonka vastainen sokkeli on maalattu yhtenevästi vaaleanharmaaksi. Ikkuna- ja oviaukojen kohdalla julkisivuilla tumma yhtenäinen levytys ja tummaksi maalattu sokkelipinta. Ikkunat ja ovet tummia julkisivun sävyyn. Kattoikkunoiden katemateriaali, vesikattoon liittyvät otsakkeet, ikkunoiden yläosat ja piipunsuojus luultavasti kuparia. Runkomateriaalina kalkkihiekkatiili ja vahvistavat teräspylväät.

RUNEBERGINKATU 3 992-32-37-3

1974

1970-luvun yksikerroksinen ja siro erillispientalo. Pohjaltaan suorakaiteen muotoiseen rakennukseen sisältyy autotalli. Sisäänkäynti on sisäpihan puolella. Rakennuksessa on suuret ikkunat kadulle päin. Loivan harjakaton pääty vaakasuuntaisesti umpeen laudoitettu. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan.

MATERIAALIT: Vesikatto sinkittyä peltiä. Julkisivuilla vaaleanharmaa pystypanelointi. Valkoiseksi maalattu päätykolmio. Sirot ja yksinkertaiset vuorilaudat ja räystäät valkoiseksi maalattuja. Harmaa sokkeli.

RUNEBERGINKATU 5 992-32-35-3

1965

1960-luvun yksikerroksinen ja siro erillispientalo, jossa laajennusosa sisäpihan puolella. Rakennuksessa on suuret ikkuna kadulle päin. Loivan harjakaton pääty on vaakasuuntaisesti umpeen laudoitettu. Julkisivun vaakapanelointi on profiililtaan viistetty. Ikkunajako on luultavasti muuttunut alkuperäisestä ja ikkunoiden vuorilaudoitustyyli muuttunut. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan.

MATERIAALIT: Vesikatto saumattua peltiä, punaiseksi maalattu. Julkisivuilla kermanvalkoiseksi maalattu vaakapaneelointi, valkoiseksi maalattu päätykolmio. Valkoiseksi maalatut vuorilaudat ja räystäät. Tumma rapattu sokkeli.

RUNEBERGINKATU 4 992-32-37-4

1941, 1945

1940-luvun puolitoistakerroksinen erillispientalo, jonka sisäänkäynnin kuistiosa on sisäpihan puolella. Vaaleaksi rapatussa rakennuksessa on funkishenkeä, mutta on massoittelultaan perinteisen 1950-luvun talon henkinen. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan. Pihalla on puurakenteinen pieni saman aikainen piharakennus.

MATERIAALIT: Katolla punaiseksi maalattu profiloitu peltikate. Valkoiseksi maalatut räystäänaluset. Julkisivut luonnonvalkoiseksi maalattua rapattua pintaa. Ikkunapuitteet puun sävyiset. Ei vuori- tai pielilautoja, valkoiset smyygilaudat ulottuvat julkisivupinnan tasalle. Sokkeli tummanruskeaksi maalattu. Pulpettikattoinen piharakennus keltaiseksi maalattua pystyrimalaudoitusta valkoisilla yksityiskohdilla.

RUNEBERGINKATU 6 992-32-36-1

1950, 2000

1950-luvun puolitoistakerroksinen erillispientalo, jossa on kaksi sisäänkäyntiä rakennuksen vastakkaisilla nurkilla. Kadunpuoleinen sisäänkäynti on rakennusmassasta sisäänvedetty ja koristepylväin kannatettu. Sisäpihan puolella on harjan lappeen alle asettuva avokuisti. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan. Pihalla on pieniä piharakennuksia.

MATERIAALIT: Katolla punaiseksi maalattu saumattu peltikate. Valkoiseksi maalatut avoräystäät. Julkisivut vaaleanruskeaksi maalattua rapattua pintaa. Ikkunapuitteet ja smyygilaudat valkoiseksi maalatut. Ikkunoiden alareunassa puhtaaksimuurattu tiiliyksityiskohta. Sokkeli ja vesikaton varusteet punaisia.

RUNEBERGINKATU 7 992-2-35-6

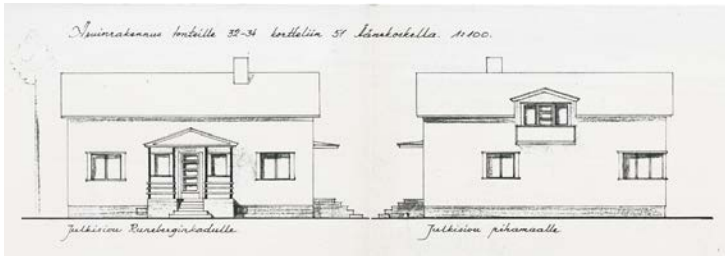
1940, 1900

1940-luvun erillispientalo, jossa on kaksi sisäänkäyntiä. Rakennus on luultavasti rungoltaan vanhempi kuin rakennusvuosi 1940. Suurimmat muutostyöt ovat tehty vuosina 1985-1990. Rakennuksessa on kaksi täyskorkeaa asuinkerrosta ja loiva aumakatto. Erikoisuutena vesikatolla on pihan puolella siro tähtitorni. Molempien rakennusmassasta ulkonevien sisäänkäyntien kuistiosa on pohjaltaan mutterimainen. Siron ikkunakoon ja julkisivun puuyksityiskohtien ansiosta vaikutelma on vanhaa henkivä vaikka julkisivupinnat ovat uusittuja.

Pihan perällä sijaitsee haastattelutiedon mukaan paikalle siirretty osin hirsirakenteinen aittarakennus. Rakennusta on jatkettu pystyrunkoisella autotalliosalla. Pihapiiriin kuuluneen alkuperäisen aittarakennuksen kerrotaan tuhoutuneen tulipalossa.

MATERIAALIT: Katto punaista saumattua peltiä, vesikaton varusteet katon sävyyn. Julkisivuilla vaakasuuntainen puupaneeliverhous, maalattu kermanvalkoinen. Vuori- ja nurkkalaudat ja räystäänaluset valkoiseksi maalattuja. Ikkunoiden vesipellit punaiset. Ulkoverhouksen alaosassa leveä vaakaverhoiltu ja listoitettu koristeosa. Harmaa rapattu sokkeli. Piharakennuksen seinäpinnat punaiseksi maalattua hirttä ja pystyrimalaudoitusta, valkoiset yksityiskohdat.

RUNEBERGINKATU 8 992-2-51-32, -34

1942

1940-luvun muuta rakennuskantaa korkeampi ja laajempi erillispientalo, jossa on korkea harjakattoinen avokuisti kadulle päin. Rakennus asettuu etäämmäs katulinjasta. Rakennus on mittasuhteiltaan julkisen- tai toimitilarakennuksen oloinen. Keskeisesti sijoitellun kuistin ovi on liiketilan oven kaltainen.

Rakennuksessa on säilynyt tunnistettavissa rakennusajankohdan rauhallinen klassismin tyyli. Rakennus on koristeiltaan niukka, mutta kuistin pylväissä on puisia koristereunuksia.

Alkuperäisten piirustusten mukaan rakennus on rakennettu kansakouluntarkastaja Toivo Mäkiselle rakennusmestari Antero Jokisen toimesta. Kansakouluntarkastaja oli valtion virkamies, jonka tehtävänä oli valvoa ja ohjata alueen kansakoulujen koulutoimea. Ensimmäisessä kerroksessa on ollut eteishallista avautuvat laaja työhuone, olohuone ja ruokasali. Kerroksen toisessa päässä on ollut palvelijan huone ja keittiö omalla sisäänkäynnillä rakennuksen päädystä. Makuuhuone ja lastenhuone on sijoittunut toiseen kerrokseen.

Rakennuksen molemmat sisäänkäynnin ovet ovat alkuperäisten piirustusten mukaan olleet 4-5 lasiset.

MATERIAALIT: Katto aaltopeltikatetta. Julkisivut rimalaudoitettuja ja vaalenruskeaksi maalattuja. Vuorilaudat, räystäät ja pylväsaiheet ovat valkoiseksi maalattuja, ikkunapuitteet ruskeat. Sokkeli ja perustustapa betonia.

Vuoden 1950 ilmakuvasta näkee, että rakennuksen etualalla on ollut muista pihapiireistä poikkeavasti istutettu kaari ja arvokkaasti rajattu sisäänkäyntiväylä. Tuolloin Runeberginkatu on jatkunut rakennuksen kohdalla suoraan. Nykyisin rakennus sijoittuu Runeberginkadun mutkaan.

RUNEBERGINKATU 10 992-2-2004-9

2002

2000-luvun harjakattoinen erilispientalo, jonka sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Kadunpuoleisella julkisivulla on muunnetun vesikaton lappeen alle asettuva ikkunaerkkeri. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan. Pihalla rakennuksesta erillinen autokatos.

MATERIAALIT: Katolla tummanharmaa profiilipeltikate. Vesikaton varusteet katon sävyyn. Ulkoverhous jaettu vaaka- ja pystyosaan. Yläosan vaaka- ja alaosan pystypuupaneeli vaaleansiniseksi maalattua. Valkoiseksi maalatut räystäät ja vuorilaudat. Tummanharmaat vesipellit ja sirotepintainen sokkeli.

RUNEBERGINKATU 11 992-2-2005-2

1979

1980-luvun tiiliverhoiltu erillispientalo, joka on pohjaltaan L-muotoinen. Harjakattoisen rakennukseen sisältyy autotalli/-suoja. Rakennus sisäänkäyntineen sijoittuu etäämmäs katulinjasta.

MATERIAALIT: Katto saumattua peltiä, sinkitty. Julkisivuilla tummanruskeaksi maalattua vaakapaneelointia ja puhtaaksimuurattua tiiliverhousta. Ikkunapuitteet, vesipellit ja sokkeli tummanruskeita.

RUNEBERGINKATU 12 992-2-36-8

1980

1980-luvun erillispientalo, jonka sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan. Harjakattoisessa ja sirossa on erillinen autosuoja. Rakennuksen paikalla on aiemmin sijainnut toinen pientalo.

MATERIAALIT: Vesikatolla tumma aaltopeltikate. Vesikaton varusteeet katon sävyyn. Julkisivuilla tummansiniseksi maalattu vaaka- ja pystyverhous. Ikkunapuitteet ja smyygilaudat tummanruskeat. Tummanruskea sokkeli.

RUNEBERGINKATU 13 992-2-2005-3

1965

1960-luvun tiili- ja puuverhoiltu erillispientalo, jossa on loiva harjakatto. Rakennuksen sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan. Pihalla on erillinen autokatos.

MATERIAALIT: Vesikatolla profiloitu peltikate. Lyhyet julkisivut valkoista puhtaaksimuurattua tiiltä. Päätykolmio on umpeen laudoitettua ja vaaleanruskeaksi maalattua pystypuuverhousta. Pitkät julkisivut punaiseksi maalattua pystypanelointia. Ikkunapuitteet ja smyygilaudat valkoiseksi maalattuja. Kadulle suuntaavat ikkunat yhdistyvät valkoisilla julkisivupaneelikentillä.

RUNEBERGINKATU 14 992-2004-7

1988

1980-luvun puuverhoiltu paritalo, jossa on loiva harjakatto. Omakotitaloa muistuttavassa rakennusmassassa on keskeisesti aseteltu vesikaton muunnetun lappeen alle asettuva huoneistokohtainen varastotila. Rakennuksen sisäänkäynnit ovat kadun puolella. Rakennuksen paikalla on aiemmin sijainnut toinen pientalo.

MATERIAALIT: Vesikatolla profiloitu peltikate. Julkisivuverhous vaaleansiniseksi maalattua vaakapanelointia, ikkunoiden kohdalla valkoiseksi maalattu pystypanelointi. Ikkunapuitteet, vesipellit, ovet ja sokkeli tummanruskeita.

RUNEBERGINKATU 15 992-402-1-69

1932, 1998

Pukkimäelle tyypillinen ja hyvin alkuperäisen kaltaisena säilynyt 1930-luvun puurakenteinen puolitoistakerroksinen asuinpientalo. Nelihuoneinen ympärikierrettävä pohja, jonka keskelle on sijoittunut tulisijat ja hormit. Jokaisella katujulkisivulla on kaksi huomattavan suurta 4-lasista alkuperäistä puuikkunaa, jossa on alkuperäiset väreilevät vetolasi-ikkunalasit. Ullakkokerroksessa myös suuret ikkunat, sekä alkupeärisestä saumapeltikatosta nouseva kattoikkuna. Julkisivussa klassistisia puisia yksityiskohtia ja maalattuja korostuksia. Rakennusta on korjattu maltillisesti ja huomaamattomasti säilyttäen alkuperäisen koristeaiheiden ja paneeliverhouksen olemuksen. Noppamaisessa rakennuksessa on lyhyet räystäät ja terävä kattokulma. Vesikaton lappeet kääntyvät pieniksi kissanpenkeiksi ja kulmapilasterin päätteeksi. Kattomuodossa sisäpihalla on keskeisesti asettuva poikkipääty.

Sisäpihan puolella pieni-ikkunainen puolitoistakerroksinen kuisti, johon sijoittuu portaat ullakkohuoneeseen. Kuistin molemmin puolin on kaksi samankaltaista sisäänkäyntiä mahdollistaen yläkerran vuokraamisen toiselle asukkaalle. Puutarhamainen pensailla ja perinnelajeilla rajattu piha, jonka keskiössä on omenapuu. Pihan perällä on arviolta rakennusajankohdan aikainen talousrakennus.

MATERIAALIT: Vesikatolla alkuperäinen sinkitty saumapeltikate. Ulkoverhouspaneli vaakasuuntainen ja ullakkokerroksessa pysty, maalattu vaaleanvihreäksi. Nurkkalaudat tai oikeastaan pilasterit, räystäiden sivut, ikkunanpielilaudat ja ikkunapuitteet valkoiseksi maalattuja. Rakennusmuotoa koristavat räystäiden aluset ja ikkunoiden karmit sirosti tummanpunaiseksi maalattuja. Lautaverhoilu jatkuu maanpinnan tuntumaan, uhrilauta maalttu julkisivun sävyyn. Rakennuksella luultavasti luonnonkivi- tai nurkkakiviperustus ja tuulettuva alapohja.

Pihan talousrakennus, jonka ovet on laudoitettu kalanruotomallilla.

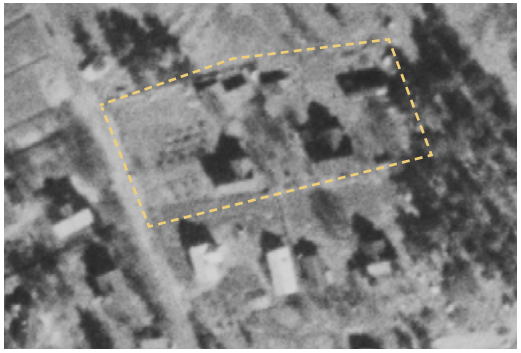
VESIMIEHENKATU 7 992-402-1-69

1940, 1954

Pukkimäelle tyypillinen pienempi 1930-luvun puurakenteinen alkuperäiseltä pohjaltaan kaksihuoneinen asuinpientalo, jonka pihan puolella on kuistiosa. Rakennusta on laajennettu poikkipäädyn kuistin sivuosilla ja uudella tuulikaapilla sisäpihan puolella. Pihan perälle sijoittuu kaksi talousrakennusta, joista taaempi on talon rakentamisen aikainen. Vanhemman talousrakennuksen ovien yläpuolella on ruutuikkunat. Piha on ollut rajattu punaiseksi maalatulla puuaidalla.

Rakennus on pieni ja monimuotoinen, ja muodostaa pienen maalasihenkisen osa-aluekokokonaisuuden viereisen Runeberginkatu 15:sta kanssa. Puutalot asettuvat riviin Runeberginkadun varrelle lähelle hiekkapintaista katua. Sisäänkäynnit ovat pihan puolella. Rakennusten kokoon nähden tilavat piha-alueet ovat reunoiltaan puustoisia, istutettuja tai niittynä. Alueenosaa määrittävä vanha rakennuspari muodostaa mielenkiintoisen kaupunkitilan osan muutoin uudemman ja muuttuneen rakennuskannan keskellä.

MATERIAALIT: Katemateriaali vihreäksi maalattua saumattua peltiä. Julkisivuilla pystysuuntainen keltaiseksi maalattu rimalaudoitus. Ikkunat puitteiltaan valkoiseksi maalattuja alkuperäisiä puuikkunoita.

Säilyneet pientalot vuoden 1950 ilmakuvassa. Rakennusten edustalla ei kulkenut tietä, ja puutalot olivat osa laajempaa pientalokokonaisuutta. Kuva: Paikkatietoikkuna

VESIMIEHENKATU 3 992-2-2004-6

1931, 1950

1930-luvun pientalo puolitoistakerroksinen ja harjakattoinen, jota on uusittu julkisivun osalta. Vesikatolla on katosta nouseva kattolyhty. Rakennuksen sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Rakennus on ajoitukseltaan luonteva osa läheistä Ritasten talojen kokonaisuutta, mutta on ulkomuodoltaan uuden rakennuksen oloinen. Luonnonkiviperusta ja ikkunajaotus kertovat rakennuksen iästä. Pihan taka-alalle sijoittuu pulpettikattoinen talousrakennus. Rakennus sijoittuu kadun varteen pitkältä sivultaan.

MATERIAALIT: Vesikatto punaiseksi maalattua aaltopeltikatetta. Vesikaton varusteet katon sävyyn. Julkisivut vaalean keltaiseksi maalattua pystypanelointia. Valkoiseksi maalatut ikkunat mahdollisesti alkuperäiset. Sokkelilevytyksessä (harmaa) on jätetty näkyviin alkuperäinen korkea luonnonkiviperustus.

VESIMIEHENKATU 4 992-2-2008-4

1986, 1986

1980-luvun rivitalo, jossa asuntojen suuntaiset harjakatot. Asuntojen sisäänkäynnit ovat kadun puolelta. Autokatos sijoittuu takapihan puolelle.

MATERIAALIT: Vesikatto tummaa huopakatetta. Julkisivuverhous vaaka- ja pystysuuntaista paneliverhousta. Julkisivun ensimmäinen kerros harmaaksi maalattu, yläosa vaaleanharmaa. Ikkunapuitteet tummanruskeat. Räystäät ja kuistirakenteet vaaleaksi maalattuja. Tummanharmaa sokkeli.

VESIMIEHENKATU 8 992-2-2008-6

1950, 1950

1940-luvun puolitoistakerroksinen ja harjakattoinen erillispientalo. Rakennuksen sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Rakennus sijoittuu kadun varteen lyhyeltä sivultaan, ja kuistiosa asettuu sen vierelle.

MATERIAALIT: Vesikatolla musta profiilipeltikate. Julkisivu keltaiseksi maalattua pystysuuntaista rimalaudoitusta. Räystäät, ikkunat ja nurkkalaudat valkoiseksi maalattuja. Ruskea sokkeli.

VESIMIEHENKATU 10 992-2-2008-7

1951

1940-luvun puolitoistakerroksinen ja harjakattoinen erillispientalo. Rakennuksen sisäänkäynti sijoittuu sisäpihan puolelle. Rakennus sijoittuu kadun varteen lyhyeltä sivultaan. Takapihalle sijoittuu saman ikäinen talousrakennus.

MATERIAALIT: Vesikatolla mustaksi maalattu saumattu peltikate, vesikaton varusteet katon sävyyn. Julkisivut vaaleanruskeaa rappauspintaa. Ikkunat ja smyygilaudat valkoiset. Ruskeaksi maalattu sokkeli. Talousrakennus keltaiseksi maalattua rimalaudoitusta. Yksityiskohdat punaiseksi maalattuja.

VESIMIEHENKATU 9A 992-2-2006-2

1998

1990-luvun harjakattoinen rivitalo autokatoksineen. Rivitalot muodostavat viihtyisän ja uudemman asuinaluekokonaisuuden alueen pohjoislaidalla.

MATERIAALIT: Katto punaiseksi maalattua saumattua peltiä. Julkisivuilla vaaka- ja pystypuupanelointia, vihreäksi maalattu. Ikkunat, ovet ja puiset yksityiskohdat valkoisia. Sokkeli harmaa.

VESIMIEHENKATU 11 992-2-2006-1

2004

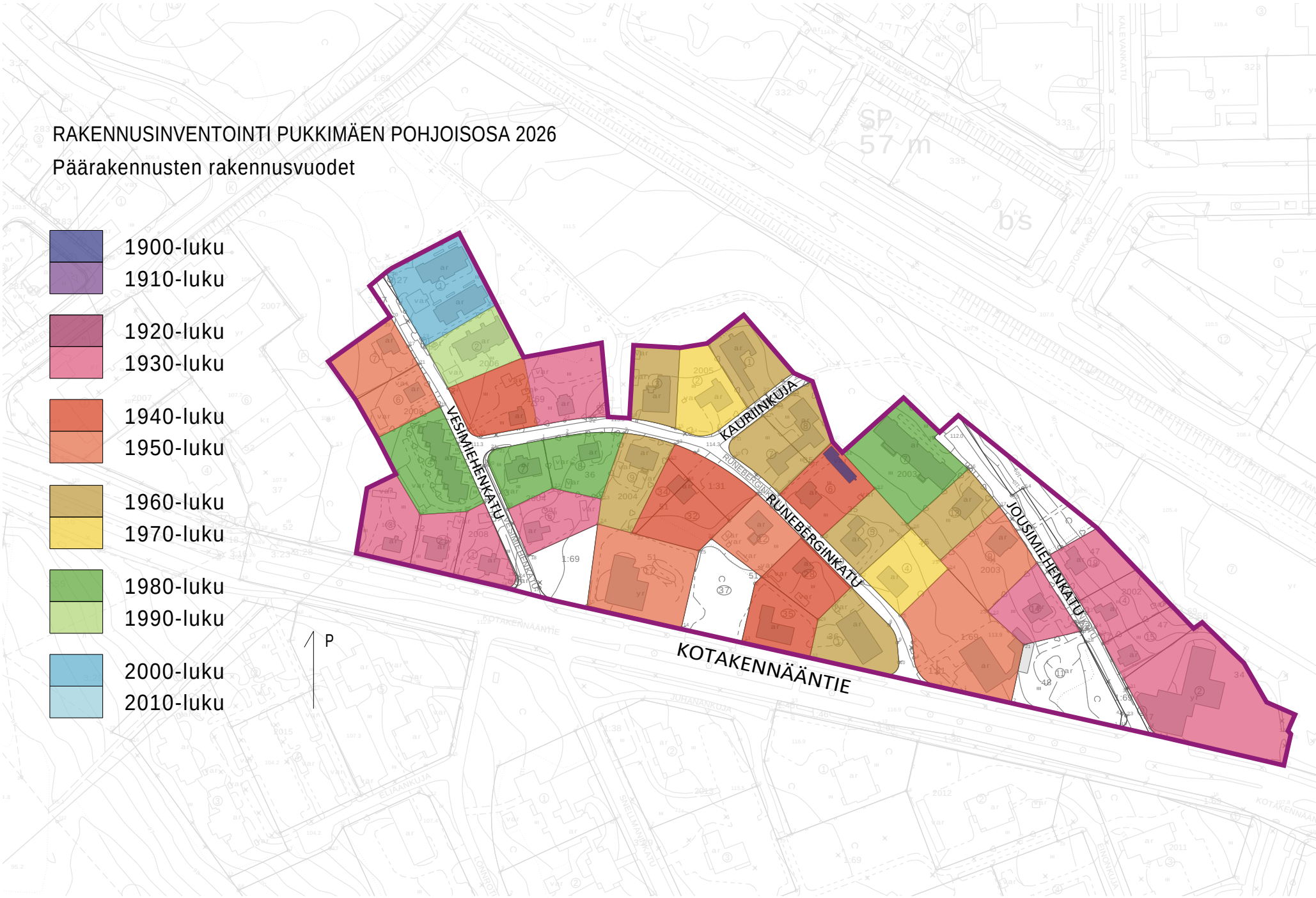
2000-luvun harjakattoinen rivitalot autokatoksineen. Tiiviisti rakentuneelle tontille sijoittuu kaksi vaaleaksi maalattua puuverhoiltua rivitaloa. Rivitalot muodostavat viihtyisän ja uudemman asuinaluekokonaisuuden alueen pohjoislaidalla.

MATERIAALIT: Katto punaiseksi maalattua saumattua peltiä. Julkisivuilla vaaka- ja pystypuupanelointia, luonnonvalkoiseksi maalattu. Ikkunat, ovet ja puiset yksityiskohdat valkoisia. Sokkeli tummanharmaa.

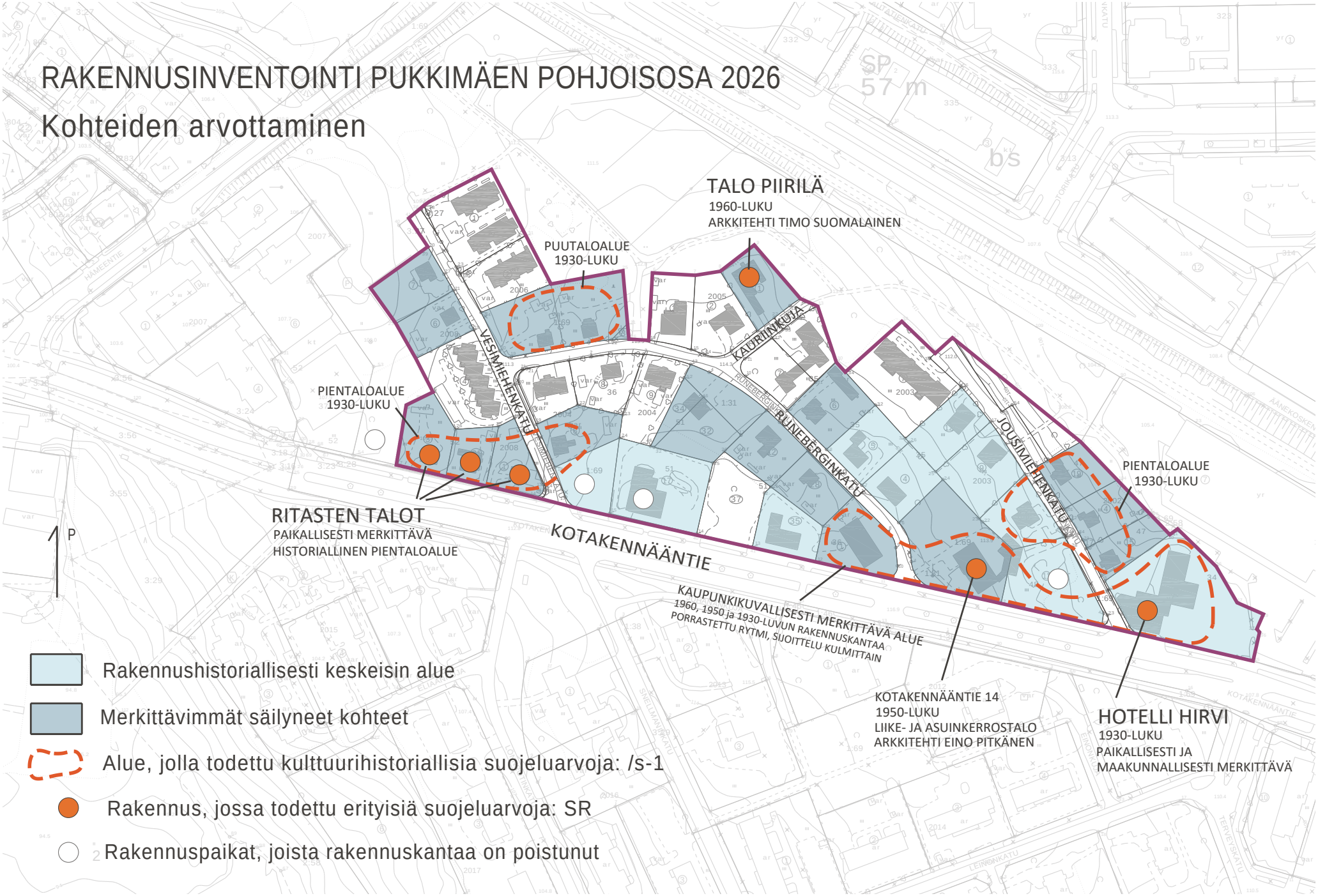
RAKENNUSINVENTOINTI PUKKIMÄEN POHJOISOSA 2026

Päärakennusten rakennusvuodet

RAKENNUSINVENTOINTI PUKKIMÄEN POHJOISOSA 2026

Kohteiden arvottaminen

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS
Vuorovaikutusraportti 14.9.2026

Vireilletulo ja OAS:	KH 25.6.2012 § 197	kuulutus 6.7.2012
Luonnos nähtävillä:	KH 16.12.2013 § 400	7.1.2014 – 31.1.2014
Ehdotus nähtävillä:	KH 14.9.2026	__.__. - __.__.2026
Hyväksyminen KH:		

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta 3

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit 3

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) 4

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus 4

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute 4

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet 5

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet 13

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus 19

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute 19

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet 19

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet 19

Yhteystiedot

Kaavan laatija:
Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
puh. 040 717 7479
nina.marjoniemi@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Carita Kosonen
puh. 0400 115 241
carita.kosonen@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus
puh. 0400 115 240
vilhelmiina.schroderus@aanekoski.fi

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan 2022-2024. Alkuperäinen asemakaavahanke käynnistettiin kaupunginhallituksen päätöksellä 25.6.2012 § 197. Kaavahanke kuulutettiin vireille 6.7.2012 päivätyllä kuulutuksella. Kaupungin ilmoitustaulun lisäksi kaavan vireilletulosta ilmoitettiin Sisä-Suomen lehdessä 10.7.2012 ja Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS-lehdessä 18.7.2012.

Kaikista kaavatyön vaiheista on tiedotettu Äänekosken kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä ilmoituslehdissä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty MRL 62 §:n ja MRL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 6.7.2012 alkaen kaavan laadinnan ajan kaupungintalolla ja kaupungin verkkosivuilla. OAS:sta ei saatu palautetta eikä lausuntoja.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (MRL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 16.12.2013 § 400 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla 7.1.-31.1.2014 välisen ajan (MRL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä 4 lausuntoa ja 14 mielipidettä.

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos* omaksi hankkeekseen ja asetettiin kaavaehdotusaineisto nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä 16.3.2015 § 68. Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2015 § 44. Kaavahanke käsitteli S-Marketin, Hotelli Hirven sekä Jousimiehenkadun ja Kotakennääntien kulmatonttia ja tontteihin liittyvää Jousimiehenkadun katualuetta. Asemakaava on lainvoimainen.

Alkuperäisestä asemakaava-alueesta eriytettiin *Pukkimäen korttelin 2007 asemakaavan muutos* kaupunginhallituksen päätöksellä 22.8.2022 § 213 ja kaavaehdotusaineisto asetettiin nähtäville. Asemakaava hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 10.10.2022 § 252. Asemakaava on lainvoimainen.

Alkuperäisen asemakaava-alueen viimeinen osa valmistui ehdotusvaiheeseen. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan __.__.2026 § __ asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus oli virallisesti nähtävillä __.__. - __.__.2026 välisen ajan kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla. Ehdotuksesta saatiin yhteensä __ muistutusta ja __ lausuntoa.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2027 pitämässään kokouksessa (__ §).

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit

MRL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää. Kaavoituksen edetessä selviää, onko tarpeen järjestää MRA 26 § mukaista viranomaisneuvottelua ehdotusaineiston nähtävilläolon jälkeen.

Hanketta on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Ehdotusvaiheessa keskustelua käytiin erityisesti alueen liikenteellisten ratkaisujen osalta koskien alueelle muodostuvia kerrostalotontteja. Kaupunkirakenteen kanssa käytyjen palaverien yhteydessä päädyttiin ratkaisuun, jossa kerrostalotonttien kulku järjestettäisiin suoraan Kotakennääntieltä yhdellä yhteisellä tonttiliittymällä. Ratkaisuun päädyttiin työpalaverissa 11.5.2026, sillä se vähentää nykyisten tonttiliittymien määrää Kotakennääntielle nykyisestä sallitusta määrästä (3 kpl) ja ohjaa kerrostaloasukkaiden tonttiliikennettä pois pientaloasutuksen joukosta. Ratkaisu on myös t esille nousseista vaihtoehdoista kustannustehokkain ja mahdollistaa tonttien myyntiin saattamisen tarvittaessa lyhyelläkin aikataululla. Työpalaverista ei laadittu muistiota.

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoshankkeesta laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) kaavan vireilletulon yhteydessä. OAS on nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin kotisivuilla ja sitä täydennetään kaavoituksen edetessä (MRL 62 §, MRL 63§, nykyisin alueidenkäyttölaki AKL). Kaavan vireilletulosta ilmoitettiin kaupungin ilmoitustaululla 6.7.2012 ja ilmoituslehdissä 10.7.2012 (Sisä-Suomen lehti) sekä 18.7.2012 (Äänekosken kaupunkisanomat ÄKS). OAS:sta ei saatu palautetta eikä lausuntoja.

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 7.1. – 31.1.2014 väliseksi ajaksi kaupungintalolle ja kaupungin kotisivuille. Luonnoksen nähtävillä olosta ilmoitettiin kaupungin ilmoitustaululla 7.1.2014 sekä ilmoituslehdissä (Sisä-Suomen lehti 3.1.2014 ja Kaupunkisanomat ÄKS 8.1.2024). Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Äänekosken Energia Oy:ltä, Äänekosken kaupungin tekniseltä lautakunnalta, ympäristölautakunnalta sekä vapaa-aikalautakunnalta. Ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia informoitiin kaava-aineiston nähtäville asettamisesta kirjeitse.

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute

Määräaikaan mennessä saatiin 4 lausuntoa. Kirjallisia mielipiteitä saapui 14 kpl. Tulleisiin lausuntoihin ja mielipiteisiin on laadittu kaavoittajan vastine.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1; Keski-Suomen ELY-keskus, 5.3.2014

Lausunto 2; Keski-Suomen museo, 31.1.2014

Lausunto 3; Ympäristölautakunta 22.1.2014

Lausunto 4; Tekninen lautakunta, 15.1.2014

Saapuneet mielipiteet:

Mielipide 1, 12.2.2014, kannanotto, 45 nimeä

Mielipide 2, 16.1.2014

Mielipide 3, 21.1.2014

Mielipide 4, 23.1.2014 & 29.1.2014

Mielipide 5, 30.1.2014

Mielipide 6, 30.1.2014

Mielipide 7, 30.1.2014

Mielipide 8, 31.1.2014

Mielipide 9, 31.1.2014

Mielipide 10, 30.1.2014

Mielipide 11, 31.1.2014

Mielipide 12, 31.1.2014

Mielipide 13, 31.1.2014

Mielipide 14, 31.1.2014

Seuraavissa luvuissa on käsitelty luonnosvaiheessa saadut lausunnot ja mielipiteet. Luku 4.2 (sivut 5-12) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luku 4.3 (sivut 13 - 18) sisältää lyhennelmät tulleista mielipiteistä ja niihin laaditut vastineet.

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Keski-Suomi

3.3.2014 KESELY/6/07.01/2014

Äänekosken kaupunginhallitus
PL 24
44101 ÄÄNEKOSKI

Äänekosken kaupunginhallitus
Saap. 5./3. 2014 Ark.merk. .....
DN:o 1147/00803/14
Käsitelty ...../..... 20..... §...../.....

Viite
Äänekosken kaupungin lausuntopyyntö 3.1.2014.

Asia
LAUSUNTO ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN 16.12.2013 PÄIVÄTYSTÄ PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA ASEMAKAAVALUONNOKSESTA. ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI.

Kopio 5.3.2014
O. Kinnunen

Lo Alkuper. ark/LK

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne - ja ympäristökeskus on tutustunut kyseiseen asemakaavaluonnokseen ja toteaa siitä sen käyttöön toimitettujen asiakirjojen perusteella lausuntonaan mm. seuraavaa:

Ottaen huomioon Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa nyt kaavoitettavalta alueelta esiintuodut kohteet sekä nyt kyseessä olevan asemakaavaluonnoksen sr -merkintätilanteen (suojeltava rakennus) poikkeavuus nähtävillä olleen Äänekoski 2020 osayleiskaavaluonnoksen vastaavasta merkintätilanteesta, tulee vielä selvittää tarkemmin kaavoitettavalle alueelle sijoittuvien, arvokkaaksi katsottujen rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden suojelutarpeita ja perustella sitten asemakaavassa osoitettavaksi aiottu suojelukohdetilanne.

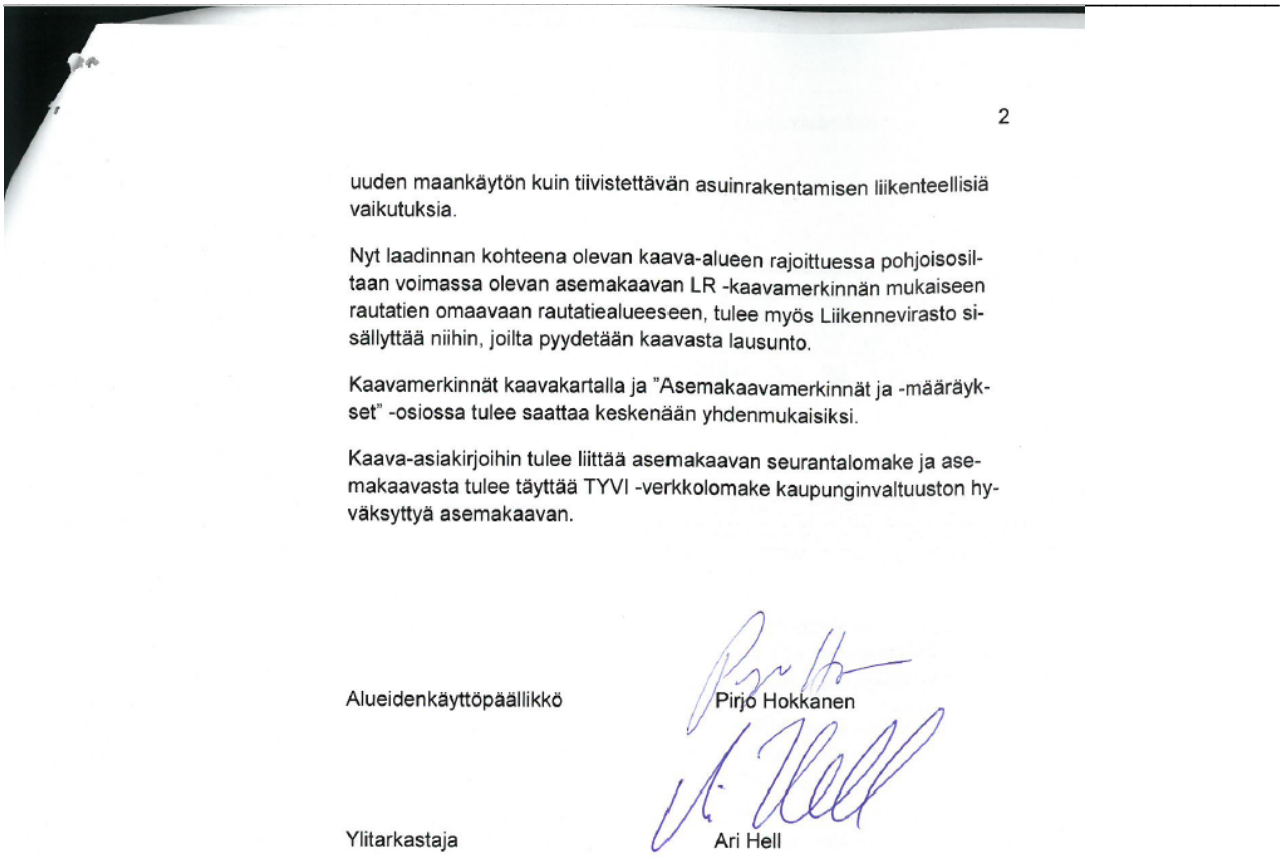
Ottaen huomioon, että nyt laadinnan kohteena oleva kaava liittyy kiinteästi Äänekosken keskustaan suuntautuvan merkittävän pääsisääntuloväylän yhteyteen, tulisi kaava-asiakirjoihin sisällyttää suunnitellun kaavaratkaisun kaupunkikuvallisten vaikutusten arviointiin liittyvänä myös pääsisääntuloväylän osalta havainnekuvallista tarkastelua.

Kaavaselostusluonnokseen ei ole sisällytetty kuvausta alueen luontosuhteista, erityisesti kasvillisuudesta, lukuun ottamatta maisemallisesti arvokkaiden mäntyjen esilletuomista. Alueen luontoarvojen kuvauksen puuttumisen vuoksi ei ole edellytyksiä ottaa kantaa laadittavan kaavan luontovaikutuksiin.

Laadittavassa kaavassa on osoitettu maaperän tietojärjestelmään sisältyvä kohde (pilaantunut maa-alue) saa -kaavamerkinnällä. Kaavaselostukseen tulee sisällyttää selvitystä kyseisestä pilaantuneesta maa-aluekohteesta mahdollisine kunnostustarpeineen.

Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida myös nykyisestä toteutuneesta maankäyttötilanteesta poikkeavaksi osoitettavan muun

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Kutsunumero 0295 024 500 Cygnaeuksenkatu 1
www.ely-keskus.fi/keski-suomi PL 250, 40101 Jyväskylä

2

uuden maankäytön kuin tiivistettävän asuinrakentamisen liikenteellisiä vaikutuksia.

Nyt laadinnan kohteena olevan kaava-alueen rajoittuessa pohjoisosiltaan voimassa olevan asemakaavan LR -kaavamerkinnän mukaiseen rautatien omaavaan rautatiealueeseen, tulee myös Liikennevirasto sisällyttää niihin, joilta pyydetään kaavasta lausunto.

Kaavamerkinnät kaavakartalla ja "Asemakaavamerkinnät ja -määräykset" -osiossa tulee saattaa keskenään yhdenmukaisiksi.

Kaava-asiakirjoihin tulee liittää asemakaavan seurantalomake ja asemakaavasta tulee täyttää TYVI -verkkolomake kaupunginvaltuuston hyväksyttyä asemakaavan.

Alueidenkäyttöpäällikkö Pirjo Hokkanen

Ylitarkastaja Ari Hell

Tiivistelmä lausunnosta 1	Vastine
Ottaen huomioon Äänekosken rakennuskulttuurin täydennysinventoinnissa esiintuodut kohteet sekä nyt kyseessä olevan asemakaavaluonnoksen sr –merkintätilanteen poikkeavuus Äänekoski 2020 osayleiskaavaluonnoksen vastaavasta merkintätilanteesta, tulee vielä selvittää tarkemmin kaavoitettavalle alueelle sijoittuvien, arvokkaaksi katsottujen rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden suojelutarpeita ja perustella sitten asemakaavassa osoitettavaksi aiottu suojelukohdetilanne.	*Äänekoski 2030 osayleiskaava* sai lainvoiman heinäkuussa 2017. Kaavaselostusta on täydennetty arvokkaaksi katsottujen rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osalta. Asemakaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä suunnittelualueelle tehtiin rakennusinventointi vuonna 2026. Inventoinnissa tarkasteltiin tarkemmin alueen rakennushistoriallisia arvoja. Kaavaehdotuksen selostuksessa on arviointia suunnittelualueelle sijoittuvien, arvokkaaksi katsottujen rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden suojelutarpeita ja osoitettu kaavakartalla suojelumerkinnät arvioinnin perusteella. Yleiskaavassa Ritasten talot on osoitettu *suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö* -merkinnällä. Asemakaavaehdotuksessa Ritasten talojen ympäristöön osoitetaan alueellinen suojelumääräys; *s- 12: Suojeltava alueen osa. Alueella olevien rakennusten ja piha-alueiden kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliselta kannalta arvokkaat ominaispiirteet* tulee *säilyttää*.

	Uudisrakentamisen yhteydessä ja julkisivukorjauksia tehtäessä tulee käyttää alueen ympäristön luonteeseen soveltuvia materiaaleja. Uudisrakentaminen tulee sovittaa olemassa olevaan rakennuskantaan. Rakennukseen tehdyistä muutoksista huolimatta erityispiirteiltään autenttinen ja kaupunkikuvassa huomattavin Ritasten taloista osoitetaan lisäksi suojeltavaksi sr-8-merkinnällä.
Laadittava kaava liittyy kiinteästi Äänekosken keskustaan suuntautuvan merkittävän pääsisääntuloväylän yhteyteen. Kaava-asiakirjoihin tulisi sisällyttää kaavaratkaisun kaupunkikuvallisten vaikutusten arviointiin liittyvänä myös pääsisääntuloväylän osalta havainnekuvallista tarkastelua.	Täydennetään kaavaselostukseen havainnekuvia aluetta koskevista muutoksista.
Kaavaselostuksessa ei ole kuvausta alueen luontosuhteista, erityisesti kasvillisuudesta, lukuun ottamatta maisemallisesti arvokkaiden mäntyjen esilletuomista. Alueen luontoarvojen kuvauksen puuttumisen vuoksi ei ole edellytyksiä ottaa kantaa laadittavan kaavan luontovaikutuksiin.	Luontoselvitys on valmistunut kesällä 2017. Lisätään kaavaselostukseen luontoselvityksen tuloksia ja selvitys kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteeksi.
Kaavassa on osoitettu maaperän tietojärjestelmään sisältyvä kohde (pilaantunut maa-alue) saa –merkinnällä. Kaavaselostukseen tulee sisällyttää selvitystä kyseisestä pilaantuneesta maa-aluekohteesta mahdollisine kunnostustarpeineen.	saa -merkintä oli mukana kaavaluonnoksessa. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen osa kaavasta erotettiin omaksi kaavahankkeeksi, *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos*, jonka alueelle saa-merkintä sijoittui. Tältä osin lausunnossa esitettyä ei ole tarpeen huomioida Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksessa.
Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida myös nykyisestä toteutuneesta maankäyttötilanteesta poikkeavaksi osoitettavan muun uuden maankäytön kuin tiivistettävän asuinrakentamisen liikenteellisiä vaikutuksia.	Täydennetään kaavaselostuksen kaavan liikenteellisten vaikutusten arviointia. Muutoksen vaikutuksia liikenteeseen on tarkasteltu pääosin asumisen tiivistämisen osalta Pukkimäen pohjoisosan asemakaavassa. Liikekortteleiden liikenteelliset ratkaisut ovat suurimmaksi osaksi arvioitu aiemmin tästä hankkeesta erotuissa kaavahankkeissa.
Kaava-alueen rajoittuessa pohjoisosiltaan voimassa olevan asemakaavan rautatiealueeseen (LR) tulee liikennevirastolta pyytää kaavasta lausunto.	Lähetetään kaavaehdotusaineistosta lausuntopyyntö Väylävirastolle (ent. liikennevirasto).
Kaavamerkinnät kaavakartalla ja ”Asemakaava-merkinnät ja -määräykset” –osiossa tulee saattaa keskenään yhdenmukaisiksi.	Tarkistetaan asemakaavamerkinnät ja -määräykset kaavakartalla ja määräysosiossa yhdenmukaisiksi.
Kaava-asiakirjoihin tulee liittää asemakaavan seurantalomake.	Lisätään asemakaavan seurantalomake kaavaselostuksen liitteeksi.

Kopio lausunnosta 2

KESKI-SUOMEN MUSEO

29.1.2014

Äänekosken kaupunginhallitus
Saap. 31/1/2014 Ark.merk. .....
DN:o 440/100203 20.12.
Käsitelty ...../..... 20..... §...../.....

Äänekosken kaupunginhallitus

PL 24

44101 ÄÄNEKOSKI

Lausuntopyyntö 3.1.2014

LAUSUNTO ÄÄNEKOSKEN PUKKIMÄEN POHJOISOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN LUONNOKSESTA

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö asemakaavan muuttamisesta Äänekosken keskustan sisääntulokadun Kotakennääntien ja Äänekoskentien välisillä korttelialueilla kaupunkikuvan historiallisten kerrostuminen säilymisen turvaamiseksi, keskustaasumisen tiivistämiseksi ja vanhentuneiden kaavamääräysten tarkistamiseksi. Asemakaava koskee siis Pukkimäen pohjoisosaa sisääntulokadun toisella puolella. Alueelle sijoittuu nykyisin vähittäiskaupan suuryksikkö pysäköintialueineen, pienkerrostaloja liiketiloineen sekä pientaloaluetta ja puistoja. Asemakaavan luonnoksessa on suojeltu yksi omakotitalo (yksi Ritasten kolmen omakotitalon ryhmästä) ja lisäksi maakunnallisesti arvokkaan Hotelli Hirven korttelialueella 2002-10 on arvorakennuksen ja sen kulttuuriympäristön säilymistä edistävä merkintä (KL-4).

Pukkimäen pohjoisosan alueella on tehty rakennusinventointi 2006, mutta tiedot ovat osittain vanhentuneet. Keski-Suomen museon projektitutkijat selvittävät keväällä 2014 Äänekosken keskustan modernin rakennusperinnön arvokohteet ja rakennetut ympäristöt osana maakunnallista kolmivuotista inventointihanketta. 12.12.2013 tehdyllä kartoituskierroksella kaava-alueelta on löydettävissä rakennusperintöä, jonka arvot tulee selvittää. Erityisesti tullaan tarkastelemaan Kotakennääntien varren pienet aikakautensa asussa ulkoasultaan hyvin säilyneet liike- ja asuinkerrostalot (mm. nuorisotalo) ja pientaloalueiden historiallisesti mielenkiintoiset yhtenäiset rakennusryhmät ja alueelliset ominaispiirteet. Keski-Suomen museo esittää, että inventoinnin tulokset otetaan huomioon kaavaluonnosta ehdotusvaiheeseen muokattaessa.

Olemassa oleva kaavaluonnos antaa hyvät lähtökohdat kaavan hiomiseksi lisäaineistojen pohjalta. Keski-Suomen museon mielestä suojeltavaksi merkityn Ritasten yhden omakotitalon lisäksi tulisi tutkia mahdollisuudet suojella kaikki kolme Kotakennääntien varrelle

Jyväskylän kaupunki

Toimisto Vapaudenkatu 28, 1. krs
Puhelin 014 266 4349
keski-suomenmuseo.toimisto@jkl.fi
Näyttelyt Alvar Aallon katu 7
Puhelin 014 266 4346
PL 634, 40101 Jyväskylä
www.jyvaskyla.fi/keskisuomenmuseo

rinnakkain sijoittuvat omakotitalot, vaikka osaa rakennuksista onkin muuttaen peruskorjattu. Ryhmän maisemallinen rakennushistoriallinen merkitys tulisi turvata asemaakaavaa laadittaessa. Kaavamerkintä KL-4 kuuluu seuraavasti: "Hotellirakennusten korttelialue. Kaupunkikuvan kannalta arvokkaan rakennuksen ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Alueelle saa sijoittua polttoaineen jakeluaseman." Kyseinen kaavamerkintä ottaa huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokkaan hotellirakennuksen ominaispiirteiden vaalimisen, mutta ei turvaa rakennuksen säilymistä. Rakennuksella tulisi olla myös sr-merkintä: suojeltava rakennus.

Muilta osin Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen rakennetun kulttuuriympäristön eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

KESKI-SUOMEN MUSEO

Heli-Maija Voutilainen
vs. museotoimenjohtaja

Päivi Andersson
amanuenssi / rakennustutkimus

Tiivistelmä lausunnosta 2	Vastine
Pukkimäen pohjoisosan alueella on tehty rakennusinventointi 2006, mutta tiedot ovat osittain vanhentuneet. Keski-Suomen museo selvittää keväällä 2014 Äänekosken keskustan modernin rakennusperinnön arvokohteet ja rakennetut ympäristöt osana maakunnallista kolmivuotista inventointihanketta. Kaava-alueelta on löydettävissä rakennusperintöä, jonka arvot tulee selvittää. Keski-Suomen museo esittää, että inventoinnin tulokset otetaan huomioon ehdotusvaiheessa.	Modernin rakennusperinnön inventointi vuonna 2014 sisälsi Pukkimäen suunnittelualueelta Hotelli Hirvi -kohteen, joka sijoittuu luonnosvaiheen jälkeen erotettuun, vuonna 2015 hyväksyttyyn kaavahankkeeseen. Muutoin laadittuun inventointiin ei sisälly nyt ehdotusvaiheeseen valmisteltavalta suunnittelualueen osalta yhtään valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävää kohdetta.
Suojeltavaksi merkityn Ritasten yhden omakotitalon lisäksi tulisi tutkia mahdollisuudet suojella kaikki kolme Kotakennäntien varrelle rinnakkain sijoittuvat omakotitalot, vaikka osaa rakennuksista onkin muuttaen peruskorjattu. Ryhmän maisemallinen rakennushistoriallinen merkitys tulisi turvata asemakaavaa laadittaessa.	Kaavaehdotuksen valmistelua varten laadittiin alueelle rakennusinventointi vuonna 2026. Laaditun inventoinnin suositukset huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa. Inventointiraportti lisätään kaavaselostuksen liitteeksi ja referoidaan selvityksen tietoja kaavaselostukseen tarpeellisilta osin. Uusi inventointiraportti ja sen pohjalta kaavaehdotukseen esitetyt merkinnät ja määräykset antavat ajantasaisen tilanteen alueen rakennuskannasta ja sen huomioimisesta. Ritasten talojen osalta kaavaehdotukseen lisätään rakennusinventoinnin perusteella alueellinen suojelumerkintä.
Kaavamerkinnän KL-4 määräys huomioi kulttuurihistoriallisesti arvokkaan hotellirakennuksen ominaispiirteiden vaalimisen, mutta ei turvaa rakennuksen säilymistä. Rakennuksella tulisi olla myös sr-merkintä: suojeltava rakennus.	Hotelli Hirven rakennus ja KL-4 -merkintäalue on ollut mukana kaavaluonnoksessa ja sen jälkeen kyseinen kohta käsiteltiin tästä hankkeesta erilliseksi erotetussa kaavassa. Tältä osin lausuntoa ei ole tarpeen enää huomioida Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksessa.

Kopio lausunnosta 3

YMPL 22.01.2014 § 8

Suunnittelualue sijaitsee keskeisellä paikalla alle 100 metrin päässä linja-autoasemalta ja noin 500 metrin päässä Äänekosken torilta, keskustan läpi kulkevan radan etelä- ja eteläisen pääsisääntuloväylän Kotakennääntien pohjoispuolella.

Liike- ja toimitilarakennusten ohella Kotakennääntien varrella on pääasiassa kolmikerroksisia asuinkerrostaloja. Asuinpientaloista noin viidesosa on rivitaloja ja loput ovat omakotitaloja, joista useimmat puolitoistakerroksisia. Rakennuskanta on luonteeltaan pienipiirteistä ja pistemäistä.

Tien varressa sijaitsevien rakennusten edustat ovat tällä hetkellä pääasiassa parkkipaikkoina ja niiden edessä on istutusaluetta, jolla kasvaa puustoa. Erityisesti männyt ovat edustavia. Korttelin 2008 laidalla sijaitsevilla puolitoistakerroksisilla puutaloilla on todettu olevan merkitystä paikallisesti maisemallisesti,

rakennushistoriallisesti ja asutushistoriallisesti merkittävänä omakotitalokokonaisuutena.

Kaavan perusrakenne pohjautuu nykyisiin tontteihin ja tieverkkoon. Suunnittelualueella on yhteensä 36 asuintalojen tonttia ja 8 liikerakennusten tonttia. Alueen toimivuuden parantamiseksi joitakin tontteja on yhdistetty toisiinsa ja katujen aluevarauksia on tarkistettu. Alueen luonteelle ominaiset piirteet on kaavassa säilytetty mahdollisimman kattavasti. Niitä ovat mm. rakennuskannan pistemäisyys, edustavat maisemapuut ja paikoittain esiintyvä historiallinen kerroksellisuus.

Kerrostaloalueet, liike- ja toimitilarakennusten korttelialueet sekä Runebergin puisto muodostavat liikennemelulta suojaavan vyöhykkeen, jonka tarkoituksena on turvata keskellä sijaitsevan asuinrakennusvyöhykkeen turvallisuus ja viihtyisyys.
Keskustan välitön läheisyys, yksityisautoilun hillitseminen ja tehokas maankäyttö ovat perusteita alueen rakennuskannan maltilliselle tiivistämiselle. Muut tavoitteet ja paikalliset olot on tärkeää huomioida tiivistämisen mitoittamisessa.

Valmistelijan esitys:

Lautakunta esittää, että korttelin 2003 tontin 9 aluevarausta (APY) tarkennetaan.

Korttelin 2008 tonttien 2 ja 3 rakennusoikeutta olisi syytä tarkastella, koska tehokkuusluvulla e=0,25 esitettynä kokonaisrakennusoikeus on jäämässä pieneksi, mikäli päärakennus puretaan ja tilalle rakennetaan pienkerrostalo. Kerroslukumerkintä ko. tonteilla tulisi olla myös sitova.

Harkitsemisen arvoista olisi myös kaavamerkinnän A-3 kohdalla olla mahdollisuus rakentaa kaksikerroksinen pientalo tai kaksikerroksinen pienkerrostalo.

Ympäristölautakunnalla ei ole muuta huomauttamista kaavaluonnoksesta.

(valmistelija: Arto Tavaststjerna, puh 0400 649503)

Liite Nro 3 Kaavaluonnos 26.2.2012

Ympäristöpäällikön ehdotus:

Lautakunta hyväksyy valmistelijan esityksen lausunnoksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa 23.4.2014

Tiivistelmä lausunnosta 3	Vastine
Lautakunta esittää, että korttelin 2003 tontin 9 aluevarausta (APY) tarkennetaan. Korttelin 2008 tonttien 2 ja 3 rakennusoikeutta olisi syytä tarkastella, koska tehokkuusluvulla e=0.25 esitettynä kokonaisrakennusoikeus on jäämässä pieneksi, mikäli päärakennus puretaan ja tilalle rakennetaan pienkerrostalo. Kerroslukumerkintä ko. tonteilla tulisi olla myös sitova. Harkitsemisen arvoista olisi myös kaavamerkinnän A-3 kohdalla olla mahdollisuus rakentaa kaksikerroksinen pientalo tai kaksikerroksinen pienkerrostalo. Ympäristölautakunnalla ei ole muuta huomauttamista kaavaluonnoksesta.	Muutetaan korttelissa 2003 sijainnut APY-merkintä kaavaehdotukseen AP-merkinnäksi. Korttelin 2008 tonttien 2 ja 3 kaavamerkintä muutetaan vastaamaan nykyisen rakennuskannan tilannetta ja rakennusoikeudeksi pientalotontille soveltuvaa rakennusoikeuden määrää. Luovutaan kaavaluonnoksessa esitetystä A-3 -merkinnästä, joka velvoitti päärakennuksen muuttamista kaksikerroksiseksi pienkerrostaloksi, jos nykyinen rakennus tulee purettavaksi.

Kopio lausunnosta 4

TELA 15.01.2014 § 7

Kaupunginhallitus on pyytänyt teknisen lautakunnan lausuntoa valmisteilla olevan Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksesta.

Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin asemakaavojen uudistamiseksi. Asemakaavan ajanmukaisuus on sidottu kunnan kehitykseen sekä lisäksi maankäytön ohjaustarpeeseen. Kunnalla on lisäksi velvollisuus seurata asemakaavojensa ajanmukaisuutta.

Nyt kyseessä olevan kaavamuutoksen tarkoituksena ja tavoitteena on luoda edellytykset alueen ominaispiirteiden säilyttämiselle ja rakennuskannan tiivistämiselle, minkä lisäksi vanhentuneita kaavamääräyksiä tarkastellaan.

Kaavaluonnos oheismateriaalina.

(valmistelu rakennuttajapäällikkö 020 632 3355)

Rakennuttajapäällikön ehdotus:

Tekninen lautakunta toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Päätös: Hyväksyttiin.

- - - - -

Tiivistelmä lausunnosta 4	Vastine
Ei huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	Merkitään tiedoksi.

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet

Tiivistelmä mielipiteestä 1	Vastine mielipiteeseen 1
Me Runeberginkadun, Jousimiehenkadun ja Kotakennäntien asukkaat haluamme vielä yhteisesti kiinnittää huomionne kaavaluonnokseen ja saada luonnoksen muutetuksi omakotitaloasumista suosivaksi ja säilyttää alueen ennallaan.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen.
Tiivistelmä mielipiteestä 2	**Vastine mielipiteeseen 2**
Uudisrakentamisen rajoittaminen pienkerrostaloksi tms. laskee tonttimme/talomme jälleenmyyntiarvoa ja kiinnostavuutta, mikä on kohtuutonta osallisille. Voisi sallia omakotitalorakentamisen tietyin talotyyppi/ulkonäkömääräyksin, toiseen taloyhtiömuotoon pakottaminen vaikuttaa härskiltä. Miten omakotitaloalueen ominaispiirteet säilyvät, kun samalle tontille tulisi pienkerrostalo?	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen. Kaava-alueen ominaispiirteitä pyritään säilyttämään kaavamääräyksillä.
Kaavaselostus vaikuttaa aika suppealta, alueella ei oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Onko huomioitu mitä maankäyttö- ja rakennuslaki toteaa yleiskaavan sisältövaatimuksista?	Kaavaluonnoksen jälkeen on valmistunut *Äänekoski 2030 osayleiskaava*, joka on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Voimaan tullut osayleiskaava huomioidaan ja täydennetään kaavaselostusta tarpeellisilta osin.
Runeberginpuisto ei kyllä ole merkittävä virkistysalue (pois lukien pieni leikkikenttä) peltoaukea kasvaa pitkää kasvillisuutta, eikä sinne juurikaan huvita mennä retkeilemään. Voisi kaavoittaa pienkerrostaloalueeksi. Kevyen liikenteen väylä on hiekoitettua savikkoa, joka ilmeisesti roudan vaikutuksesta muuttuu kumpareiseksi ja reikäiseksi varsinkin Hämeentien päästä alamäen jälkeen, pyöräillessä onnettomuusriski.	Runebergin puiston alue on jäänyt nykyisin osittain heinittyneeksi joutomaaksi. Kaavaehdotukseen esitetään rivitalotontin toteuttamista osalle Runebergin puistoa ja muun heinittyneen alueen kehittämistä kaupunkiniityksi lähiasukkaiden iloksi ja pölyttäjäystävällisen ympäristön luomiseksi.
Talomme historiasta: rakentaja on ollut Taisto Granbacka, joka toimi kaupungin rakennusmestarina ainakin vielä 1980-luvulla.	Merkitään tiedoksi.
Runeberginkadun näyttävyyden ja näkyvyyden tärkeys, sitä Kotakennääntien sisääntuloväylältä korostetaan kaavaselostuksessa liikaa. Ohiajaessa ei päät juuri kääntyile kun katse keskittyy mäenlaella laaksomaisemiin molemmin puolin. Lisäksi Kotakennääntieltä katsottuna ei Runeberginkatu näy laajasti eikä syvälle osin kadun vasemmalla puolella olevan kerrostalon takia.	Päivitetään kaavaselostukseen kuvausta alueesta. Kuvaus tarkentaa kaupunkikuvan tärkeyden sisääntuloväylänä kohdistuvan, erityisesti Kotakennääntien varresta näkyvään rakennuskantaan. Taaemmaksi jäävä pientalorakentaminen luo kuitenkin oman viihtyisän kaupunkikuvallisen kokonaisuutensa, jonka säilyttämisellä ja muuttamisella on vaikutuksia alueen nykyisille ja tuleville asukkaille.
Emme näe Ääneseudun kehitysnäkymiä kovin valoisina. Metsä- ja kemianteollisuuden tärkein yksikkö, Metsä Fibren sellutehdas on jo 28 vuotias. Jossain vaiheessa se on	Äänekosken kaupungin tavoitteena on kehittää kaupunkia ja tarjota monipuolisia asumismahdollisuuksia nykyisille ja uusille kuntalaisille ja varautua tulevaisuuteen.

elinkaarensa päässä. Olennainen kysymys on, rakennetaanko uutta paikkakunnalle. Jos ei, niin kartonkitehdas ja CP Kelo ovat selluloosan käyttäjinä uudessa tilanteessa, ja tilanteesta riippuen jatko katkolla? Muistanette paperitehtaan lakkauttamisen. Tarvitaanko tällöin ja jo nyt uusia asuntoja paikkakunnalle. Ilmeisesti vuokra- ja omistusasuntoja on jopa keskustan kerrostaloissa tyhjillään?	Kaavaluonnoksen jälkeen on Äänekosken kaupunkiin tehty sekä uusia investointeja, että menetetty työpaikkoja. Kaupunki uskoo, että Äänekoski on edelleen potentiaalinen paikkakunta uusien yritysten sijoittua ja tarjota työpaikkoja ja näin ollen myös potentiaalinen asuinpaikkakunta monille ihmisille.
Tiivistelmä mielipiteestä 3	Vastine mielipiteeseen 3
Instrumenttisähkö Oy on ostanut kahdella erillisellä kaupalla eri aikoina kiinteistöt Äänekoskelta. V.1981 Hotelli Hirven kiinteistön, tontti nro 992-2-34-2 hotellitoimintaa varten ja v. 1982 omakotitalokiinteistön tontti nro 992-2-47-15. Nyt saamamme kaavaluonnoksen ja ilmoituksenne mukaan molemmat tontit on merkitty hotellirakennusten korttelialueeksi ja tämä olisi tapahtunut meitä kuulematta. Koska tarkoitus on realisoida omakotitalo erilleen hotellista, vaadimme että kiinteistö säilytetään asuinrakennuksen korttelialueena, kuten se on ollut kauppakirjassa ja on nykyisessä tonttirekisterissä sekä verottajan tiedoissa.	Palautteessa mainitut kiinteistöt olivat mukana kaavaluonnoksessa. Luonnosvaiheen jälkeen kiinteistöt erotettiin omaksi asemakaavahankkeeksi *Korttelin 2002 (osa) ja 2003 (osa) asemakaavan muutos*, joka sai lainvoiman vuonna 2015. Kyseinen alue on käsitelty em. kaavan valmistelussa, eikä mielipidettä ole siten enää tarpeen käsitellä uudelleen Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksen yhteydessä.
Tiivistelmä mielipiteestä 4	Vastine mielipiteeseen 4
Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutos keskeytettävä / Ritalan tontit. Ritalan kiinteistörekisteriotteen törkeät rekisterimerkintävääränn ökset tutkintaan. Väärinlaitetut rajamerkit tutkintaan. Ritalasta väärennetyt tontit purettava ja niihin haetut lainhuudot purettava, joihin ei todellisuudessa ollut mitään sellaista saantoa, jonka varaan omistusoikeuden suoja olivat voineet rakentua. Vaatimus tutkitaan lainhuudon perusteena olevan tontin -35-6 koskevan tutkimuksen yhteydessä. Ritalasta perustettujen tonttien omistusoikeudet on selvitettävä ennen asemakaavan muutosta. Liitteenä tonttikartta 1937 ja tonttikartta 1985.	Mielipiteen antajan kiinteistö on myyty mielipiteen annon jälkeen ja asiassa on päädytty osapuolten kanssa yhteiseen ymmärrykseen. Lähtökohtaisesti kaavoituksessa on voitava luottaa virallisiin rekisterimerkintöihin kaavan valmistelun pohjana. Mahdolliset virheet rekisterissä tarvittaessa tutkitaan kaavasta erillisinä selvityksinä.
Tiivistelmä mielipiteestä 5	Vastine mielipiteeseen 5
Toivoisimme tontillamme säilytettäväksi kaavan, joka sallii omakotitalorakentamisen, jotta kiinteistömme arvo säilyisi, voisimme rakentaa uuden omakotitalon, jos nykyinen jostain syystä jouduttaisiin purkamaan, pankit myöntävät varmemmin lainaa esim. peruskorjaukseen, kun tontin rasitteet eivät ole liian suuret. Rasitteet kasvavat kiinteistön arvon laskiessa/kaavamuutos. Haluaisimme, että alueella säilyisi vanhojen talojen idyllinen ja kiireetön tunnelma ja että kadullamme olisi jatkossakin vanhan tyylisiä omakotitaloja. Ulkorakennukset voisivat olla suurempia kuin 50 m^2, jotta sinne mahtuisi auton lisäksi varastoitavaa omai-	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen. Kaavaehdotuksen valmistelua varten laadittiin alueelle rakennusinventointi vuonna 2026. Laaditun inventoinnin suositukset huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa. Inventointiraportti lisätään kaavaselostuksen liitteeksi ja referoidaan selvityksen tietoja kaavaselostukseen tarpeellisilta osin.

suutta sekä puuvarasto. Tontit säilyisivät siisteinä ylimääräisestä tavarasta. Ulkorakennuksessa voisi olla myös mahdollisuus pieneen yksiöön.	Rakennusinventoinnissa on tunnistettu rakennushistoriallisesti arvokkaita rakennuksia, joille esitetään suojelumerkintöjä. Kaavaratkaisu ei rajoita rakennusten toteuttamista vanhemman tai uudemman tyylisinä, kunhan uusia rakennuksia sovitetaan olemassa olevaan rakennuskantaan. Yleismääräyksissä määrätään rakennukset rakennettavaksi rakennusryhmittäin yhdenmukaisella ja toisiinsa sopeutuvalla tavalla (sijoittuminen, mittasuhteet, kattokaltevuus, väritys). Tarkistetaan kaavaehdotukseen talousrakennusten rakennusoikeuden määrän osoittaminen.
Tiivistelmä mielipiteestä 6	Vastine mielipiteeseen 6
Kaavaluonnoksessa esitetään omistamamme tontin kaavamerkinnän muuttamista AO –merkinnästä A-3 –merkinnäksi. Esitämme, että AO –merkintä säilyy. Tonttimme säilyttää paremmin arvonsa tällä merkinnällä, joka mahdollistaa uuden omakotitalon rakentamisen. A-3 merkintä velvoittaa rakentamaan pienkerrostalon, jos nykyiselle rakennukselle tapahtuisi jotain, esim. tulipalo. Vanha kaupunginosa tulee säilyttää tulevaisuudessakin.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen.
Tiivistelmä mielipiteestä 7	Vastine mielipiteeseen 7
Ehdotamme alueen kaavasuunnitelmaan pientä muutosta, joka koskee Vesimiehenkadun alkuosaa Kotakennääntieltä päin tultaessa. Kadun alkuosa on erittäin kapea ja toivomme että muutoksessa otetaan huomioon kadun alkuosan leventäminen muiden alueen katujen levyisiksi. Kaava toteutuessaan tuo kadulle lisää liikennettä. Katua pitkin kulkee paljon koululaisia Kotakennääntien toiselta puolelta ja nämä koululaiset kapealla tiellä ei ole nykyaikaiselle asuinalueelle sopiva. Turvallisen kevyen liikenteen ja autoliikenteen yhteensovittamisen kannalta katu on saatava levennettyä.	Vesimiehenkadun ja Kotakennääntien liittymää ei ole tarkoitettu ajoneuvoliikenteelle voimassa olevan asemakaavankaan mukaisesti. Kaavaehdotusta valmistellaan huomioiden Runeberginkadun leventäminen 9 m levyiseksi, jonka kautta ajoneuvoliikenne jatkossa tulee tapahtumaan. Vesimiehenkadun ja Kotakennääntien liittymä tulee jatkossa palvelemaan ainoastaan kevyttä liikennettä. Kotakennääntielle tehty liikenneselvitys tukee liittymän poistamista ajoneuvoliikenteeltä, mikä parantaa liikenneturvallisuutta alueella. Kaavaratkaisu ei muuta voimassa olevan asemakaavan ratkaisua liittymän osalta. Runeberginkadulta erkaneva kevyen liikenteen väylä nimetään kaavalla Ritastenkujaksi, jonka kautta tontille ajo sallitaan kolmelle pientalotontille.
Tiivistelmä mielipiteestä 8	Vastine mielipiteeseen 8
Yleisesti olemme huolissamme Runeberginkadun liikenteellisistä vaikutuksista, jos kaavaluonnoksen aluevaraus A-3 toteutuu täysimääräisesti. Kortteli-alueen liikennemäärä moninkertaistuisi. Runeberginkatu on nykyään osin vain 1-kaistainen, joten liikenne ei sujuisi ollenkaan. Mihin perheiden autot ja vieraiden autot pysäköidään? Erityistapauksena pyydämme arvioimaan uudelleen korttelin 2004 tontin 14 suunnitelmaa, jonka mukaan tontille tulisi kaksi pienkerrostaloa. Paitsi että tontti olisi 8 perheen tarpeisiin kovin ahdas, on suunnitelmassa toinen pienkerrostaloista sijoitettu kauas sivuun Runeberginka-	Valmistellaan kaavaehdotusta siten, että luovutaan A-3 merkinnästä. Kaavaratkaisun on hyvä pohjautua nykyiseen rakennuskantaan ja mahdollistaa yksityisten omistamille pientalotonteille omakotitalojen toteuttaminen myös mahdollisen purkamisen jälkeen. Kaavaehdotuksen valmistelussa huomioidaan Runeberginkadun liikenneturvallisuus. Katualuetta levennetään 9 metrin levyiseksi, jotta liikenne olisi sujuvaa ja turvallista. Lähtökohta on, ettei kadulle pysäköidä ajoneuvoja, ellei siitä erikseen liikennemerkein sallita. Katualueet Pukkimäen pohjoisosan alueella esitetään muutettavaksi pihakaduiksi. Ajonopeus pihakadulla on

dulta, mikä rikkoo yhtenäistä katunäkymää. Näin sijoitettuna rakennus asukkaineen myös häiritsee naapuruston tilojen asukkaiden pihaelämää. Näin voimakkaasti maan- ja kiinteistönomistajan itsemääräämisoikeutta rajoittavan suunnitelman toteuttaminen ei olisi hyvän kunnallispolitiikan arvojen mukaista: jääkö kaupungin asukkaiden etu yritysmaailman ja/tai rakennusurakoitsijan intressien jalkoihin?	sovitettava jalankulun mukaiseksi eikä se saa ylittää 20 km/h. Nopeuden jäädessä alhaiseksi jää paremmin aikaa havainnoida ja huomioida liikenteessä muita tienkäyttäjiä. Kaavaprosessissa kaavakartta on kaksi kertaa nähtävillä, jolloin asukkaat voivat antaa kaavasta palautetta. Mahdollisuuksien mukaan palautteella voi vaikuttaa kaavan lopputulokseen.
Tiivistelmä mielipiteestä 9	Vastine mielipiteeseen 9
Toivomme, että kaavaluonnoksessa oleva merkintä A-3 muutettaisiin AO –merkinnäksi, erillispientalojen korttelialueeksi. Luonnoksen mukaisesti talojemme arvot laskee ja jos Runeberginkadulle pienkerrostaloja nousisi, tarkoittaisi se liikenteen kasvamista jo ahtaalla kadulla. Toivomme myös, että alue säilyisi tällaisenaan, onhan se jo historiallisesti merkittävä. Täällä näkyy eri vuosikymmenten omakotitalorakentaminen.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen. Kaavaehdotuksen valmistelua varten laadittiin alueelle rakennusinventointi vuonna 2026. Laaditun inventoinnin suositukset huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa. Inventointiraportti lisätään kaavaselostuksen liitteeksi ja referoidaan selvityksen tietoja kaavaselostukseen tarpeellisilta osin. Katualueet suunnittelualueella esitetään muutettavaksi pihakaduiksi. Ajonopeus pihakadulla on sovitettava jalankulun mukaiseksi eikä se saa ylittää 20 km/h. Nopeuden jäädessä jää paremmin aikaa havainnoida ja huomioida liikenteessä muita tienkäyttäjiä.
Jatkossa olisi mukava saada kaavamuutoksista tietoa kirjallisesti henkilökohtaisesti. Eihän kaikille tule lehtiä, eikä internetiäkään ole käytettävissä.	Nähtävilläolosta tiedotetaan normaaliin tapaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla (sähköinen) sekä kuulutus -lehdissä. Äänekoskella on käytäntönä tiedottaa suunnittelualueen asukkaita lisäksi kirjeellä.
Jos Kotakennääntien varteen nousee korkeita kerrostaloja, vie se meidän tonteilta sen vähäisenkin auringonvalon. Olisikin kohtuullista miettiä, tarvitseeko kerrosluku olla 4 vai riittääkö 2-3?	Uusien ja olemassa olevien pienkerrostalojen kerroskorkeudet on rajattu ratkaisussa enintään neljään. Rakennuskanta jää neljäkerroksisena Kotakennääntien vastapuolta matalammaksi. Kerrostalokannan toteutuessa neljäkerroksisena kerrostaloon toteutetaan lisäksi hissi, mikä on monen kerrostaloasujan toive. Rakentamisen negatiiviseksi koettuja vaikutuksia pientaloalueisiin on pyritty vähentämään ohjaamalla ratkaisussa kerrostalojen rakennusmassat sijoittumaan Kotakennääntien puolelle tontteja, jolloin niiden piha-alueet jäävät osittain pientalotonttien omien piha-alueiden lisäksi asuinrakennusten välille. Kerrostalot toteutuessaan vähentävät myös pientaloasutukseen kantautuvaa liikennemelua.
Tiivistelmä mielipiteestä 10	Vastine mielipiteeseen 10
Korttelin 2008 laidalla sijaitsevat puolitoistakerroksiset puutaloilla on todettu olevan merkitystä paikallisesti, maisemallisesti, rakennushistoriallisesti ja asutushistori-	Kaavaehdotuksen valmistelua varten laadittiin alueelle rakennusinventointi vuonna 2026. Laaditun inventoinnin suositukset huomioidaan kaavaehdotuksen valmiste-

allisesti merkittävä omakotitalokokonaisuus. Tuo kokonaisuus tulee säilyttää sellaisenaan ja muuttaa kaavamerkintä sen mukaiseksi AO.	lussa. Inventointiraportti lisätään kaavaselostuksen liitteeksi ja referoidaan selvityksen tietoja kaavaselostukseen tarpeellisilta osin.
A-3, asuinrakennusten korttelialue. Rakennusten ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä, jos päärakennus puretaan, tulee sen paikalle rakentaa kaksikerroksinen pienkerrostalo. Tuo on kohtuuton ja täysin ristiriidassa lähtökohdassa esitetyn näkemyksen kanssa. Minulla ei ole mitään intressiä rakentaa omalle omakotitontille pienkerrostaloa ja siten tuhota Pukkimäen il-meikästä ja omaleimaista omakotialuetta. Korttelin 2008 A-3 tontti 992-2-52-21 on suojeltava talon vieressä ja kuuluu mielestäni samaan suojeltavaan alueeseen osana Pukkimäen ilmeikästä ja toimivaa asuinaluetta. En hyväksy asemakaavan muutosta, varsinkin kun sillä pyritään hävittämään kulttuurihistoriaa tulevilta sukupolvilta. Äänekoskella on varmasti käyttämätöntä maa-aluetta, johon voidaan sijoittaa pienkerrostalot. Pukkimäki on edelleen hyvä Äänekosken vanha, toimiva ja ilmeikäs omakotialue, joka on syytä säilyttää sellaisenaan tuleville sukupolville. Alueen luonteelle ominaiset piirteet on kaavassa säilytetty mahdollisimman tarkasti. Niitä ovat mm. rakennuskannan pistemäisyys, edustavat maisemapuut ja paikoin esiintyvä historiallinen kerroksellisuus. Eikös tuonlainen ylistettävä kokonaisuus ole säilyttämisen arvoinen. Näin on käynyt Tampereen Pispalassa, Helsingin suurtalokorttelissa. Kulttuurihistorialliset asuinalueet tulee säilyttää tuleville sukupolville.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Valmistellaan kaavaehdotusta siten, että uusi kerrostalorakentaminen keskittyy nykyisille ja entisille yritystoiminnan ja palvelujen alueille Kotakennääntien varteen.
Tiivistelmä mielipiteestä 11	Vastine mielipiteeseen 11
Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksessa toivomme, että tonttimme (2004/8) säilyy omakotitalotonttina jatkossakin ja tontille saisi tulevaisuudessakin rakentaa omakotitalon. Pienelle tontille ei mahdu 4 asuintoista taloa.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen.
Tiivistelmä mielipiteestä 12	Vastine mielipiteeseen 12
Kaavaluonnoksessa Pukkimäen pohjoisosan asemakaavan muutoksesta esitetään omistamamme tontin kaavamerkinnän muuttamista AO –merkinnästä A-3 –merkinnäksi. Me esitämme, että tonttimme säilyy AO –merkinnällä. Mielestämme tonttimme säilyttää paremmin arvonsa tällä merkinnällä, joka mahdollistaa uuden omakotitalon rakentamisen, jos nykyiselle rakennukselle tapahtuisi jotain minkä takia se pitäisi purkaa. A-3 –merkintä velvoittaisi rakentamaan pienkerrostalon puretun omakotitalon tilalle ja pakottaisi meidät myymään tonttimme. Jousimiehenkatu on historiallisesti arvokas osa Äänekoskea ja tontin säilyminen AO –merkinnällä on kadun yhtenäisenä säilymisen kannalta parempi ratkaisu.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen.

Tiivistelmä mielipiteestä 13	Vastine mielipiteeseen 13
Emme hyväksy kaavaa, joka määrää pienkerrostalon puretun tai tuhoutuneen omakotitalon tilalle. Kaava pudottaa heti kiinteistön arvoa, eikä riitä rahat eikä halut kolhoosi pienkerrostaloon. Omakotitalot jätettävä rauhaan AO merkillä, sillä tämä on hyvä alue eri aikakausilta olevine piirteineen. Kotakennääntielle korkeimmalla kohdalla 4 kerrosta on liian korkea. Sanomalehtikuulutuksien lisäksi tulisi asianosaisia informoida myös kirjallisesti.	Huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa toiveet omakotitaloasumisesta. Muutetaan kaavaratkaisua niin, että se mahdollistaa omakotitalojen toteuttamisen nykyisille yksityisomisteisille omakotitalotonteille. Osalle tonteista osoitetaan AP-merkintä, joka mahdollistaa omakotitalon sijasta myös muun pientalon kuten paritalon toteuttamisen. Nähtävilläolosta tiedotetaan normaaliin tapaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla (sähköinen) sekä kuulutus -lehdissä. Äänekoskella on käytäntönä tiedottaa suunnittelualueen asukkaita lisäksi kirjeellä.
Tiivistelmä mielipiteestä 14	**Vastine mielipiteeseen 14**
Pysäköintikielto Runeberginkadun alkupäähän.	Pysäköintikieltoalueita ei ratkaista asemakaavassa. Runeberginkatu on katualuetta. Katu-alueilla on yleisesti ottaen pysäköinti sallittu silloin, kun sitä ei erikseen kielletä.

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville __.__. – __.__.2026 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Täydennetään kaavoituksen edetessä.

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute

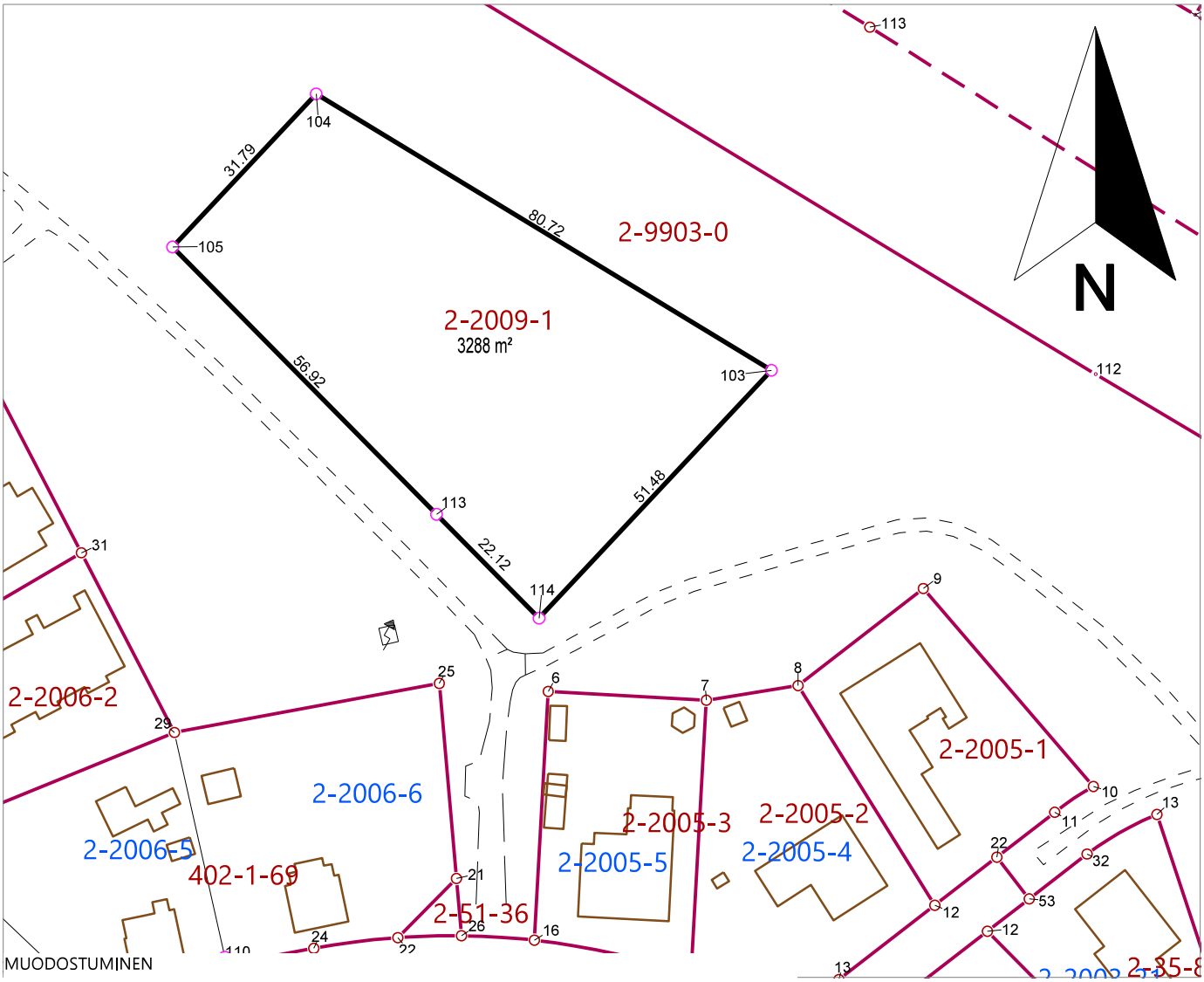
Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Täydennetään kaavoituksen edetessä.

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
992-2-2009-1	3288	3288	992-2-9903-0	

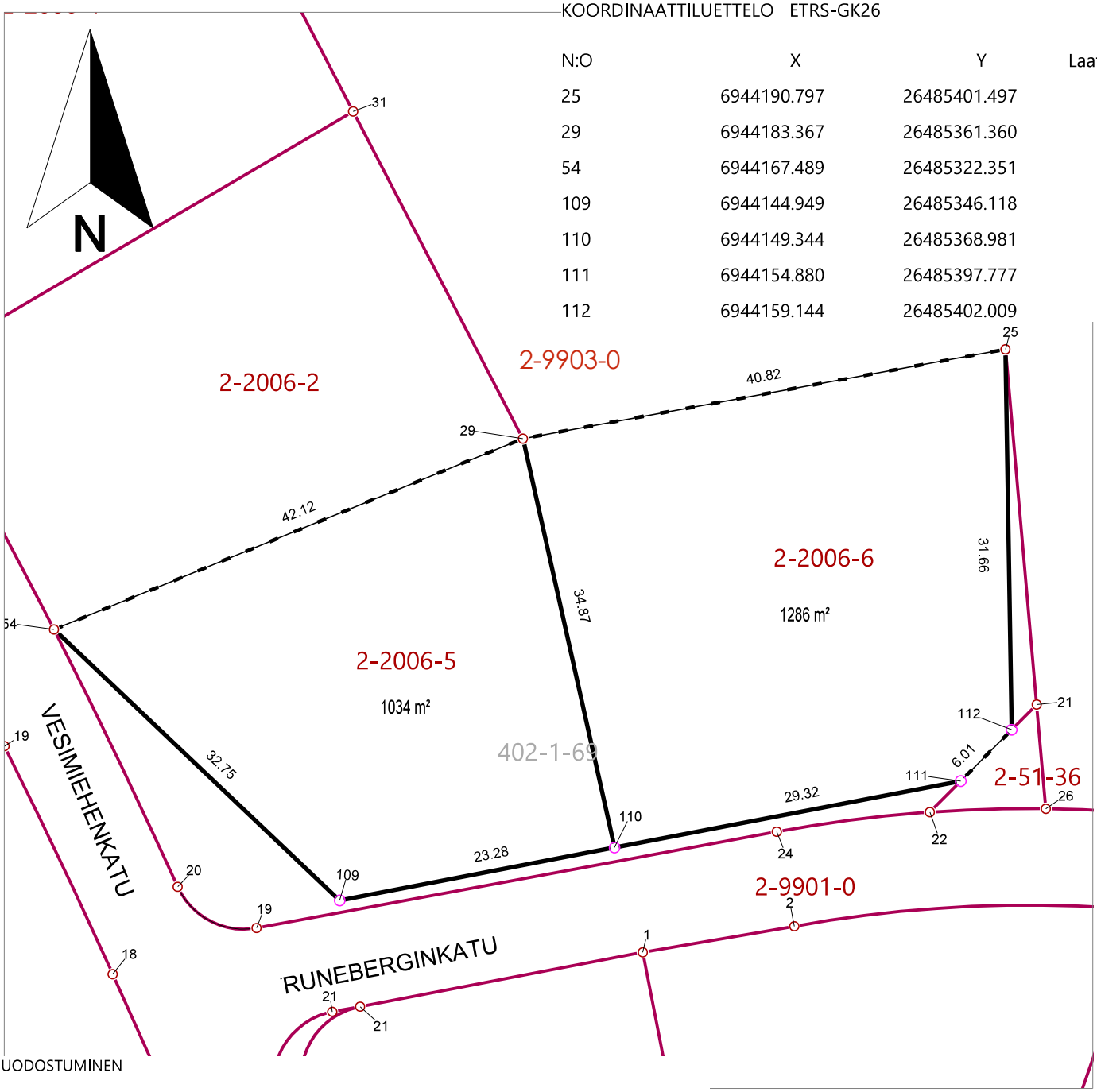
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
103	6944238.228	26485451.844	Laskettu piste
104	6944280.106	26485382.836	Laskettu piste
105	6944256.919	26485361.083	Laskettu piste
113	6944216.422	26485401.083	Laskettu piste
114	6944200.687	26485416.625	Laskettu piste

Tonttijako	1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36		KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO		TJNRO 9921193
EDELLINEN ASEMAKAAVA 992 1-2/11 19.1.1983		KAUP. OSA 2
		KORTTELI 2009
LASKI JH	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 01.07.2026	TONTIT 1
PIIRSI JH	MAANMITTAUSINSINOORI	MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	Jaakko Hirvonen	
NÄHTÄVILLÄ OLO: ASEMAKAAVAN 992 2/36 YHTEYDESSÄ		

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

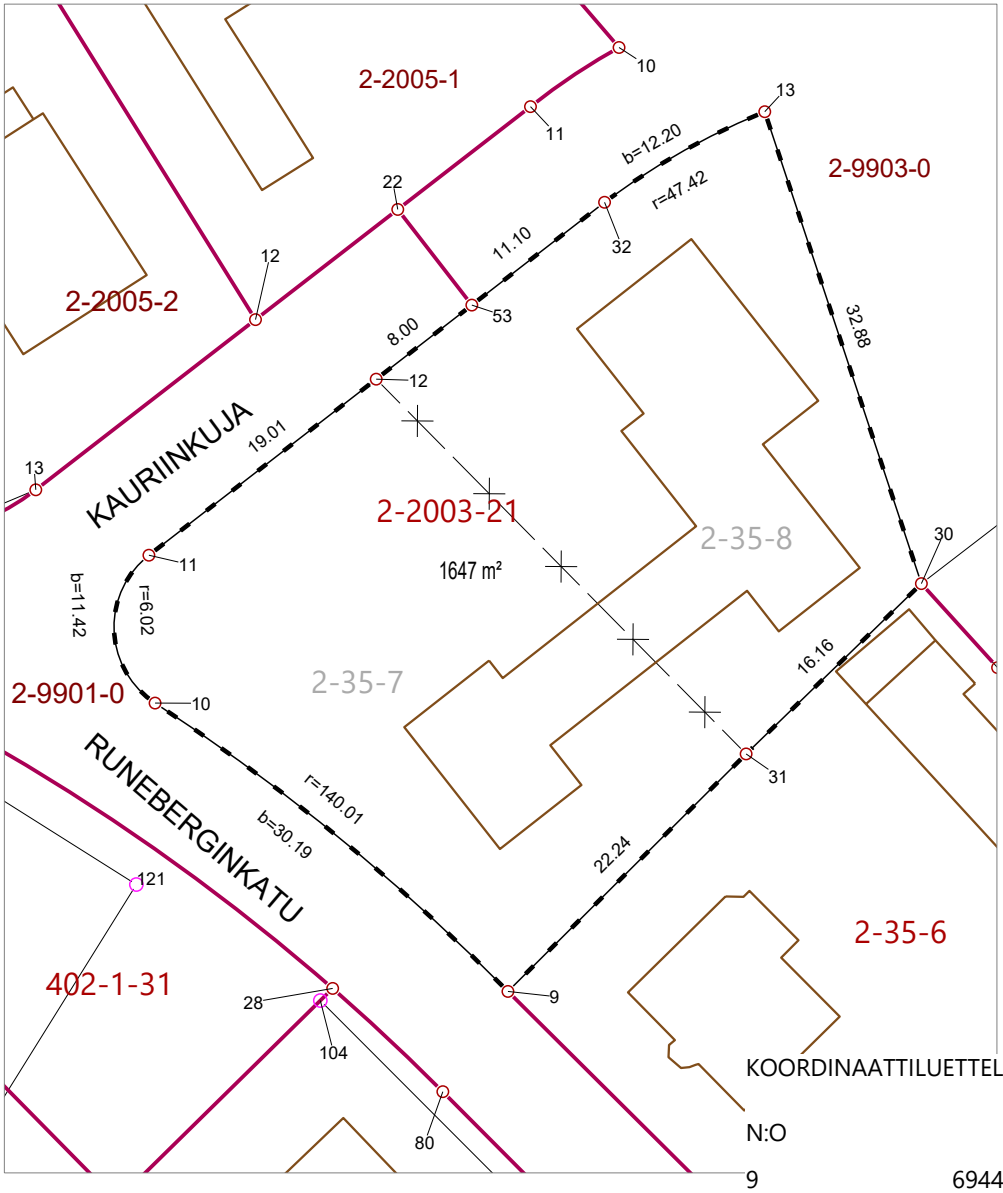
N:O	X	Y	Laatu
25	6944190.797	26485401.497	
29	6944183.367	26485361.360	
54	6944167.489	26485322.351	
109	6944144.949	26485346.118	
110	6944149.344	26485368.981	
111	6944154.880	26485397.777	
112	6944159.144	26485402.009	

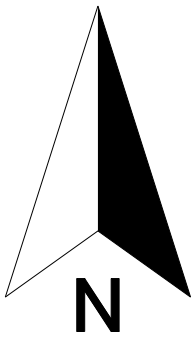

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
992-2-2006-5	1034	1034	992-402-1-69	
992-2-2006-6	1286	1286	992-402-1-69	

Tonttijako	1:500	ÄÄNEKOSKI	
ASEMAKAAVA 992 2/36		KARTTALEHDET	
EDELLINEN TONTTIJAKO		TJNRO	9921194
		KAUP. OSA	2
EDELLINEN ASEMAKAAVA 992 1-2/11 19.1.1983		KORTTELI	2006
LASKI JH	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 30.06.2026	TONTIT	5,6
PIIRSI JH		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JH	MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jaakko Hirvonen		
NÄHTÄVILLÄ ASEMAKAAVAN 992 2/36 YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
9	6944112.770	26485493.301	
10	6944131.838	26485469.966	
11	6944141.615	26485469.558	
12	6944153.256	26485484.589	
13	6944170.943	26485510.286	
30	6944139.737	26485520.643	
31	6944128.475	26485509.053	
32	6944164.953	26485499.692	
53	6944158.155	26485490.914	

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-2-2003-21	1647	853	992-2-35-7
		794	992-2-35-8

Tonttijaon muutos		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	992 23	12.11.1954	TJNRO 992 1195
			KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA	992 1-2/11	19.1.1983	KORTTELI 2003
LASKI RU	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 1.9.2026		TONTIT 21
PIIRSI RU			MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA Reetta Uustalo		992-2-35-7, 992-2-35-8
Nähtävillä asemakaavan 992 2/36 yhteydessä.			

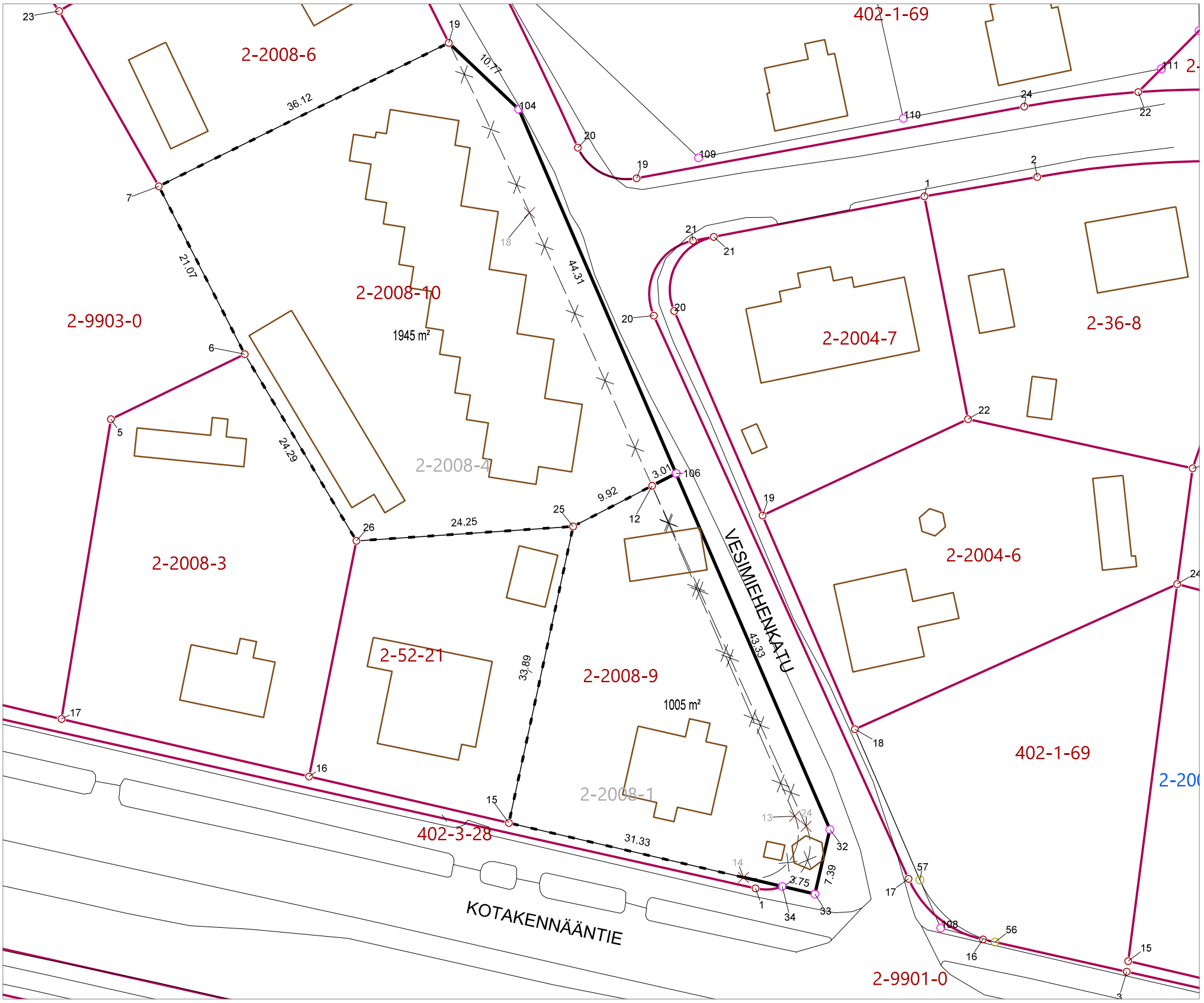
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
16	6944125.605	26485590.653	
30	6944139.737	26485520.643	
31	6944097.145	26485559.272	
32	6944115.662	26485542.477	
39	6944141.960	26485572.950	
40	6944144.620	26485575.887	
100	6944165.486	26485554.123	Lask. piste

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-2-2003-22	2361	2111	992-2-2003-7
		250	992-2-9903-0

Tonttijaon muutos	1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36		KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO 992 33 21.3.1983		TJNRO 992 1196
		KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA 992 1-2/11 19.1.1983		KORTTELI 2003
LASKI RU	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 1.9.2026	TONTIT 22
PIIRSI RU		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA Reetta Uustalo	992-2-2003-7
Nähtävillä asemakaavan 992 2/36 yhteydessä.		

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

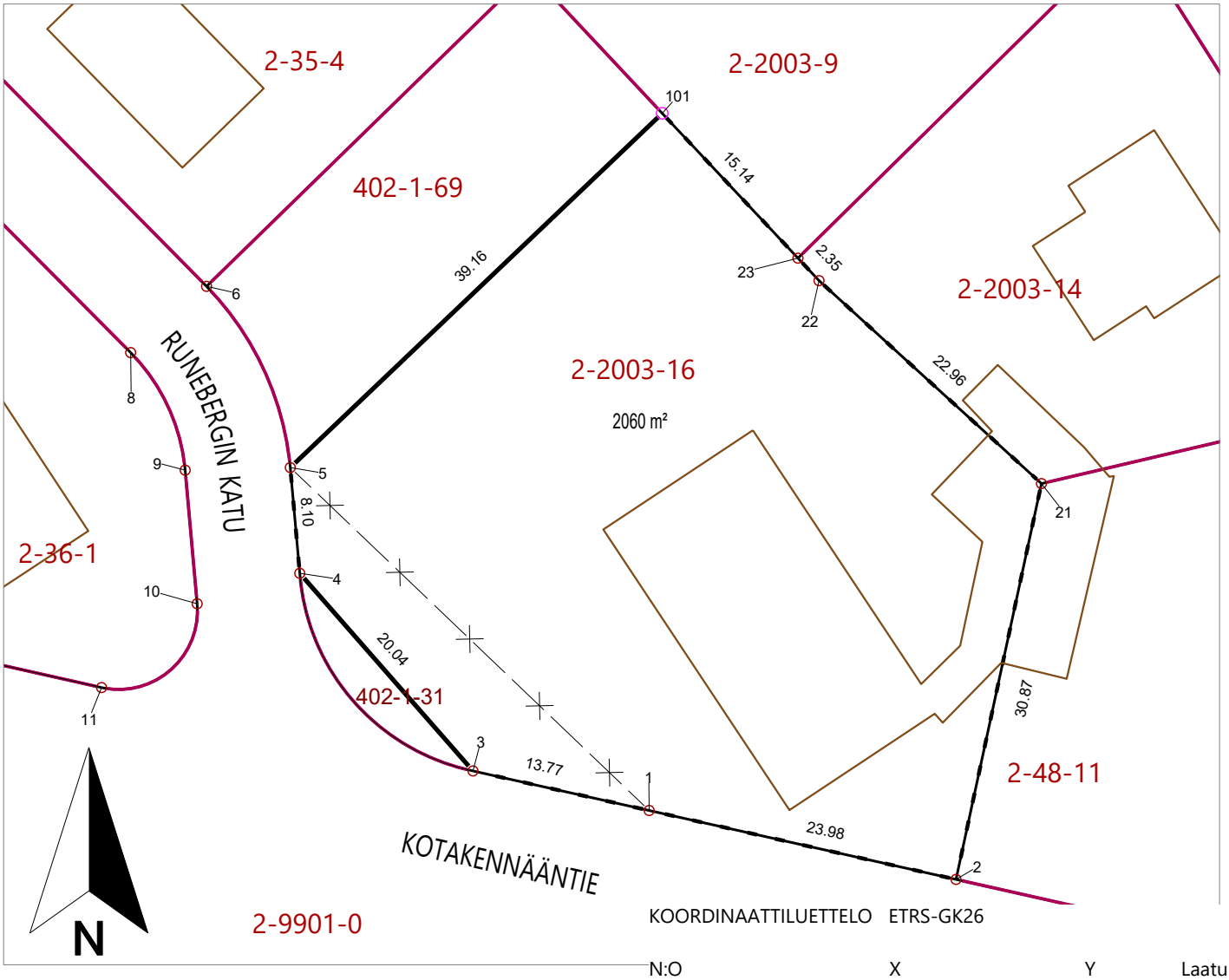
N:O	X	Y	Laatu
6	6944123.004	26485295.451	
7	6944141.767	26485285.859	
12	6944108.313	26485340.935	
14	6944064.558	26485351.140	
15	6944070.647	26485324.941	
19	6944157.784	26485318.233	
25	6944103.764	26485332.117	
26	6944102.153	26485307.916	
32	6944069.908	26485360.779	Lask. piste
33	6944062.706	26485359.106	Lask. piste
34	6944063.555	26485355.455	Lask. piste
104	6944150.375	26485326.045	Lask. piste
106	6944109.692	26485343.606	Lask. piste

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
992-2-2008-9	1005	849	992-2-2008-1	
		128	992-2-9901-0	
		28	992-402-3-28	
992-2-2008-10	1945	1778	992-2-2008-4	
		167	992-2-9901-0	

N

Tonttijaon muutos	1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36		KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO 992 41 & 992 833 5.8.1985 & 17.5.2004		TJNRO 9921197
		KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA 992 1-2/11 19.1.1983		KORTTELI 2008
LASKI JH	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 02.07.2026	TONTIT 10,9
PIIRSI JH		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jaakko Hirvonen	992-2-2008-1, 992-2008-4
NÄHTÄVILLÄ OLO: ASEMAKAAVAN 992 2/36 YHTEYDESSÄ		

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

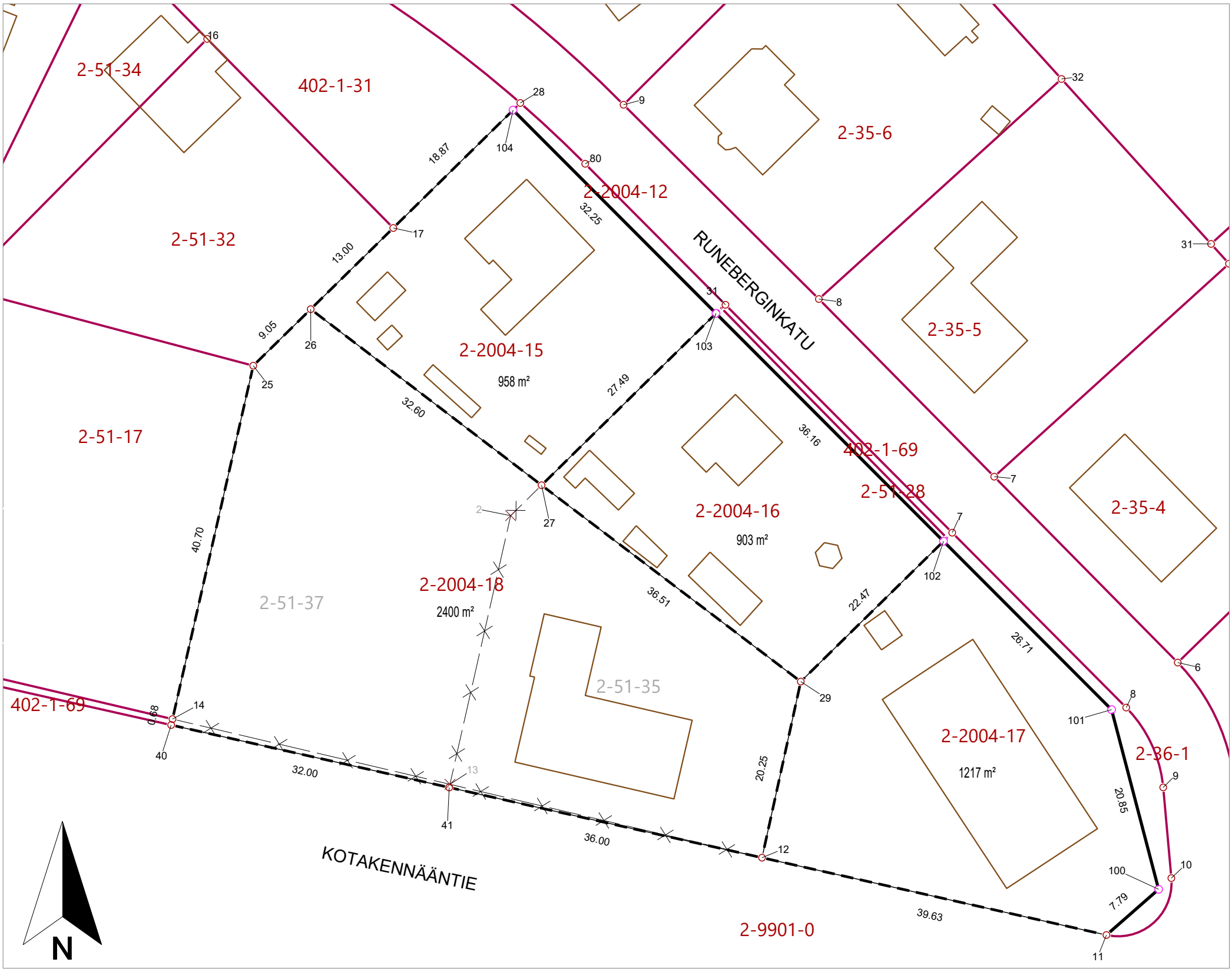
N:O	X	Y	Laatu
1	6944010.169	26485589.277	
2	6944004.915	26485612.674	
3	6944013.185	26485575.844	
4	6944028.255	26485562.636	
5	6944036.318	26485561.914	
21	6944035.094	26485619.188	
22	6944050.570	26485602.229	
23	6944052.284	26485600.623	
101	6944063.327	26485590.272	Lask. piste

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-2-2003-16	2060	182	992-402-1-31
		1878	992-402-1-69

Tonttijaon muutos		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	992 23	12.11.1954	TJNRO 992 1198
			KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA	992 1-2/11	19.1.1983	KORTTELI 2003
LASKI RU	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 1.9.2026		TONTIT 16
PIIRSI RU			MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA Reetta Uustalo		

Nähtävillä asemakaavan 992 2/36 yhteydessä.

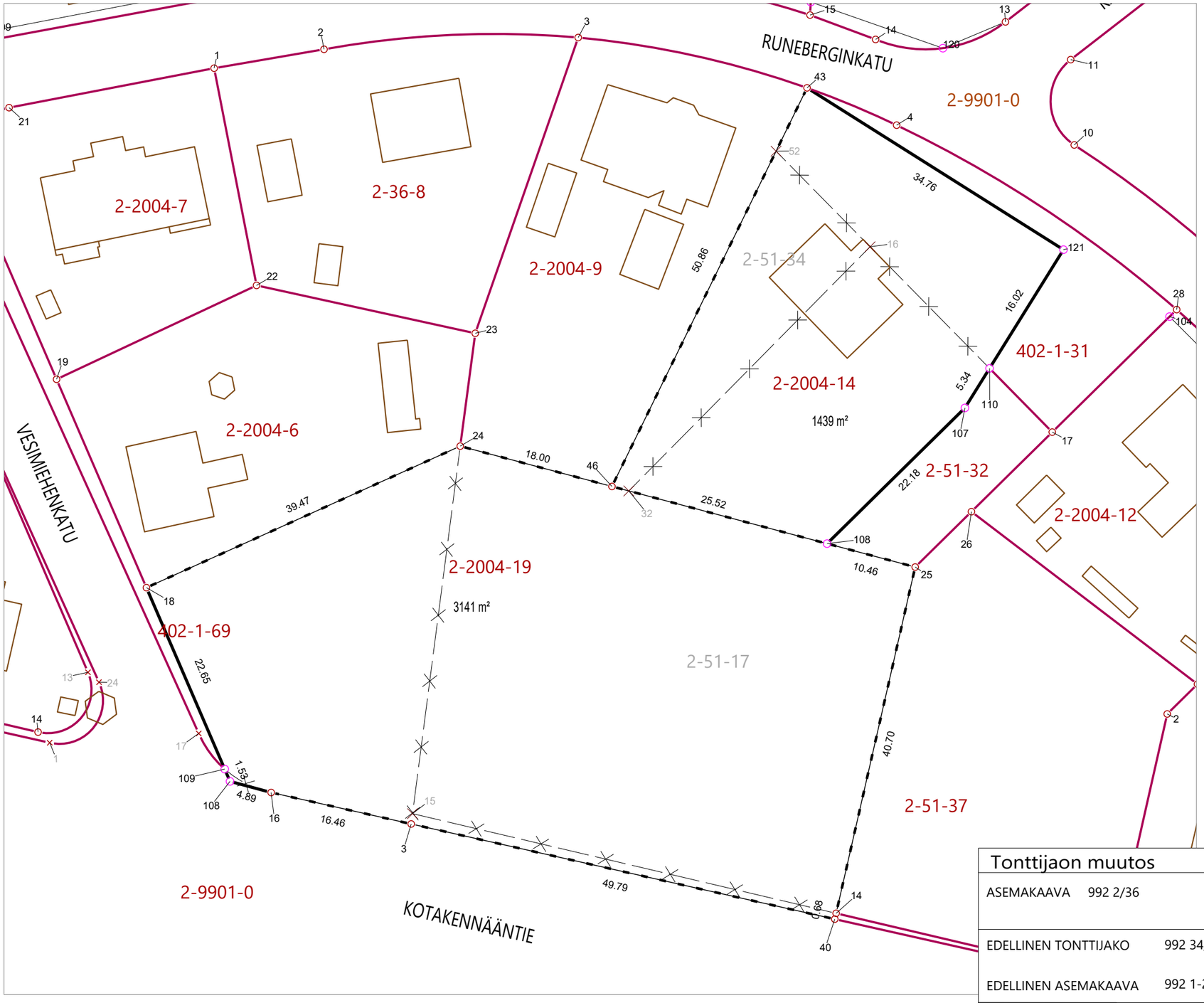
MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-2-2004-15	958	958	992-2-2004-12
992-2-2004-16	903	903	992-2-51-28
992-2-2004-17	1217	1217	992-2-36-1
992-2-2004-18	2400	1007	992-2-51-35
		1369	992-2-51-37
		24	992-402-1-69

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
11	6944019.542	26485547.523	
12	6944028.225	26485508.852	
14	6944043.789	26485442.657	
17	6944098.932	26485467.442	Betonipilari
25	6944083.468	26485451.724	
26	6944089.815	26485458.175	Betonipilari
27	6944070.050	26485484.097	Putki
29	6944048.000	26485513.200	
40	6944043.123	26485442.505	
41	6944036.111	26485473.727	
100	6944024.676	26485553.379	Lask. piste
101	6944044.851	26485548.100	Lask. piste
102	6944063.756	26485529.226	Lask. piste
103	6944089.343	26485503.681	Lask. piste
104	6944112.167	26485480.895	Lask. piste

Tonttijaon muutos		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	992 24, 992 34	25.10.1955, 20.2.1984	TJNRO 992 1199
			KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA	992 1-2/11	19.1.1983	KORTTELI 2004
LASKI RU	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 1.9.2026		TONTIT 15-18
PIIRSI RU			MUUTTUNEET TONTIT 992-2-2004-12, 992-2-51-28, 992-2-36-1, 992-2-51-35, 992-2-51-37
TARK JH	MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA	Reetta Uustalo	
Nähtävillä asemakaavan 992 2/36 yhteydessä.			

N

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
3	6944054.029	26485393.929	
14	6944043.789	26485442.657	
16	6944057.634	26485377.869	
18	6944081.110	26485363.568	Putki
24	6944097.326	26485399.555	Betonipyykki
25	6944083.468	26485451.724	
40	6944043.123	26485442.505	
43	6944138.378	26485439.326	
46	6944092.705	26485416.952	
107	6944101.705	26485457.427	Lask. piste
108	6944058.910	26485373.152	Lask. piste
108	6944086.152	26485441.619	Lask. piste
109	6944060.313	26485372.546	Lask. piste
110	6944106.239	26485460.253	Lask. piste
121	6944119.839	26485468.728	Lask. piste

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
992-2-2004-14	1439	683	992-2-51-32	
		344	992-2-51-34	
		412	992-402-1-31	
992-2-2004-19	3141	2152	992-2-51-17	
		1	992-2-9901-0	
		988	992-402-1-69	

Tonttijaon muutos

1:500

ÄÄNEKOSKI

ASEMAKAAVA 992 2/36

KARTTALEHDET

EDELLINEN TONTTIJAKO 992 34, 992 681 20.2.1984, 20.12.1995

TJNRO 992 1200

KAUP. OSA 2

EDELLINEN ASEMAKAAVA 992 1-2/11 19.1.1983

KORTTELI 2004

LASKI RU

PIIRSI RU

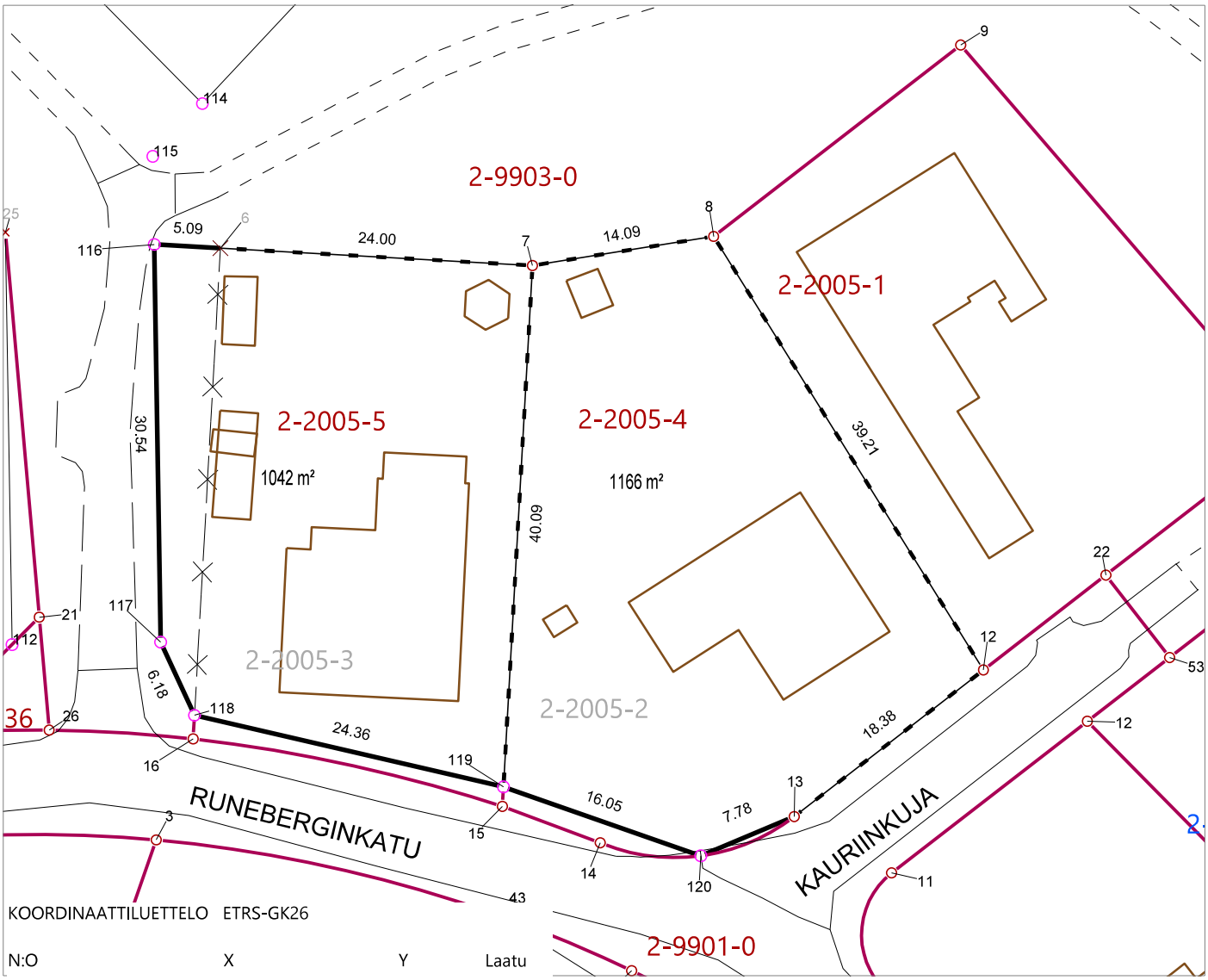
TARK JH

POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI
1.9.2026
MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA Reetta Uustalo

TONTIT 14,19

MUUTTUNEET TONTIT
992-2-51-17, 992-2-51-34, 992-2-51-32

Nähtävillä asemakaava 992 2/36 yhteydessä.

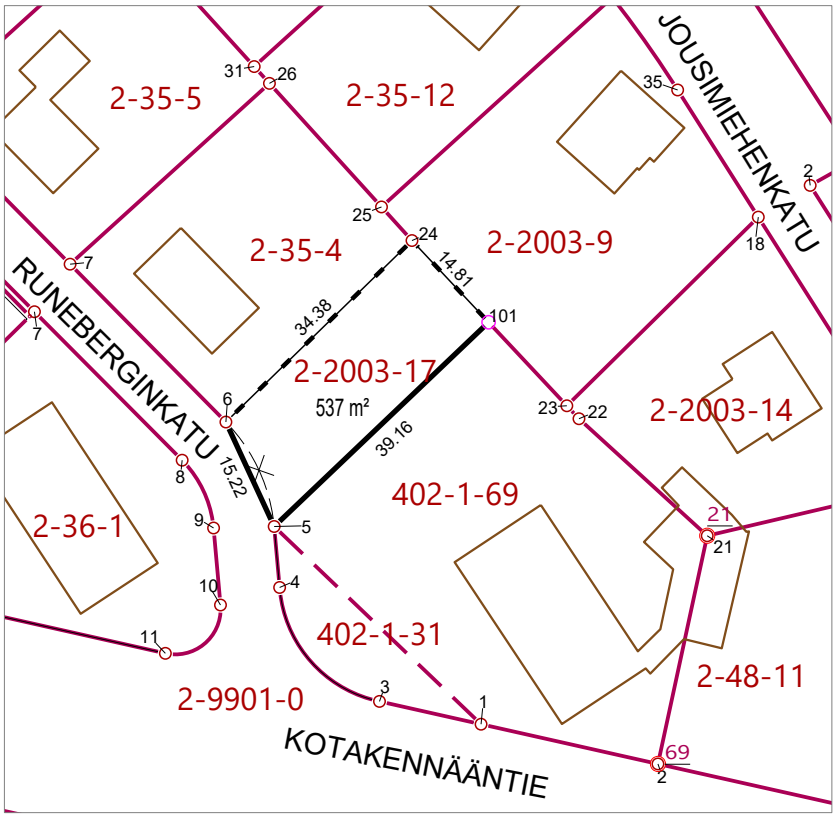
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

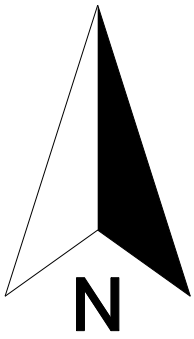
N:O	X	Y	Laatu
6	6944189.582	26485418.014	
7	6944188.248	26485441.977	
8	6944190.478	26485455.890	
12	6944157.194	26485476.608	
13	6944145.940	26485462.078	
116	6944189.865	26485412.928	Lask. piste
117	6944159.329	26485413.422	Lask. piste
118	6944153.716	26485416.017	Lask. piste
119	6944148.217	26485439.750	Lask. piste
120	6944142.926	26485454.903	Lask. piste

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-2-2005-4	1166	1166	992-2-2005-2
992-2-2005-5	1042	912	992-2-2005-3
		130	992-2-9903-0

Tonttijaon muutos		1:500	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	992 25	18.12.1958	TJNRO 9921201
			KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA	992 1-2/11 19.1.1983		KORTTELI 2005
LASKI JH	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 03.07.2026		TONTIT 4,5
PIIRSI JH			MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jaakko Hirvonen		992-2-2005-2,3
NÄHTÄVILLÄ OLO: ASEMAKAAVAN 992 2/36 YHTEYDESSÄ			

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
992-2-2003-17	537	13	992-2-9901-0	
		524	992-402-1-69	

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
5	6944036.318	26485561.914	
6	6944050.134	26485555.530	Betonipilari
24	6944074.135	26485580.141	Betonipilari
101	6944063.327	26485590.272	Laskettu piste

Tonttijaon muutos		1:1000	ÄÄNEKOSKI
ASEMAKAAVA 992 2/36			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	992 23	12.11.1954	TJNRO 992 1204
			KAUP. OSA 2
EDELLINEN ASEMAKAAVA	992 1-2/11	19.1.1983	KORTTELI 2003
LASKI RU	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 03.09.2026		TONTIT 17
PIIRSI RU			MUUTTUNEET TONTIT
TARK JH	MAANKÄYTTÖSUUNNITTELIJA Reetta Uustalo		

Nähtävillä asemakaavan 992 2/36 yhteydessä.